

K. K. T. C.
MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

İKİNCİ ÇEYREK

2013

OCAK - ŞUBAT - MART - NİSAN - MAYIS - HAZİRAN - TEMMUZ - AĞUSTOS - EYLÜL - EKİM - KASIM - ARALIK

SAYI: 2013-II

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2013-II

I: ÖNSÖZ

ABD Merkez Bankası FED'in tahvil alımlarını yakın tarihte azaltacağı beklentisi, bu yılın ikinci çeyreğinden itibaren gelişmekte olan ülkelerden ani ve yüksek oranda sermaye çıkışlarına sebep olmuştur. ABD'nin artan tahvil getiri oranları ile gelişmekte olan ülke piyasalarında göreceli olarak artan risk algısının sebep olduğu söz konusu sermaye hareketleri, Mayıs ayından itibaren TL'nin de değer kaybetmesinin nedenlerinden birisi ve en önemlisidir.

Döviz fiyatlarındaki söz konusu bu artış Türkiye'de enflasyon beklentisi üzerinde de yukarı yönlü değişime neden olmuş, KKTC TÜFE endeksi, 2013 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,2, Temmuz ayında da yüzde 7,2 oranlarında artmıştır. Bununla birlikte, ülkemizdeki enflasyon üzerinde döviz kurundan sonra en çok etkiye sahip olan petrol fiyatlarının¹ küresel piyasalarda görülen düşük büyüme oranlarının etkisiyle yılın ikinci çeyreğinde düşük seyretmesi sayesinde² enflasyon baskısı sınırlı kalmış görünmektedir.

KKTC bankacılık sektöründe brüt krediler, yılın ikinci çeyreğinde ilk çeyreğe göre yüzde 7,25 oranında artmıştır. Özellikle tüketici kredilerinin yüzde 8,11 oranında artması, ekonomik büyüme açısından yurt içi talep yönlü bir sıkıntı olmadığını göstermektedir. Buna ilaveten 2013 yılının ilk yarısında 71,3 milyon dolara ulaşan ihracat hacmi ve bir önceki yılın ilk altı ayına göre yüzde 4,4 oranında artan turist sayısı, yurt dışı talebin de güçlü olduğuna işaret etmektedir. Öte yandan yılın ikinci çeyreği itibarıyla devlet bütçesinin yaklaşık 61 milyon TL açık vermesi ve yerel gelirlerin bütçe giderlerini karşılama oranının yüzde 69,8'e düşmüş olması, yılın ikinci yarısında kamu harcamalarının büyümeye katkısını kısıtlayıcı bir etken olmakla birlikte döviz ve enerji fiyatlarının olağandışı artmaması durumunda KKTC'nin yurt içi gelirinin 2013 yılında yüzde 3,4 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Küresel ölçekteki finansal gelişmelerin fiyat istikrarını ve büyüme performansını olumsuz yönde etkileme riskine binaen bankacılık sektörünün sağlıklı seyri büyük önem arz etmekte, sürdürülebilir bir sosyoekonomik kalkınma için finansal sektörün anahtar rolü her geçen gün daha da önemli hale gelmektedir. Yapılan birçok çalışma, sağlam ve güvenilir finans sisteminin ekonomik büyüme ve kalkınmayla yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Dünya ekonomisinin finansal ve ekonomik kriz içinde olduğu son dört yıl içinde Avrupa'da finansmana erişim göstergelerinden biri olan banka şubesi sayısında 20.000 civarında azalma olmuştur. Ülkemizde ise, banka şubesi sayısında azalma olmamış, tam tersine 175'ten 218'e çıkmıştır. Finansmana erişimin demografik göstergelerinden biri olan şube başına düşen nüfus sayısı (1.352) ile Ülkemiz Avrupa Birliği ülkeleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Bir diğer gösterge olan banka başına düşen nüfus sayısı

**KKTC'DE FİNANSMANA
ERİŞİM SIKINTISINDAN
ZİYADE TÜKETİCİLER VE
YATIRIMCILAR TARAFINDAN
ERİŞİLEN FİNANSMANIN
VERİMLİ
KULLANILMAMASINDAN YA
DA AMACI DIŞINDA
KULLANILMASINDAN VE BU
TÜR DURUMLARA MEVCUT
SİSTEM TARAFINDAN GÖZ
YUMULMASINDAN, HATTA
BİR NEVİ TEŞVİK
GÖRMESİNDEN
KAYNAKLANAN SIKINTILAR,
SORUNLAR VARDIR. ESAS
ÜZERİNDE DURULMASI VE
ÇÖZÜLMESİ GEREKEN BU
SORUNLARDIR.**

¹ Bkz. KKTC Devlet Planlama Örgütü GSYH Gerçekleşme ve Tahmin Çalışma Sonuçları 2013 I. Yarıyıl Raporu.

² Brent petrolün varil fiyatı 2013 yılı ilk çeyrek ortalaması 112,82 dolarken ikinci çeyrekte 104 dolara gerilemiştir (Kaynak Thomson Reuters Eikon).

(13.000) dikkate alındığında, KKTC'deki banka sayısının dünyadaki örneklerine göre çok yüksek olduğu görülmektedir. Güney Kıbrıs, İsviçre, Almanya ve Fransa'da sırasıyla 20, 25, 42 ve 62 bin olan banka başına düşen nüfus sayısı, İspanya'da 120 bin, Türkiye'de ise 1,6 milyondur.

Bu noktadan hareketle finansmana erişimin demografik göstergesi olan banka ve şube başına düşen nüfus sayısı itibarıyla çok iyi konumda olan KKTC'mizde finansmana erişim sıkıntısından ziyade tüketiciler ve yatırımcılar tarafından erişilen finansmanın verimli kullanılmamasından ya da amacı dışında kullanılmasından ve bu tür durumlara mevcut sistem tarafından göz yumulmasından, hatta bir nevi teşvik görmesinden kaynaklanan sıkıntılar, sorunlar vardır. Esas üzerinde durulması ve çözülmesi gereken bu sorunlardır.

2013 yılının ikinci çeyreğinde bankacılık sektörünün aktif toplamı, birinci çeyreğe göre yüzde 5,8, mevduat ve kredi toplamları ise sırasıyla yüzde 6,7 ve 7,2 oranlarında artmıştır. Haziran sonu itibarıyla bankacılık sektöründe brüt krediler, mevduat ve aktif toplamları sırasıyla 7,2; 9,8 ve 11,6 milyar TL'ye ulaşmış, mevduatın krediye dönüşüm oranı da artmaya devam ederek yüzde 73,3 olmuştur. Bu gelişmeler ışığında 2013 yılının ikinci çeyreğinde Bankacılık sektöründe özkaynaklar toplamı yüzde 3,1 artışla 1,25 milyar TL'ye yükselmiş, özkaynakların toplam aktiflere oranı yüzde 10,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kullandırılan toplam kredilerin yüzde 77'sini teşkil eden tüketici ve işletme kredilerinin her ikisinde de artış gözlenmiştir. Tüketici kredileri bir önceki çeyreğe göre yüzde 8,1 artarak 2,2 milyar TL'ye, işletme kredileri de yüzde 1,9 artışla 3,3 milyar TL'ye yükselmiştir. Kredilerin vade yapısında orta ve uzun vadeli krediler lehine değişim de devam etmiştir. Haziran ayı sonu itibarıyla kısa vadeli krediler yüzde 4,1 artışla 3,2 milyar TL'ye, orta ve uzun vadeli krediler ise yüzde 11,2 artışla 3,6 milyar TL'ye yükselmiştir. Haziran sonu itibarıyla sektörün TGA toplamı 492,5 milyon TL'dir.

Mevcut ekonomik şartlarda finansal dalgalanmanın olumsuz etkilediği kesimlerin dikkat etmesi gereken önemli hususlar arasında maliyet ve risk unsurları bulunmaktadır. Kurlardaki artışın, geçişkenlik/aktarım süresine bağlı olarak faiz oranlarına da ilave yük getireceği dikkate alındığı zaman, döviz geliri elde edemeyen kesimlerin, döviz cinsinden borçlanmasının yüksek risk taşıması nedeniyle bundan kaçınmaları gerektiği aşikârdır.

Saygılarımla,

Bilal San
Başkan

KKTC Merkez Bankası, 2013 / II

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

0392 - 228 5240

0392 - 228 2131

World Wide Web Home Page

<http://www.kkctmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdekiler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

II: KISALTMALAR

AB	Avro Bölgesi
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hâsıla
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
PMI	Satın Alma Endeksi (Purchasing Managers' Index)
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
YP	Yabancı Para
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro
£	Sterlin, GBP

III: TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar + BPP İşlemlerinden Alacaklar

İÇİNDEKİLER

I: ÖNSÖZ	ii
II: KISALTMALAR	v
III: TANIMLAR	v
IV: TABLO LİSTESİ	viii
V: GRAFİK LİSTESİ	x
1: ULUSLARARASI GELİŞMELER	1
1.1: Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler	1
1.2: Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm	2
1.2.1: Büyüme	2
1.2.2: Enflasyon	2
1.2.3: Politika Faizleri	3
1.2.4: İşsizlik	4
1.2.5: Döviz Kurları	4
2: İSTİHDAM VE FİYATLAR	5
2.1: İstihdam	5
2.2: Enflasyon	6
3: DIŞ TİCARET VE TURİZM	9
3.1: İhracat ve İthalat Gelişmeleri	9
3.2: Turizm	11
4: BÜTÇE GELİŞMELERİ	13
4.1: 2012 - 2013 Yılları İkinci Çeyrek Karşılaştırmaları	13
4.2: Gelirler	13
4.3: Giderler	14
4.4: Finansman Dengesi	15
5: PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER	17
5.1: Bankacılık Sektörü Genel Görünümü	17
5.1.1: Finansal Derinleşme	17
5.1.2: KKTC Bankacılık Sektörü Performans Rasyoları	17
5.1.3: Bankacılık Sektörünün Gelişimi	18
5.1.4: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	18
5.1.5: Banka, Şube ve Personel Sayısı	19
5.2: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu	20
5.2.1: Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler	21
5.2.2: Likit Varlıklar	23
5.2.3: Krediler	24
5.2.4: Menkul Değerler Cüzdanı	26

5.2.5:	Mevduat.....	27
5.2.6:	Özkaynaklar.....	30
5.2.7:	Para Arzı.....	31
6:	<i>FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ</i>	33
6.1:	Sermaye Yeterliliği	33
6.2:	Tahsili Gecikmiş Alacaklar	34
6.3:	Finansal Sağlık Endeksi	36
6.3.1:	Aktif Kalitesi Endeksi.....	36
6.3.2:	Likidite Endeksi.....	37
6.3.3:	Kârlılık Endeksi.....	37
6.3.4:	Sermaye Yeterliliği Endeksi.....	37
6.3.5:	Finansal Sağlık Endeksi.....	38
EK A.	<i>EKONOMİK KARARLAR</i>	39
EK B.	<i>İSTATİSTİK TABLOLARI</i>	41
EK C.	<i>NOTLAR</i>	95

IV: TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım.....	5
Tablo 2.2: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm	5
Tablo 2.3 Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü	5
Tablo 2.4: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Değişim Oranları.....	8
Tablo 3.1: İthalat ve İhracat.....	9
Tablo 3.2: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay).....	10
Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%).....	11
Tablo 3.4: KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı	11
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL).....	13
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL).....	13
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL).....	14
Tablo 4.4: Finansman Dengesi (Milyon TL).....	15
Tablo 5.1: Performans Rasyoları (%).....	17
Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	18
Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler.....	19
Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi	19
Tablo 5.5: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	20
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı	21
Tablo 5.7: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi	22
Tablo 5.8: Kredilerin (Net) Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL).....	24
Tablo 5.9: Banka Grupları İtibarıyla Brüt Kredilerin Gelişimi (Milyon TL)	25
Tablo 5.10: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	27
Tablo 5.11: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL).....	29
Tablo 5.12: Mevduatın Vade Dağılımı (%)	29
Tablo 5.13: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	30
Tablo 5.14: Para Arzı Verileri (Milyon TL)	31
Tablo 6.1 Risk Ağırlıklı Varlıklar	33
Tablo 6.2 : Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları	35
Tablo 6.3: Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri.....	36
Tablo A.1: KKTC Merkez Bankası.....	39
Tablo A.2: KKTC Cumhuriyet Meclisi	40
Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)	42
Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)	43
Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL)	44
Tablo B.4: KKTCMB Nezdindeki Mevduat (TL)	45
Tablo B.5: KKTCMB Döviz Kurları	46
Tablo B.6: Çapraz Kurlar	47
Tablo B.7: KKTCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%).....	48
Tablo B.8: KKTCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%).....	49
Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%).....	50
Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%).....	51
Tablo B.11: Karşılıksız Çekler.....	52
Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL).....	53
Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)	54
Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	55
Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	56

Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL).....	57
Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL).....	58
Tablo B.18: Kredi Büyüklükleri (Milyon TL)	59
Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	60
Tablo B.20: Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)	61
Tablo B.21: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	62
Tablo B.22: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	62
Tablo B.23: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	63
Tablo B.24: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)	63
Tablo B.25: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	64
Tablo B.26: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	65
Tablo B.27: Para Arzı (Milyon TL).....	66
Tablo B.28: Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	67
Tablo B.29: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler	68
Tablo B.30: Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)	69
Tablo B.31: Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı	70
Tablo B.32: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	71
Tablo B.33: Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	71
Tablo B.34: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%).....	72
Tablo B.35: Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)	73
Tablo B.36: Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	73
Tablo B.37: Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL).....	74
Tablo B.38: Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	74
Tablo B.39: Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi).....	75
Tablo B.40: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)	75
Tablo B.41: Tüketim Harcamaları (TL)	76
Tablo B.42: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları.....	77
Tablo B.43: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları.....	78
Tablo B.44: Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı).....	78
Tablo B.45: Asgari Ücret Gelişmeleri	79
Tablo B.46: Akaryakıt Satışı (Ton).....	80
Tablo B.47: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları	81
Tablo B.48: İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre).....	82
Tablo B.49: Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri	83
Tablo B.50: 2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması	84
Tablo B.51: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)	85
Tablo B.52: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)	86
Tablo B.53: Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€).....	87
Tablo B.54: KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$).....	88
Tablo B.55: KKTC'nin Önemli İthal Malları (\$).....	89
Tablo B.56: Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri	90
Tablo B.57: KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı	91
Tablo B.58: Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı	92
Tablo B.59: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı.....	93

V: GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1.1: GSYH Büyüme Oranları.....	2
Grafik 1.2: Enflasyon Oranları.....	3
Grafik 1.3: Gelişmiş Ülkeler MB Faiz Oranları.....	3
Grafik 1.4: TCMB Faiz Koridoru.....	3
Grafik 1.5: İşsizlik Oranları.....	4
Grafik 1.6: Döviz Kurları.....	4
Grafik 2.1: Başvurular - Münhaller – Yerleştirilenler.....	5
Grafik 2.2: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Temel Yılı Verileri.....	6
Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları.....	6
Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı.....	7
Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı (TÜFE).....	7
Grafik 2.6: Tüketici Fiyatları Endeksi - Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişime Etkileri.....	7
Grafik 3.1: İthalat ve İhracat.....	9
Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi - Aylık (ABD Doları).....	10
Grafik 3.3: 2013 yılında Gelen Yolcu Sayısının 2012 yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması.....	11
Grafik 3.4: Yatak Kapasitesi.....	12
Grafik 3.5: Aylar İtibarıyla Doluluk Oranı.....	12
Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL).....	13
Grafik 4.2: Bütçe Gelirleri Dağılımı (Milyon TL).....	14
Grafik 4.3: Bütçe Giderleri Dağılımı (Milyon TL).....	14
Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%).....	17
Grafik 5.2: Bankacılık Sektörünün Gelişimi.....	18
Grafik 5.3: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi.....	20
Grafik 5.4: Bankacılık Sektörü Aktif Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	21
Grafik 5.5: Banka Gruplarının Sektör Aktifindeki Payları (%).....	22
Grafik 5.6: Likit Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL).....	23
Grafik 5.7: Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi.....	23
Grafik 5.8: Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları (%).....	23
Grafik 5.9: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Değişim.....	24
Grafik 5.10: Bankacılık Sektörü Krediler (Net) TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	24
Grafik 5.11: Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı.....	25
Grafik 5.12: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL).....	26
Grafik 5.13: Banka Gruplarına Göre Krediler (Brüt) Payları (%).....	26
Grafik 5.14: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL).....	26
Grafik 5.15: Menkul Değerler Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	26
Grafik 5.16: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%).....	27
Grafik 5.17: Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi.....	28
Grafik 5.18: Mevduatın TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi.....	28
Grafik 5.19: Mevduatlar, Krediler (Brüt) ve Fark.....	30
Grafik 5.20: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı.....	30
Grafik 5.21: M2'nin Yapısı.....	31
Grafik 5.22: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı.....	32
Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu.....	33
Grafik 6.2: Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu.....	33

<i>Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktifler</i>	<i>34</i>
<i>Grafik 6.4: Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı.....</i>	<i>34</i>
<i>Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi</i>	<i>34</i>
<i>Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı.....</i>	<i>35</i>
<i>Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA</i>	<i>35</i>
<i>Grafik 6.8: Aktif Kalitesi Endeksi</i>	<i>36</i>
<i>Grafik 6.9: Likidite Endeksi.....</i>	<i>37</i>
<i>Grafik 6.10: Kârlılık Endeksi</i>	<i>37</i>
<i>Grafik 6.11: Sermaye Yeterliliği Endeksi</i>	<i>37</i>
<i>Grafik 6.12: Finansal Sağlamlık Endeksi</i>	<i>38</i>

1: ULUSLARARASI GELİŞMELER

1.1: GENEL GÖRÜNÜM VE GÜNCEL GELİŞMELER

Sene başından itibaren küresel ekonomilerde görülen yavaşlama, uluslararası sermaye hareketlerinde artan oynaklıkla birlikte yılın ikinci çeyreğinde de devam etti. ABD Merkez Bankası'nın (FED) Mayıs sonunda yaptığı açıklamalara binaen tahvil alımlarının yakın tarihte azaltılması ve ardından tamamen kaldırılması ihtimalinin belirmesiyle Mayıs sonundan itibaren yükselmeye başlayan ABD Hazine Tahvili getiri oranları³ küresel hisse senedi piyasalarında ve tahvil faizlerinde oynaklığa sebep oldu. Özellikle gelişmekte olan ülke piyasalarında görülen sermaye çıkışı, yerel para birimlerine değer kaybettirirken, söz konusu ülkelerdeki merkez bankalarının (politika faizleri düzeyinde olmasa da en azından likiditenin azaltılması yoluyla) daha sıkı para politikalarına yönelmelerine sebep oldu. Gelişmiş ekonomilerle gelişmekte olan ekonomiler arasındaki bu etkileşim, küresel büyüme beklentilerinin tekrar tekrar aşağı yönlü revize edilmesine sebep olmakta. Bu bağlamda, Dünya Bankası'nın "Haziran 2013 Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu"nda, küresel büyüme tahmini Ocak ayında yapılan tahmine göre 0,2 puan düşürülerek yüzde 2,2'ye çekildi.

Finans piyasalarında yaşanan oynaklığa ilaveten 2013 yılının ilk iki çeyreğinde Çin'in büyüme oranında gözlenen yavaşlama ve Euro Bölgesi'nde devam eden ekonomik durgunluk, ticaret hacmi kanalıyla özellikle reel sektör ve istihdam piyasaları üzerinde baskı oluşturuyor.

Küresel piyasalardaki durgun görünümü tamamlayan bir diğer unsur da zayıf büyüme performanslarının etkisiyle ucuzlayan emtia fiyatları. Emtia fiyatlarının seyri, krizden çıkma çabası içindeki ekonomilerde enflasyon beklentilerinin de tarihi düşük seviyelerde olmasına yol açıyor. Bu durum, ekonomik faaliyetleri aşağı yönlü etkileyerek bir kısır döngüye sebep oluyor. Türkiye gibi cari açık problemi yaşayan gelişmekte olan ülkelerde ise, enflasyon ve finansal istikrar ikilemi ülke

ekonomilerini dış etkenlere karşı daha hassas hale getiriyor.

BANKACILIK SEKTÖRÜ İÇİN KRİTİK MEVZUAT REFORMU

AB'de sermaye yeterliliği şartlarını sağlamakta güçlük yaşayan çok sayıda bankanın fon ihtiyacının artması, buna mukabil büyük merkez bankalarının sağladığı ucuz ve bol sermayenin farklı piyasalar arasında kâr güdüsüyle gerçekleştirdiği kısa vadeli ani hareketlerin maliyet hesaplarını güçleştirmesi risk algısını yükseltmekte. Bu durum, henüz kriz koşullarından tam anlamıyla çıkamayan ülkeler başta olmak üzere küresel ekonomileri bankacılık sektörü aracılığıyla tehdit etmekte.

Bu çerçevede yılın ikinci çeyreğinde sonuçları itibarıyla küresel finans piyasaları etkileme potansiyeli taşıyan ve bu alanda zihniyet değişikliği getirmesi beklenen önemli gelişmelerden biri, batık bankaların kurtarılmasının bir yönteme bağlanması konusunda AB Maliye bakanlarının mutabakata varması oldu. Avrupa Parlamentosu'nun onayına sunulmak üzere taslak haline getirilen anlaşmaya göre, likidite sıkıntısı yaşayan bir bankaya sermaye sağlanması süreci G. Kıbrıs'ta uygulanan yönteme benzer şekilde üç aşamalı olacak. Sermayenin karşılanması hususunda sorumluluk ilk olarak bankanın hissedarlarında olurken, buradan gelecek katkının yetmemesi halinde 100.000 €'nin üzerinde mevduata sahip mudiler devreye sokulacak. Ancak son çare olarak yerel hükümetlerin katkısı istenecek. Ayrıca AB tarafından bankaların kurtarılması için oluşturulacak fon da bankalara 60 milyar €'ya kadar doğrudan sermaye aktarımı yapabilecek. Sağlanan bu fonun geri ödeme sorumluluğu ise yine hissedarlar ve mevduat sahiplerinde olacak. Vergi mükelleflerini batık bankaların faturasını ödemekten muaf tutan yeni bir dönemin başlangıcı olarak yorumlanabilecek olan bu adımı, 2014 yılında Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) Avro Bölgesi'ndeki toplam 6.000 banka için ortak denetleyici kurum olarak çalışmaya başlaması takip edecek. Yeni bankacılık düzenlemesi için öngörülen son aşama bankalara mevduat garantisi sunacak, buna karşılık tüm denetleme ve düzenleme faaliyetlerini tek

³ 21 Mayıs tarihinde yüzde 1,93 olan 10 yıllık ABD Hazine Tahvilinin getirisi 5 Temmuz'da 2,74'e kadar yükseldi.

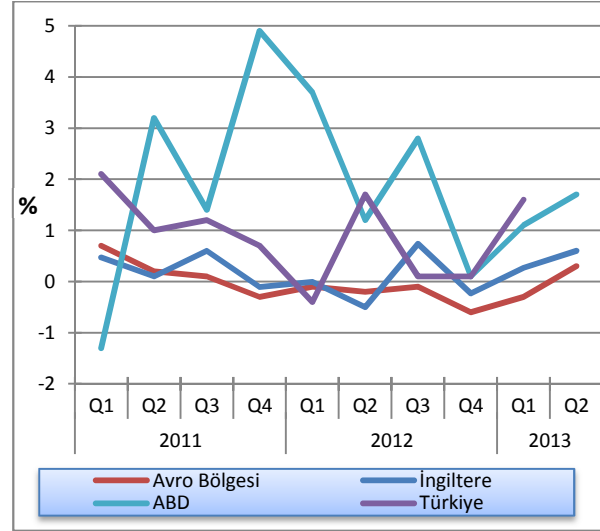
elden yürütecek müstakil bir bankacılık denetleme-düzenleme kurumu olacak.

1.2: SEÇİLMİŞ ÜLKELERDEKİ EKONOMİK VE FİNANSAL GÖRÜNÜM

1.2.1: BÜYÜME

Avro Bölgesi ekonomisi, 2013 yılı ikinci çeyreğinde binde 3 oranında da olsa büyüyerek 2011 yılının sonundan beri devam eden daralmanın önüne geçmeyi başardı. İngiltere ise, yılın ilk çeyreğinde sağladığı binde 3 oranındaki büyümenin ardından ikinci çeyrekte de binde 6 oranında büyüyerek 2011 yılının sonundan beri ilk kez iki çeyrek arka arkaya büyümüş oldu. Türkiye, 2013 yılı ilk çeyreğinde yüzde 1,6 büyüyerek geçen yılın son iki çeyreğindeki zayıf performansın üzerine çıktı. Yılın ikinci çeyreğinde yüzde 3,2 artan sanayi üretimi önümüzdeki dönemde büyüme için olumlu sinyal verse de, Mayıs ayında başlayan ters yönlü sermaye akımlarının ve yurt içi siyasi gelişmelerin kur ve enflasyon üzerindeki etkisiyle yılsonu için konulan yüzde 4 büyüme hedefinin tutturulması güç görünüyor. ABD ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 1,7 oranında büyüdü. Büyüme oranı, bütçe kısıntılarının devreye girmesiyle beklentilerin altında kalmış gibi görünse de satın alma endeksi (PMI), sanayi üretimi ve tüketici güven endeksi gibi öncü göstergelerle istihdam verileri önümüzdeki dönemde daha yüksek oranda büyümeye işaret ediyor. ABD'nin yurt içi talep artışıyla büyümesi, pozitif dışsalık ortaya çıkarak FED'in sıkı para politikası yönünde atacağı olası adımlardan olumsuz etkilenmesi muhtemel ekonomilere telafi imkânı sunacaktır. (Grafik 1.1)

Grafik 1.1: GSYH Büyüme Oranları

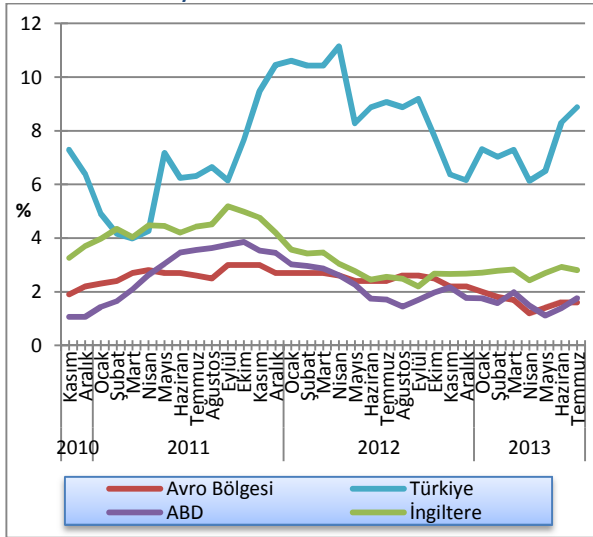

Kaynak: OECD

1.2.2: ENFLASYON

Değer kaybeden emtia fiyatlarının ve zayıf büyüme performanslarının etkisiyle dünya genelinde düşük seyreden enflasyon oranları, özellikle gelişmiş ekonomilerde yılın ikinci çeyreğinde de bu seyrini muhafaza etti. Grafik 1.2'de seçilmiş ekonomilerdeki aylık enflasyon oranları gösterilmektedir. Temmuz ayında tüketici fiyat endeksi artış oranı İngiltere'de yıllık yüzde 2,8, Avro Bölgesi'nde yüzde 1,6 oranlarında gerçekleşerek yılın ilk çeyreğinde görülen enflasyon rakamlarının altındaki seyrine devam etti. ABD'de son iki ayda tüketici fiyatlarında görülen artışa rağmen enflasyon halen yüzde 2'nin altında gerçekleşiyor. Öte yandan cari açık gibi yapısal bir sorun yaşayan ve yüzde 4 büyüme hedefinin biraz gerisinde kaldığı anlaşılan Türkiye'de, enflasyon oranı yılın ikinci çeyreğinde tırmanışa geçti ve Temmuz ayında yüzde 8,9 ile son 10 ayın en yüksek fiyat artış oranı gözlemlendi. TCMB yüzde 5'lik yılsonu hedefini değiştirmeden beklentisini yüzde 6,2 olarak açıkladı. Ancak ABD ve AB ekonomilerinde görülen toparlanmanın yılın ikinci yarısında emtia fiyatlarına yukarı yönlü yansımada bu beklentinin gerçekleşmesinin zor olacağı değerlendiriliyor.

Grafik 1.2: Enflasyon Oranları

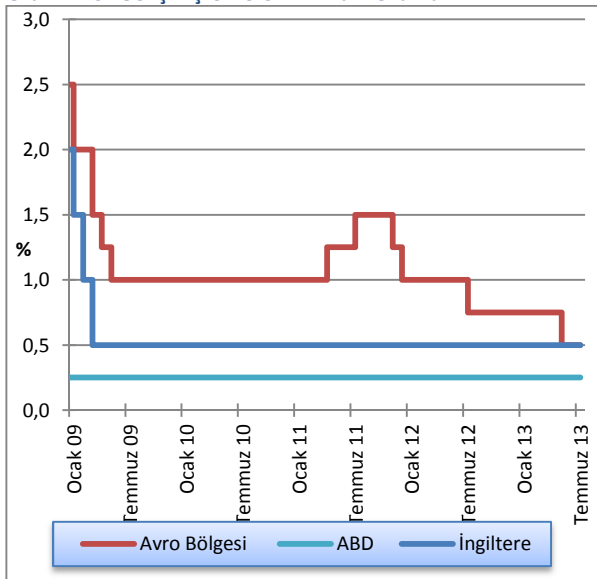

Kaynak: Thomson Reuters Eikon

1.2.3: POLİTİKA FAİZLERİ

Grafik 1.3'te de görüldüğü üzere, gelişmiş ülkelerin politika faiz oranları sıfır bandına çok yakın seyretmeye devam ediyor. FED'in genişletici politikadan çıkış için gösterge olduklarını açıkladığı istihdam ve enflasyon verileri göz önünde bulundurulduğunda, kısa vadede tahvil faizleri yükselse bile, politika faizinin değişmeyeceği anlaşılıyor. Mali sıkılaştırmadan ödün vermeden büyümeye çalışan İngiltere'nin de düşük faiz politikasından vazgeçmesi beklenmiyor. AB Merkez Bankası ise negatif faiz uygulamasını dahi hala gündemden çıkarmış değil.

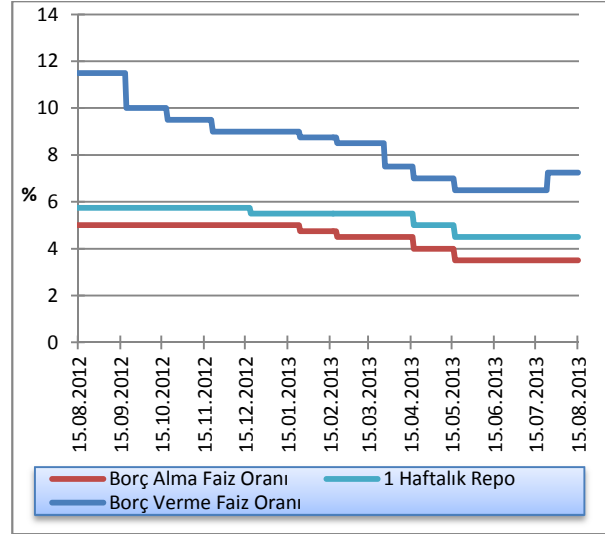
Grafik 1.3: Gelişmiş Ülkeler MB Faiz Oranları

Kaynak: FED, ECB, BoE

TCMB ise, FED'in Mayıs sonundaki açıklamalarının ve Haziran ayında yurt içinde yaşanan gelişmelerin ardından görülen sermaye çıkışının etkisiyle döviz kurunun ve gösterge tahvil faizinin ani sıçrayışının ardından yaklaşık 2 yıl aradan sonra ilk defa faiz artırımına gitti. Gecelik borç verme faiz oranı 0,75 puan artışla 7,25'e çıkarken (Grafik 1.4), Merkez Bankası gerektiğinde ek sıkılaştırmalar yoluyla dövize ve TL likiditesine müdahale edebileceğine dair mesaj da verdi.

Grafik 1.4: TCMB Faiz Koridoru

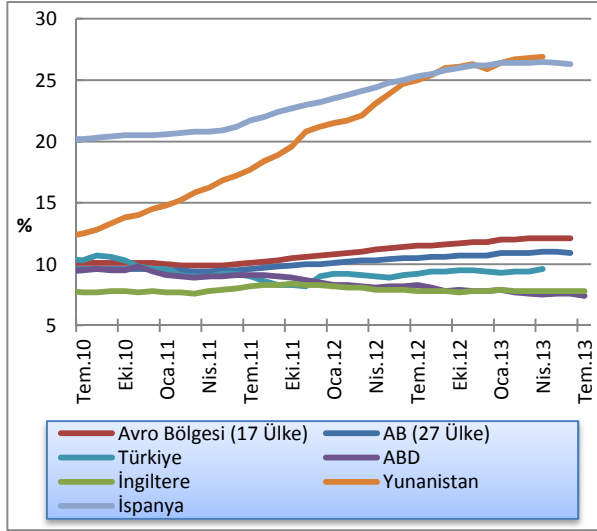
Kaynak: TCMB

1.2.4: İŞSİZLİK

2013 yılının ilk çeyreği itibarıyla Avro Bölgesi'nde zirve yapan işsizlik oranı, gerek ülkelerin münhasıran aldıkları tedbirler gerekse AB tarafından sağlanan fonlar sayesinde yılın ikinci çeyreği boyunca artmadan yüzde 12,1'de kaldı. AB genelinde en yüksek işsizliğin görüldüğü iki ülkeden biri olan İspanya'da Mayıs ve Haziran aylarında istihdam artışları görülürken, Yunanistan'da kamu sektöründen işten çıkarmaların etkisiyle Nisan ayında 26,9'a kadar yükselen işsizliğin ikinci çeyrek sonunda bir miktar daha artması bekleniyor. Avro Bölgesi'ne kıyasla işgücü piyasası daha az etkilenen İngiltere'de işsizlik oranı, ikinci çeyrekte yüzde 7,8 olarak gerçekleşti ve Temmuz ayında da aynı oranda kaldı. ABD'de ikinci çeyrekte yüzde 7,6 olan işsizlik oranı, Temmuz ayı itibarıyla yüzde 7,4 olarak gerçekleşti ve FED'in yakın gelecekte tahvil alımlarını durdurma ihtimalini artırdı.

Türkiye'de ise mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı 2013 yılı Mayıs ayı itibarıyla yüzde 9,6 oldu (Grafik 1.5).

Grafik 1.5: İşsizlik Oranları

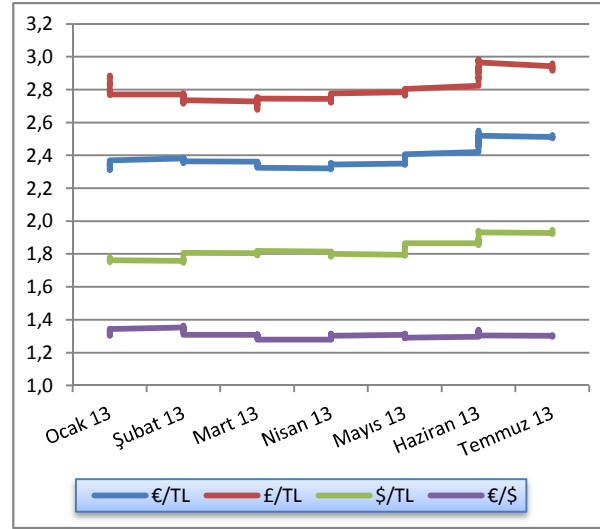

Kaynak: TÜİK ve Eurostat, Mevsimsellikten Arındırılmış(m.a.)

1.2.5: DÖVİZ KURLARI

Yılın ikinci çeyreğinde küresel piyasalarda yaşanan FED kaynaklı sermaye hareketleri, gelişmekte olan piyasaların para birimlerinde değer kayıplarına sebep oldu. Grafik 1.6'da avro, dolar, Türk Lirası ve sterlin kurlarının 2013 yılındaki seyri verilmektedir. TL'nin döviz karşısında ikinci çeyrek başından itibaren yaşadığı değer kaybının Haziran ayı içinde artarak devam ettiği görülmektedir. Euro dolar paritesi ise, dalgalı bir seyir izlemekle birlikte yılın ilk yarısında 1,31, ikinci çeyreğinde ise 1,30 ortalama kur değerine sahiptir.

Grafik 1.6: Döviz Kurları

Kaynak: KKTÇMB

2: İSTİHDAM VE FİYATLAR

2.1: İSTİHDAM

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre; 2012 yılı ikinci çeyreğinde toplam 940 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2013 yılı aynı döneminde 937 kişiye gerilemiştir. 2013 yılı ikinci çeyrek dönemi işsizlik verileri kadın-erkek dağılımına göre incelendiği zaman, aktif kayıtlı işsizlerin yüzde 40'ı erkeklerden, yüzde 60'ı kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 2.1: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Dönemsel Dağılım

İş İsteğiyle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı						
	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2
Erkek	474	385	432	431	582	375
Kadın	498	555	733	476	570	562
Toplam	972	940	1.165	907	1.152	937

Kaynak: Çalışma Dairesi

Tablo 2.2'de Çalışma Dairesi'ne kayıtlı aktif işsizlerin ve münhal kayıtlarının genel görünümü verilmektedir. 2013 yılı birinci çeyreğinde iş isteğiyle bekleyen kişi sayısı 1.152 iken, 2013 ikinci çeyreğinde iş isteğiyle yeni müracaat eden kişi sayısı 1.007 olmuştur. İkinci çeyrekte kayıttan düşen 1.084 kişi ve işe yerleştirilen 138 kişi ile birlikte 2013 yılı Haziran sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenlerin sayısı 937 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2.2: Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm

	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2
Bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	1.059	972	940	1.165	907	1.152
Dönem içinde iş isteğiyle müracaat edenler	1.014	1.109	1.292	948	1.223	1.007
Dönem içinde işe yerleştirilenler	91	232	197	91	99	138
Dönem içinde kayıttan düşenler	1.010	909	870	1.115	879	1.084
Dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	972	940	1.165	907	1.152	937

Kaynak: Çalışma Dairesi

Aktif münhal kayıtları incelendiğinde ise Mart sonu itibarı ile toplam 193 iş münhalinin ikinci çeyreğe aktarıldığı, dönem içerisinde de toplam 473 yeni münhal açıldığı görülmektedir. 138 adet doldurulan ve 488 adet iptal edilen münhal neticesinde, 2013 ikinci çeyreği sonu itibarıyla toplam 40 münhal üçüncü çeyreğe aktarılmıştır.

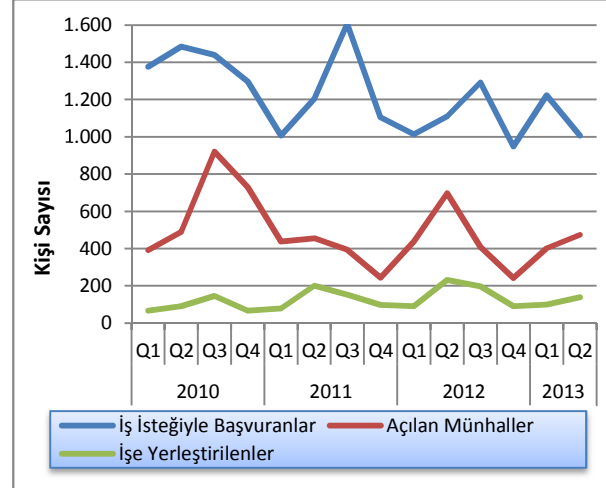
Tablo 2.3 Aktif Münhal Kayıtlarının Genel Görünümü

	2012 Q1	2012 Q2	2012 Q3	2012 Q4	2013 Q1	2013 Q2
Geçen dönemden devreden iş münhalleri	56	142	112	112	13	193
Dönem içinde alınan iş münhalleri	438	698	408	242	401	473
Dönem içinde doldurulan iş münhalleri	91	232	197	91	99	138
Dönem içinde iptal edilen iş münhalleri	261	496	211	250	122	488
Ertesi döneme devreden iş münhalleri	142	112	112	13	193	40

Kaynak: Çalışma Dairesi

Grafik 2.1'de, 2010 yılından başlamak üzere, çeyrek dönemler itibarıyla iş isteğiyle yeni başvuru, açılan yeni münhal ve işe yerleştirilenlerin hareketleri görülmektedir.

Grafik 2.1: Başvurular - Münhaller - Yerleştirilenler

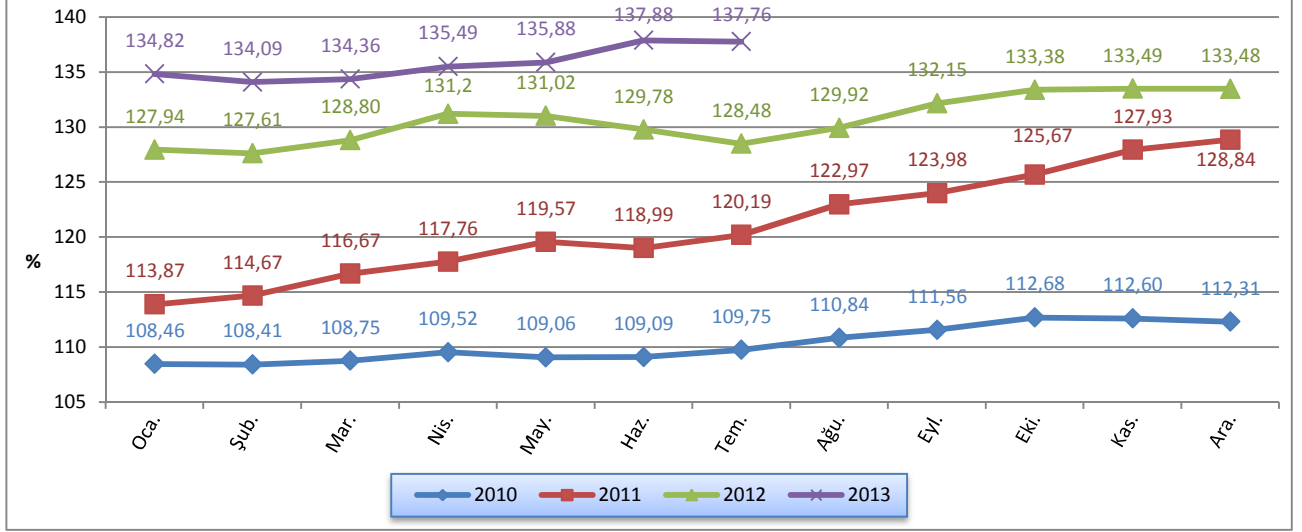
Kaynak: Çalışma Dairesi

2.2: ENFLASYON

Son 4 yılda gerçekleşen TÜFE değişimlerinin verildiği Grafik 2.2'de, 2013 yılı ikinci çeyreğinde 2012 yılı sonuna kıyasla yüzde 3,3 enflasyon gerçekleştiği görülmektedir. Grafikteki değerler 2008 fiyatları baz

alınarak (2008=100) hazırlanmış olup, 100 endeksinin üzerindeki değerler 2008'e kıyasla gerçekleşen fiyat artışlarını ifade etmektedir.

Grafik 2.2: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Temel Yılı Verileri

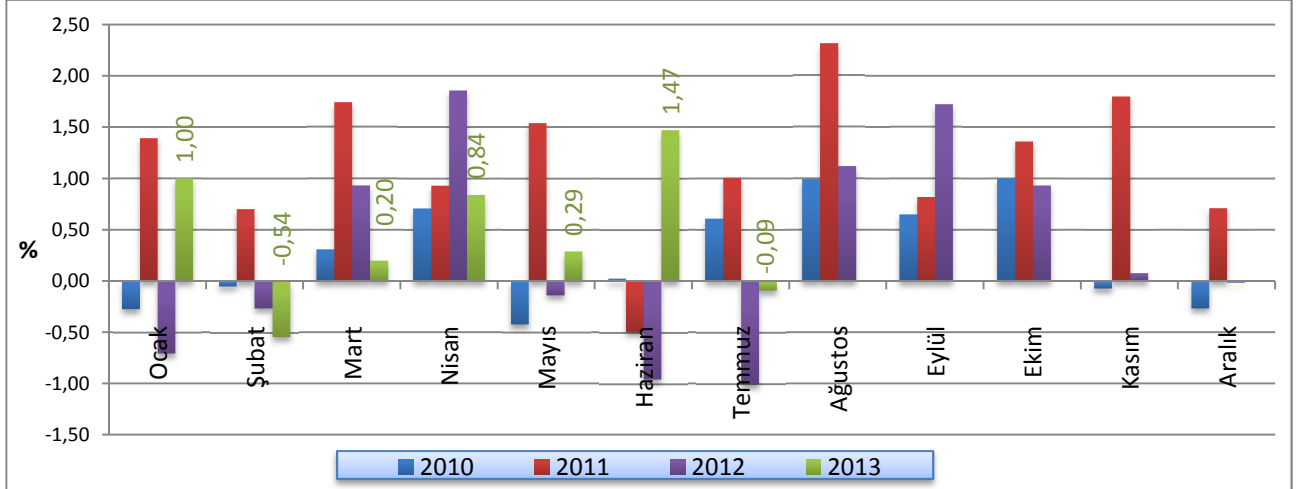

Kaynak: DPÖ

2013 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki aya göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2012 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2012 yılının Nisan ayında yüzde 1,86, Mayıs ayında yüzde -0,14, Haziran

ayında yüzde -0,95 olan enflasyon oranları, 2013 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 0,84, 0,29 ve 1,47 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2.3).

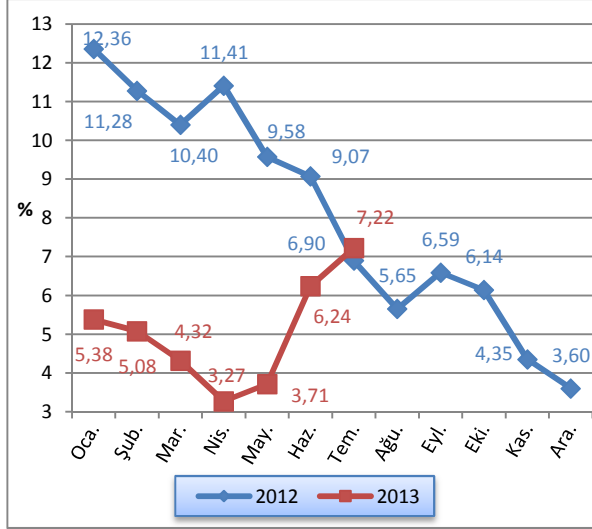
Grafik 2.3: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları

Kaynak: DPÖ

2012 yılı Mart ayında yüzde 10,4, Haziran ayında yüzde 9,07, Eylül ayında yüzde 6,59 ve Aralık ayında yüzde 3,6 olan yıllık enflasyon oranı, 2013 yılı Mart ayında yüzde 4,32 ve Haziran ayında 6,24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

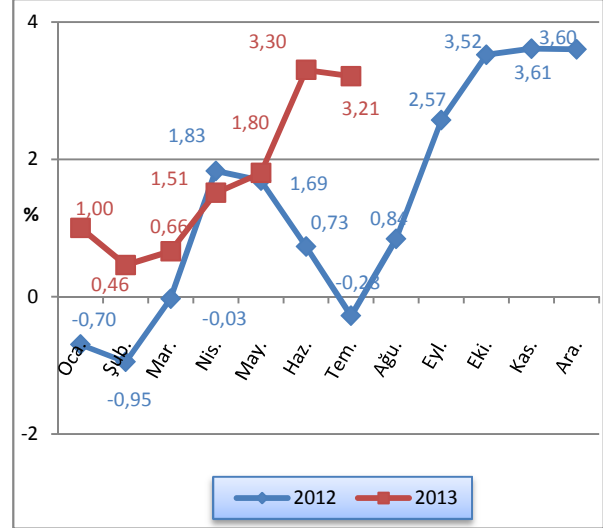
Grafik 2.4: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı

Kaynak: DPÖ

2013 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre gerçekleşen enflasyon oranlarını 2012 yılının aynı dönemleri ile kıyaslandığı Grafik 2.6'ya göre; 2012 yılının Nisan ayında yüzde 1,83, Mayıs ayında 1,69, Haziran ayında yüzde 0,73 olan enflasyon oranları, 2013 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 1,51, 1,8 ve 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

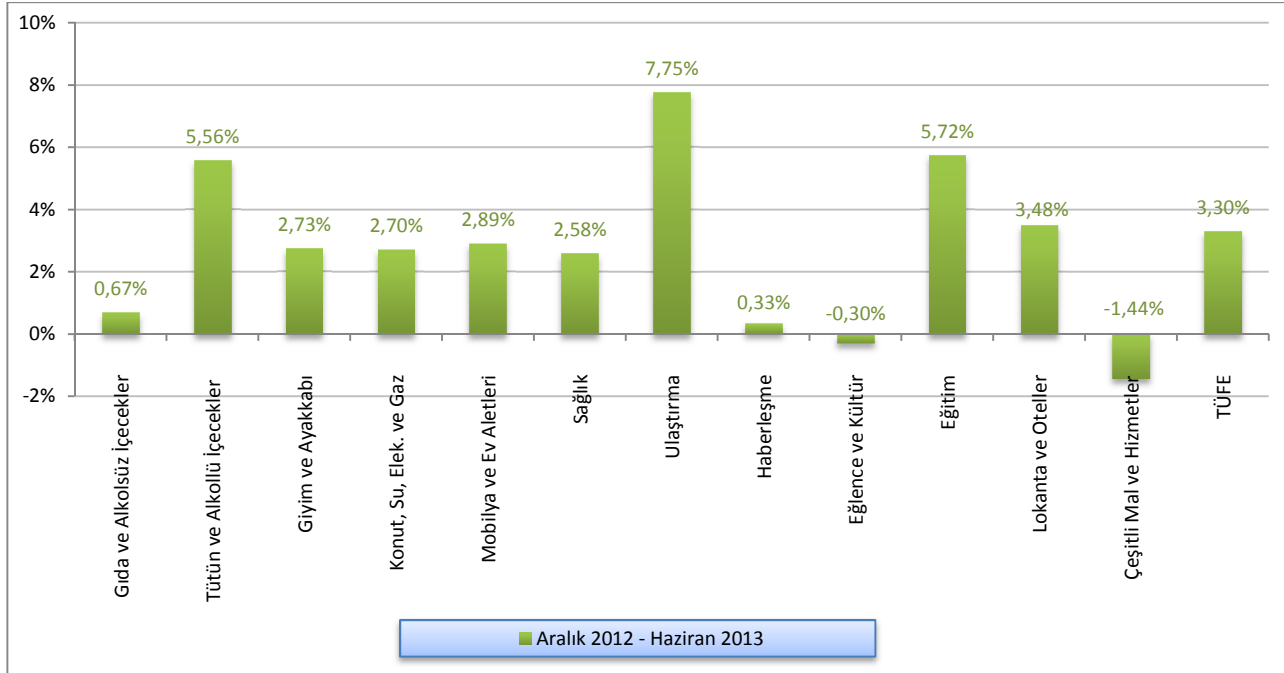
Grafik 2.5: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı (TÜFE)

Kaynak: DPÖ

2013 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla ana harcama grupları tüketici fiyatlarının bir önceki yılın Aralık ayına göre değişime etkileri Grafik 2.6'da gösterilmektedir. Buna göre, 2013 yılı ikinci çeyrek dönemi sonunda çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 1,4, eğlence ve kültürde binde 3 oranında fiyat azalışına karşın, ulaşımda yüzde 7,75, eğitimde yüzde 5,72, tütün ve alkollü içeceklerde yüzde 5,56, lokanta ve otellerde yüzde 3,48, mobilya ve ev aletlerinde yüzde 2,89, giyim ve ayakkabıda yüzde 2,73, konut, su, elektrik ve gazda yüzde 2,70, sağlıkta yüzde 2,58, gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 0,67, haberleşmede yüzde 0,33 oranlarında fiyat artışı gerçekleşmiştir.

Grafik 2.6: Tüketici Fiyatları Endeksi - Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişime Etkileri

Kaynak: DPÖ

2012 ve 2013 yıllarına ait Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları aylık, bir önceki yılsonuna kıyasla ve yıllık olarak Tablo 2.4'te verilmektedir.

Tablo 2.4: Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100) Değişim Oranları

	Aylar	Aylık	Yıl Sonuna Göre	Yıllık
2012	Ocak	-0,70	-0,70	12,36
	Şubat	-0,26	-0,95	11,28
	Mart	0,93	-0,03	10,40
	Nisan	1,86	1,83	11,41
	Mayıs	-0,14	1,69	9,58
	Haziran	-0,95	0,73	9,07
	Temmuz	-1,00	-0,28	6,90
	Ağustos	1,12	0,84	5,65
	Eylül	1,72	2,57	6,59
	Ekim	0,93	3,52	6,14
	Kasım	0,08	3,61	4,35
	Aralık	-0,01	3,60	3,60
2013	Ocak	1,00	1,00	5,38
	Şubat	-0,54	0,46	5,08
	Mart	0,20	0,66	4,32
	Nisan	0,84	1,51	3,27
	Mayıs	0,29	1,80	3,71
	Haziran	1,47	3,30	6,24
	Temmuz	-0,09	3,21	7,22
	Ağustos			
	Eylül			
	Ekim			
	Kasım			
	Aralık			

Kaynak: DPÖ

3: DIŞ TİCARET VE TURİZM

3.1: İHRACAT VE İTHALAT GELİŞMELERİ

2013 yılının ilk altı aylık döneminde KKTC'nin gerçekleştirdiği toplam ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre binde 6 oranında artarak 71,3 milyon dolara yükseldi. İhracatta gözlemlenen bu artışın 2013 yılı ilk çeyrek performansından kaynaklandığı, buna karşılık Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan düşüşlerle birlikte yılın ikinci çeyreğinde ihracatın 2012 yılının aynı çeyreğine göre yüzde 8,2 azaldığı görülmektedir.

Yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,1 oranında azalarak 368,8 milyon dolar olan ithalat, Nisan ve Mayıs aylarında da azalmaya devam etmiştir. 2012 yılının Nisan ve Mayıs aylarına kıyasla yüzde 17,9 azalma gerçekleşmiş ve böylelikle, 2013 yılının ilk beş aylık dönemi itibarıyla toplam ithalat 633,6 milyon dolar olmuştur.

Tablo 3.1: İthalat ve ihracat

İhracat (ABD Doları)				İthalat (ABD Doları)			
	2012	2013	Yüzde Değişim		2012	2013	Yüzde Değişim
Ocak	8.247.029	9.516.508	15,4	Ocak	123.648.358	134.731.190	9,0
Şubat	9.748.949	12.042.187	23,5	Şubat	112.727.041	118.140.322	4,8
Mart	11.859.666	12.096.681	2,0	Mart	160.805.760	115.921.800	-27,9
I.Çeyrek	29.855.644	33.655.376	12,7	I.Çeyrek	397.181.159	368.793.312	-7,1
Nisan	16.599.564	16.986.869	2,3	Nisan	169.431.232	148.019.873	-12,6
Mayıs	15.535.913	13.114.944	-15,6	Mayıs	153.143.732	116.787.562	-23,7
Haziran	8.811.660	7.504.733	-14,8	Haziran	-	-	-
II.Çeyrek	40.947.137	37.606.546	-8,2	II.Çeyrek	322.574.964	264.807.435	-17,9
Toplam	70.802.781	71.261.922	0,6	Toplam	719.756.123	633.600.747	-12,0

NOT: 1) GÜNEY KIBRIS'A YAPILAN İHRACAT DÂHİL DEĞİLDİR.

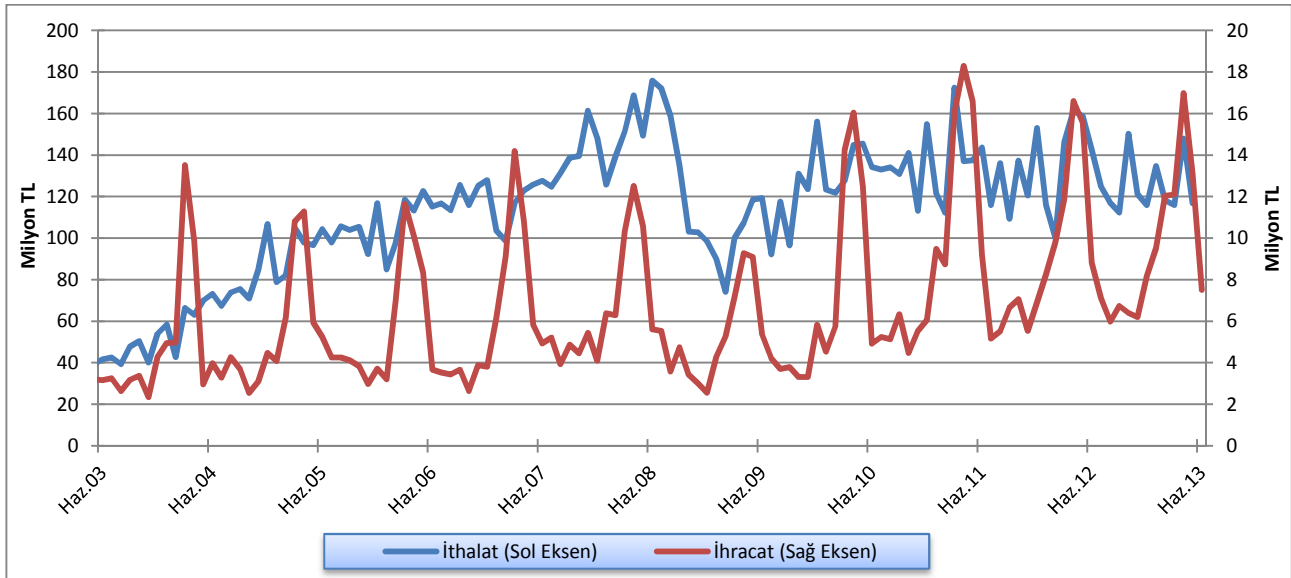
2) HİDROKARBON İTHALATI DÂHİL DEĞİLDİR

KAYNAK: TİCARET DAİRESİ

Grafik 3.1'de KKTC'nin ihracat ve ithalatının son 10 yılın ikinci çeyrekleri arasında gelişimi gösterilmektedir. İhracat, yıllar itibarıyla mevsimsel olarak azalıp artmakla birlikte 2009 sonrasında ortalama olarak artış

eğilimindedir. İthalat ise 2008'deki küresel kriz haricinde göreceli olarak daha istikrarlı bir seyir izlemektedir.

Grafik 3.1: İthalat ve ihracat

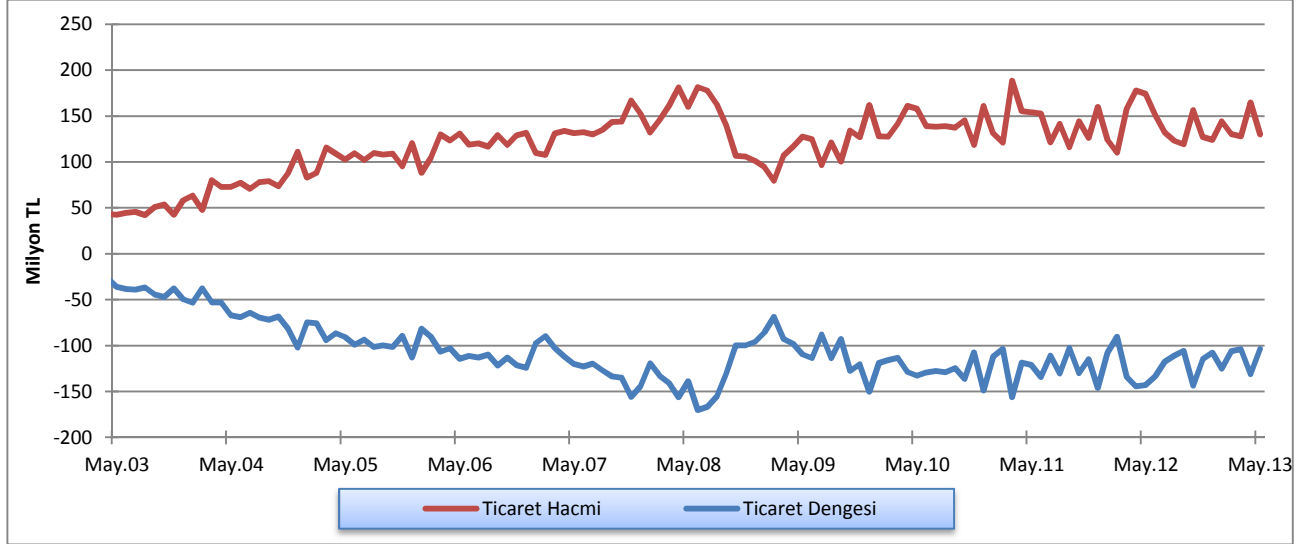

Kaynak: Ticaret Dairesi

Son 10 yıllık süreçte, KKTC'nin dış ticaretinin artması dış ticaret açığı'nın da artması anlamına gelmektedir. Grafik 3.2'de açıkça görölen bu durum ölk ekonomisinin dış bağımlılığına işaret etmektedir. 2013 yılı Mayıs ayı itibarıyla dış ticaret açığı 103,7

milyon dolar, dış ticaret hacmi 129,9 milyon dolar seviyesindedir. Yılın ilk beş ayında ise dış ticaret açığı ve dış ticaret hacmi sırasıyla 569,8 ve 697,4 milyon dolara ulaşmıştır.

Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi - Aylık (ABD Doları)

KAYNAK: TİCARET DAİRESİ

KKTC'nin ürünlerini ihraç ettiğı başlıca ölk ve ölk gruplarıyla, bunlara yapılan ihracatın yıllar itibarıyla dağılımları Tablo 3.2'de gösterilmektedir. Söz konusu tablodan göröleceğı üzere, 2013 yılı ilk yarısı itibarıyla Türkiye'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı, bir önceki yıla göre 1,8 puan artarak yüzde 52,8'e yükselmiştir. KKTC'nin ihracatta bulunduğu en büyük

ikinci pazar konumundaki Orta Doğı ve Arap ölkelerinin payı 2012 yılına göre 2,1 puan düşerek yüzde 33,6'ya gerilerken, AB üyesi olmayan Avrupa ölkelerine yapılan ihracatın KKTC'nin toplam ihracatı içindeki payı bir önceki yıla göre önemli ölçüde artmıştır. AB ölkelerine yapılan ihracatta son yıllarda görölen düşüş trendi ise devam etmektedir.

Tablo 3.2: KKTC'nin Ölk Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB	Diğer Avrupa Ölkeleri	Orta Doğı ve Arap Ölkeleri	Diğer Ölkeler
2006	47,6	15,0	15,1	17,8	4,5
2007	58,4	15,8	8,8	11,6	5,4
2008	49,9	20,5	5,9	17,0	6,7
2009	54,2	18,5	1,7	19,5	6,1
2010	46,4	12,2	3,6	32,3	5,5
2011	53,3	8,3	1,3	32,0	5,1
2012	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6
2013 Ocak-Haziran	52,8	3,2	4,6	33,6	5,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ürünlerini ithal ettiğı başlıca ölk ve ölk gruplarıyla, bunlardan yapılan ithalatın dağılımı Tablo 3.3'te verilmektedir. Söz konusu tablodan da göröleceğı üzere, toplam ithalat içinde en büyük paya sahip olan ölk Türkiye olmakla birlikte Türkiye'nin payı, 2013 yılının ilk beş ayı itibarıyla yüzde 67,9'a

düşerek 2007 yılındaki seviyesine gerilemiştir. Öte yandan ithalatımız içindeki payı yüzde 100'e yakın artan AB üyesi olmayan Avrupa ölkeleri başta olmak üzere ithalat yapılan diğer tüm ölk gruplarının toplam ithalatımız içindeki paylarında 2012'ye kıyasla artışlar olduğı görölmektedir.

Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%)

Yıllar	Türkiye	AB	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2006	68,8	18	6	1,2	4,8	1,2
2007	67,9	16,1	7,3	2,6	4,3	1,8
2008	69,8	14,0	6,5	4,7	3,4	1,6
2009	69,6	15,5	6,6	2,3	4,0	2,0
2010	70,9	15,6	5,7	1,9	4,3	1,6
2011	68,6	16,8	4,9	2,5	5,2	2,0
2012	72,4	14,5	4,8	1,7	4,8	1,8
2013 Ocak-Mayıs	67,9	15,5	6,1	3,3	5,5	1,7

Kaynak: Ticaret Dairesi

3.2: TURİZM

Tablo 3.4'te son iki yılda KKTC'ye gelen yolcu sayıları, ilk altı aylık dönemler itibarıyla verilmiştir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde 324.618 olan toplam yolcu sayısı, 2012 yılının aynı dönemine göre yüzde 3,8 artmıştır.

Yılın ilk çeyreğinde görülen yüzde 5,3 artışla birlikte değerlendirildiğinde 2013 yılının ilk yarısında gelen yolcu sayısı, 2012 yılının ilk altı aylık dönemine göre yüzde 4,4 artarak 565.578'e ulaşmıştır.

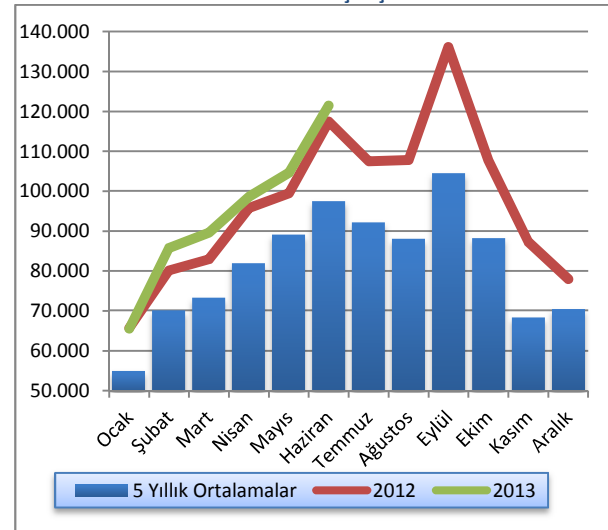
Tablo 3.4: KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı

Dönem	T.C. Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2012	2013	Yüzde Değişim	2012	2013	Yüzde Değişim	2012	2013	Yüzde Değişim
Ocak	57.453	55.494	-3,4	8.257	10.055	21,8	65.710	65.549	-0,2
Şubat	68.343	71.151	4,1	11.837	14.645	23,7	80.180	85.796	7,0
Mart	65.959	68.216	3,4	17.042	21.399	25,6	83.001	89.615	8,0
I. Çeyrek	191.755	194.861	1,6	37.136	46.099	24,1	228.891	240.960	5,3
Nisan	76.130	76.168	0,0	19.646	22.429	14,2	95.776	98.597	2,9
Mayıs	78.237	78.906	0,9	21.262	25.697	20,9	99.499	104.603	5,1
Haziran	88.302	89.104	0,9	29.135	32.314	10,9	117.437	121.418	3,4
II. Çeyrek	242.669	244.178	0,6	70.043	80.440	14,8	312.712	324.618	3,8
Toplam	434.424	439.039	1,1	107.179	126.539	18,1	541.603	565.578	4,4

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.3'te, 2013 yılının ilk yarısında gelen yolcu sayısı bir önceki yıllara ve son beş yılın ortalamalarıyla karşılaştırılmalı olarak verilmektedir. Ocak ayı haricinde her ay, 2013 yılında gelen yolcu sayısının 2012 yılından fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, yılın ilk yarısında gelen yolcu sayısı son beş yılın ortalamalarının da üzerinde seyretmektedir.

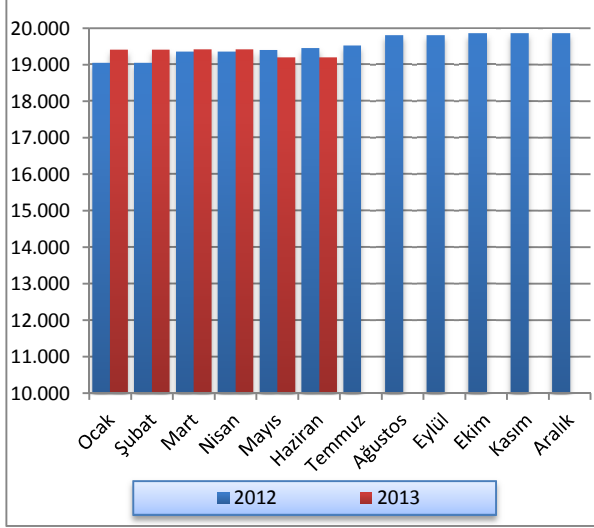
Grafik 3.3: 2013 yılında Gelen Yolcu Sayısının 2012 yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Sektörün toplam yatak kapasitesindeki gelişimin 2012 ve 2013 yılları itibarıyla karşılaştırmalı olarak gösterimi Grafik 3.4'te verilmektedir. Mayıs ve Haziran aylarında 2012 yılına göre bir miktar azaldığı görülen yatak kapasitesi, 2013 yılı Haziran ayı itibarıyla 19.187'dir.

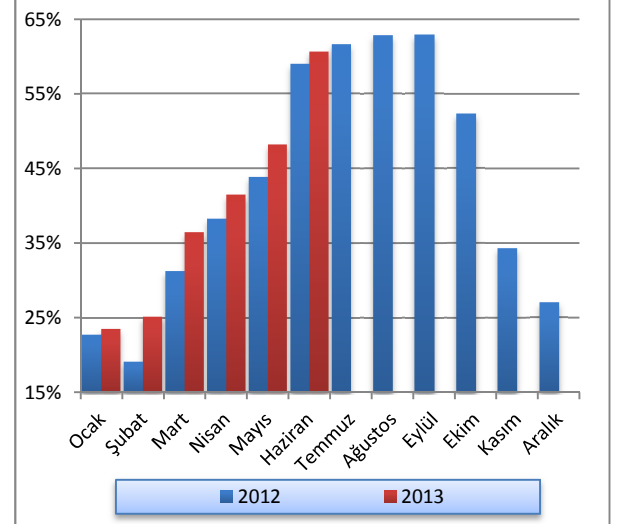
Grafik 3.4: Yatak Kapasitesi

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'de bulunan turistik tesislerin 2012 ve 2013 yıllarının ilk yarısı itibarıyla doluluk oranları Grafik 3.5'te karşılaştırmalı olarak gösterilmektedir. Buna göre, 2013 yılının altı ayında da 2012 yılına göre daha yüksek doluluk oranları gerçekleşmiş ve Haziran ayında doluluk oranı yüzde 60,6 olmuştur.

Grafik 3.5: Aylar İtibarıyla Doluluk Oranı

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

4: BÜTÇE GELİŞMELERİ

4.1: 2012 - 2013 YILLARI İKİNCİ ÇEYREK KARŞILAŞTIRMALARI

2013 mali yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelir toplamında yüzde 6,39, gider toplamında ise yüzde 18,6 oranında artış olmuştur. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2013 yılı ikinci çeyreğinde sırasıyla 766,2 ve 827,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılının ikinci çeyreğinde 22,8 milyon TL fazla veren kamu maliyesi, 2013 yılının aynı döneminde 61 milyon TL açık vermiştir.

Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)

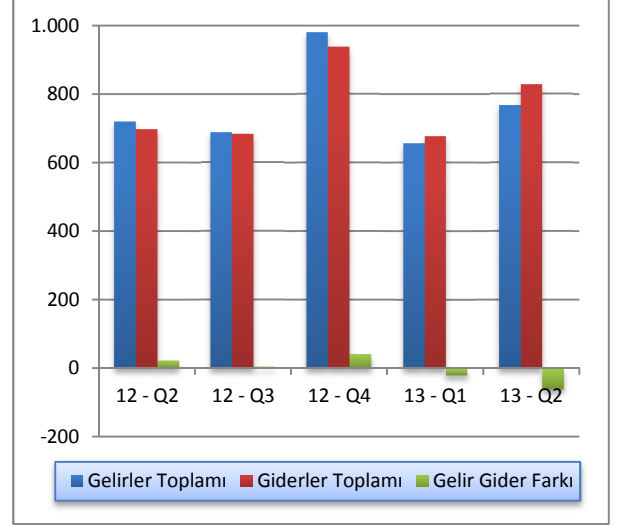
Açıklama	2012		2013		Yüzde Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Q2 Gerçekleşme	Bütçe Tahmini	Q2 Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	3.140,40	720,20	3.498,52	766,21	6,39%
Bütçe Giderleri	2.964,20	697,40	3.666,70	827,14	18,60%
Bütçe Dengesi	176,20	22,80	-168,18	-60,93	-367,24%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2012 yılının tamamında elde edilen 3.140,4 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 22,93'ü ikinci çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2013 yılının aynı döneminde öngörülen toplam bütçe gelirlerinin ise yüzde 21,9'u tahsil edilmiştir. 2013 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılacağı tahmin edilen 3.666,7 milyon TL'nin yüzde 22,56'sı ikinci çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 23,53 olarak gerçekleşmiştir.

Bütçe gelir ve gider gerçekleştirmeleri aşağıdaki grafikte çeyrek dönemler itibarıyla verilmiştir.

Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.2: GELİRLER

2013 mali yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık 46 milyon TL artış göstermiş ve 766,2 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı, 2013 yılı ikinci çeyreği içinde 394,6 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi ise, 2013 yılı ikinci çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,49 artış göstermiş ve 189,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı ikinci çeyreği içinde vergi dışı gelirler kalemi de 181,1 milyon TL olmuştur.

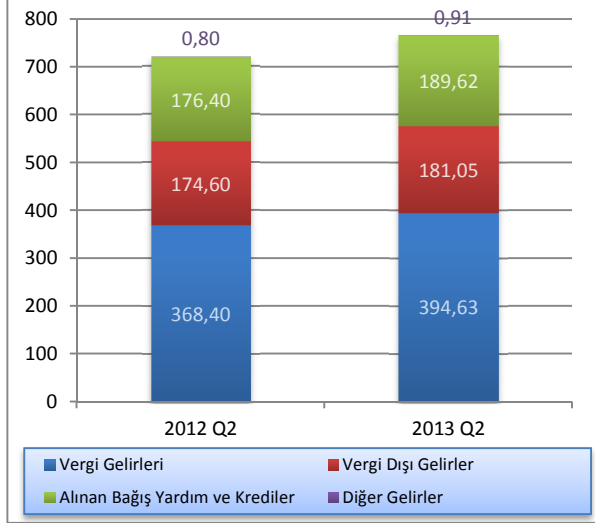
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)

Açıklama	2012 Q2	2013 Q2	Yüzde Değişim
Vergi Gelirleri	368,40	394,63	7,12%
Vergi Dışı Gelirler	174,60	181,05	3,69%
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	176,40	189,62	7,49%
Diğer Gelirler	0,80	0,91	13,75%
Toplam	720,20	766,21	6,39%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2012 yılının ikinci çeyreğinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 24,49 iken, 2013 yılı aynı döneminde yüzde 24,75 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemler içinde vergi gelirleri kaleminin payı yüzde 51,15'den yüzde 51,5'e artmış, vergi dışı gelirler kaleminin payı ise yüzde 24,24'den yüzde 23,63'e gerilemiştir. Diğer gelirler kalemi ise yüzde 0,12 oranında gerçekleşmiştir.

Grafik 4.2: Bütçe Gelirleri Dağılımı (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.3: GİDERLER

2013 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18,6 oranında artış göstermiş ve 697,4 milyon TL'den 827,14 milyon TL'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemler arasında, cari transferler, mal - hizmet alım giderleri ile personel gideri kalemleri sırasıyla yüzde 30,52, 10,83 ve 7,35 oranlarında artmıştır.

KKTC bütçesinin cari transferler gider kalemi, 2013 yılı ikinci çeyreğinde 433,99 milyon TL olmuştur. Bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,35 oranında artış gösteren personel giderleri kalemi, 266,24 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Sermaye giderleri ve transferler kalemi de aynı dönemler içinde yüzde 5,57 artış göstermiş ve 2013 yılı ikinci çeyreğinde 35,05 milyon TL olmuştur.

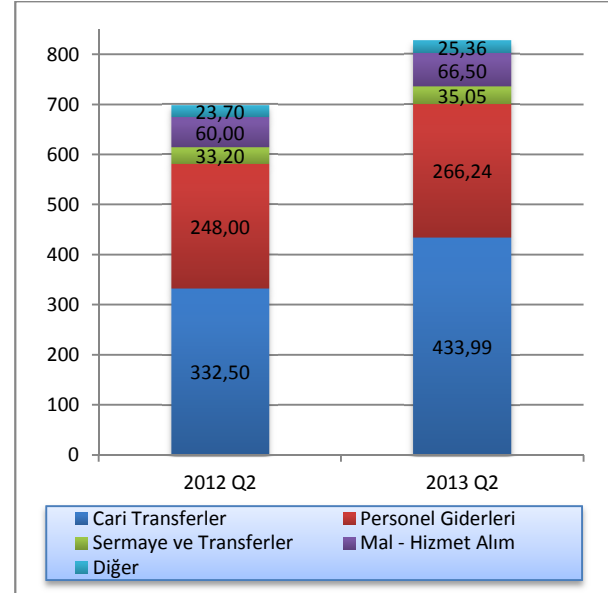
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)

	2012 Q2	2013 Q2	Yüzde Değişim
Cari Transferler	332,50	433,99	30,52%
Personel Giderleri	248,00	266,24	7,35%
Sermaye Giderleri ve Transferler	33,20	35,05	5,57%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	60,00	66,50	10,83%
Diğer Giderler	23,70	25,36	7,00%
Toplam	697,40	827,14	18,60%

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2012 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 35,56 iken, 2013 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 32,19 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılı ikinci çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 47,68'ini oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2013 yılı ikinci çeyreğinde artış göstermiş ve yüzde 52,47 olmuştur. 2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 83,24 olan personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı 2013 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 84,66 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4.3: Bütçe Giderleri Dağılımı (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.4: FINANSMAN DENGESİ

Bütçe toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2013 yılı ikinci çeyreğinde 2012 yılının aynı dönemine göre yüzde 128,75 oranında artarak -154,2 milyon TL olmuştur. Bu çeyrekte gerçekleşen açığın kapatılması için finansman kaynağı olarak kullanılan T.C. kredileri toplamı ise, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,68 atarak 90,2 milyon TL'den 92,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemlerinde, 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla gerçekleşen 26,2 ve 6,5 milyon TL artışlara bağlı olarak, yerel gelirler kalemi yüzde 6,13 oranında artmış ve 577,1 milyon TL'ye ulaşmıştır.

2013 yılı ikinci çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, 2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 77,98 olan yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 69,77'ye düşmüştür.

Tablo 4.4: Finansman Dengesi (Milyon TL)

	2012 Q2	2013 Q2
Yerel Gelirler +Dış Yardımlar	630,0	673,0
1. Yerel Gelirler	543,8	577,1
Vergi Gelirleri	368,4	394,6
Vergi Dışı Gelirler	174,6	181,1
Diğer Gelirler	0,8	1,4
2. Dış Yardımlar	86,2	95,9
T.C. Yardımları	86,2	95,9
Bütçe Giderleri	697,4	827,2
Personel Giderleri	248,0	266,2
Cari Transferler	332,5	434,0
Sermaye Giderleri	33,2	35,1
Diğer Giderler	83,7	91,9
Finansman Dengesi	-67,4	-154,2
Finansman	90,2	92,6
T.C. Kredileri	90,2	92,6
İç Borçlanma	0,0	0,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

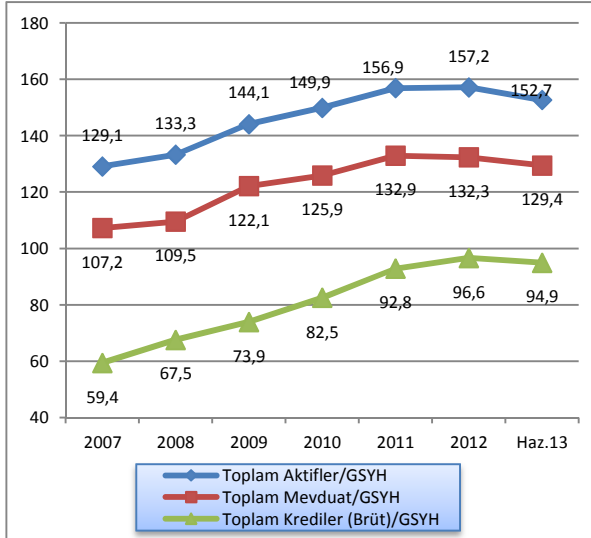
5: PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

5.1: BANKACILIK SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜ

5.1.1: FİNANSAL DERİNLEŞME

2012 yılsonuna göre Haziran 2013 itibarıyla finansal derinleşme rakamlarının tümünde düşüş gerçekleşmiştir. Toplam krediler (brüt) / GSYH oranı yüzde 96,6'dan yüzde 94,9'a, toplam mevduat / GSYH oranı yüzde 132,3'den yüzde 129,4'e ve toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 157,2'den yüzde 152,7'ye gerilemiştir.

Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)

Not: 2011, 2012 ve 2013 yılsonu GSYH tahmin rakamları kullanılmıştır.

Kaynak: KTCMB

5.1.2: KTC BANKACILIK SEKTÖRÜ PERFORMANS RASYOLARI

Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2013 yılı ikinci çeyreğinde, birinci çeyreğe göre 1,36 puan azalarak yüzde 24,43'e gerilemiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 23,72 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sermaye yeterlilik standart rasyosu (SYSR) birinci çeyrek döneme kıyasla 1,03 puan azalarak yüzde 19,25'e gerilemiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde ise, yüzde 20,49 idi.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, Haziran 2013 sonunda bir önceki döneme göre 0,43 puan azalarak yüzde 6,84'e gerilemiştir. Söz konusu oran bir yıllık dönemde 0,97 puan azalmıştır.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren krediler (brüt) / mevduat, Haziran 2013 sonunda bir önceki döneme göre 0,35 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,46 puan artmış ve yüzde 73,35 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Haziran 2012'de yüzde 59,54 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı, 2013 yılının birinci çeyreği sonunda yüzde 61,33'e, Haziran 2013 sonunda ise yüzde 62,17 seviyesine yükselmiştir.

Brüt kredilerdeki büyüme hızı, 2013 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 7,25 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı döneminde ise yüzde 2,53 oranında artış yaşanmıştır.

Bir önceki çeyrek dönemle mukayese edildiğinde, Mart 2013 sonunda yüzde 0,89 oranında azalan mevduat, 2013 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 6,73 oranında artış göstermiştir.

2013 Mart sonu itibarıyla yüzde 8,04 olan finansal kaldıraç oranı, 2013 yılı ikinci çeyrekte yüzde 8,27 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1: Performans Rasyoları (%)

Açıklama	2012			2013	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	23,72	24,16	26,82	25,78	24,43
SYSR	20,49	21,11	20,61	20,28	19,25
TGA / Brüt Krediler	7,81	7,55	7,23	7,27	6,84
Brüt Krediler / Mevduat	70,89	70,94	73,01	73,00	73,35
Brüt Krediler / Top. Aktifler	59,54	59,43	61,48	61,33	62,17
Brüt Kredilerdeki Büyüme Hızı	2,53	2,97	9,88	-0,90	7,25
Mevduattaki Büyüme Hızı	2,13	2,91	6,76	-0,89	6,73
Finansal Kaldıraç*	7,96	7,83	8,16	8,04	8,27

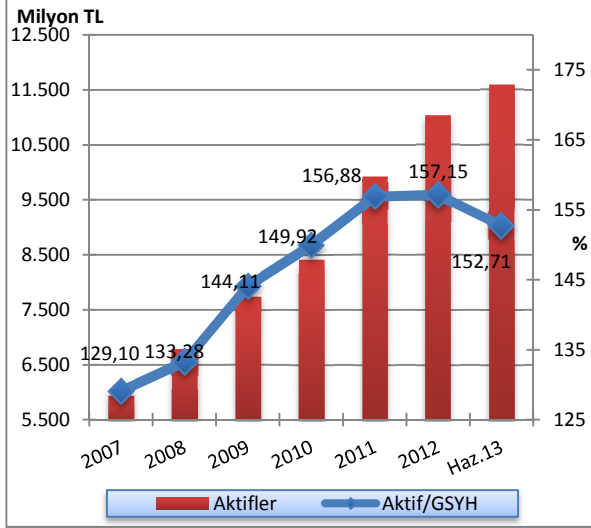
* Finansal Kaldıraç: Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

Kaynak: KTCMB

5.1.3: BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Grafik 5.2'den de anlaşılacağı üzere, 2007 – 2012 döneminde bankacılık sektörü bilanço büyüklüklerinin GSYH'ye oranı görülmektedir. 2013 yılı ikinci çeyrekte bankacılık sektörü bilanço büyüklüğünün GSYH'ye oranı yüzde 152,71'e gerilemiştir.

Grafik 5.2: Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Not: 2011, 2012 ve 2013 yılsonu GSYH tahmin rakamları kullanılmıştır.

Kaynak: KKTCCMB

5.1.4: BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YOĞUNLAŞMA

Bankacılık sektörünün yoğunlaşması incelendiği zaman, 2013 yılı ikinci çeyrekte aktif büyüklüğü açısından gerek en büyük beş bankanın ve gerekse en büyük on bankanın sektör içindeki payında bir önceki çeyrek döneme göre azalma gözlemlenmiştir. İlk beş bankanın toplam aktifler içindeki payı yüzde 55,8'den yüzde 55,14'e, toplam brüt kredilerdeki payı yüzde 60,81'den yüzde 59,23'e, toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 57,09'dan yüzde 55,99'a gerilemiştir.

Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma

İlk Beş Banka	2012			2013	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Toplam Aktifler	56,46	56,34	57,25	55,80	55,14
Toplam Krediler (brüt)	57,33	62,16	63,36	60,81	59,23
Toplam Mevduat	63,07	57,34	58,47	57,09	55,99
İlk On Banka					
Toplam Aktifler	82,53	81,80	81,86	80,75	79,89
Toplam Krediler (Brüt)	83,14	83,46	83,66	82,02	81,38
Toplam Mevduat	83,94	82,49	82,22	80,99	80,09

Kaynak: KKTCCMB

5.1.5: BANKA, ŞUBE VE PERSONEL SAYISI

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı Haziran 2013 sonunda 22'dir. Sektördeki 22 bankanın

2'si kamu bankası, 13'ü özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır.

Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler

	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
Kamu Bankaları	2	2	4	3	3	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	15	15	12	12	12	13	13	13	13	13
Şube Bankaları	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Toplam	24	24	23	22	22	22	22	22	22	22

Kaynak: KKTÇMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şube sayısı, 2013 yılı ikinci çeyrek itibarıyla, bir önceki çeyreğe göre 9 adet artarak 218'e yükselmiştir. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında, toplam

şube sayısının yüzde 61,01'inin özel sermayeli bankalara, yüzde 21,56'sının şube bankalarına, yüzde 17,43'ünün kamu bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi

Şube Sayısının Gelişimi										
	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
Kamu Bankaları	27	29	34	35	35	34	34	34	34	38
Özel Sermayeli Bankalar	111	120	118	117	117	123	126	129	129	133
Şube Bankaları	32	35	40	44	44	44	44	45	46	47
Toplam	170	184	192	196	196	201	204	208	209	218
Personel Sayısının Gelişimi										
Kamu Bankaları	558	562	549	552	550	539	536	537	561	564
Özel Sermayeli Bankalar	1.432	1.433	1.437	1.459	1.497	1.578	1.641	1.669	1.681	1.677
Şube Bankaları	382	413	443	474	472	473	476	503	511	525
Toplam	2.372	2.408	2.429	2.485	2.519	2.590	2.653	2.709	2.753	2.766

Kaynak: KKTÇMB

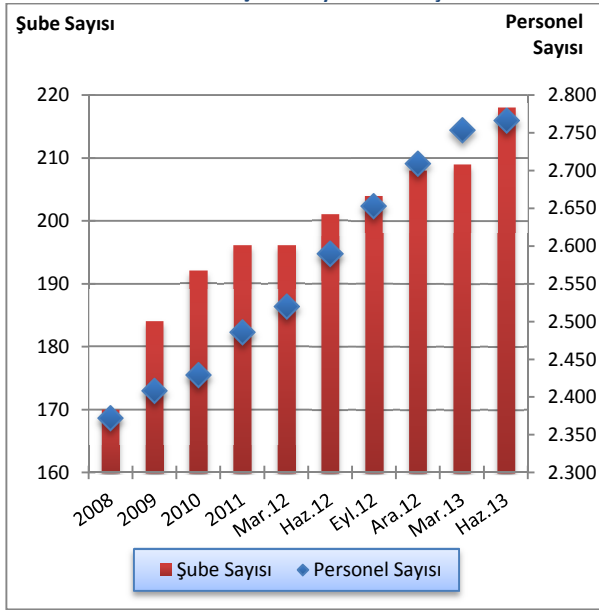
Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Tablo 5.4 ve Grafik 5.3'den de görüldüğü üzere, Mart 2013 – Haziran 2013 döneminde 13 kişi artarak 2.753'den 2.766'ya yükselmiştir. Söz konusu personelin 1.677'si özel sermayeli bankalarda, 564'ü kamu bankalarında, 525'i şube bankalarında çalışmaktadır.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde sektörde çalışan personel sayısı, 176 kişi artarak 2.590'dan 2.766'ya yükselmiştir. Söz konusu personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde; özel

sermayeli bankalar, şube bankaları ve kamu bankalarında çalışan personel sayısının sırasıyla 99, 52 ve 25 kişi arttığı, görülmektedir (Tablo 5.4).

Haziran 2012'de sektörün toplam personel sayısının yüzde 20,81'ine sahip olan kamu bankalarının payı Haziran 2013 sonunda yüzde 20,39'a, özel sermayeli bankaların payı yüzde 60,93'den yüzde 60,63'e gerilemiş, şube bankalarının payı ise 18,26'dan yüzde 18,98'e yükselmiştir.

Grafik 5.3: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Kaynak: KKTÇMB

5.2: BANKACILIK SEKTÖRÜ KONSOLİDE BİLANÇOSU

2013 yılı Mart ayı sonunda 10.952,3 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, Haziran 2013 sonunda yüzde 5,8 oranında artmış ve 11.587,7 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde likit aktiflerde yüzde 0,25, brüt kredilerde yüzde 7,25 oranlarında artış, menkul değerler cüzdanında ise yüzde 19,93 oranında azalış olmuştur. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde sektörün toplam aktifleri, yüzde 15,16, brüt kredileri yüzde 20,25, likit aktifleri yüzde 18,58 oranında artmış, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 48,98 oranında azalmıştır. Aynı dönemde mevduatta yüzde 16,22, özkaynaklarda ise, yüzde 11,24 oranında artış olmuştur.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Mart 2013 – Haziran 2013 döneminde yüzde 6,73, özkaynaklar yüzde 3,1 oranında artmıştır.

Tablo 5.5: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2012			2013		Yüzde Değişim	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2013-06/2013	06/2012-06/2013
Likit Aktifler	2.387,0	2.507,5	2.957,3	2.823,5	2.830,6	0,25	18,58
MDC	830,1	723,4	560,1	528,9	423,5	-19,93	-48,98
Krediler (Brüt)	5.990,7	6.168,8	6.778,1	6.716,9	7.203,6	7,25	20,25
Diğer Aktifler	854,3	979,7	730,0	883,0	1.130,0	27,97	32,27
Aktif-Pasif Toplamı	10.062,1	10.379,4	11.025,5	10.952,3	11.587,7	5,80	15,16
Mevduat	8.450,5	8.696,2	9.284,1	9.201,6	9.821,1	6,73	16,22
Diğer Pasifler	488,7	508,1	538,2	538,6	516,9	-4,03	5,77
Özkaynaklar	1.123,4	1.175,1	1.203,2	1.212,1	1.249,7	3,10	11,24

Kaynak: KKTÇMB

5.2.1: AKTİF / PASİF YAPISINDAKİ GELİŞMELER

2013 yılının ikinci çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay yüzde 62,17 oran ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 24,43 payla likit aktifler, yüzde 9,75 payla diğer aktifler ve yüzde 3,65'lik payla menkul değerler cüzdanı takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde aktif/pasif yapısal dağılımı yönünden değerlendirildiğinde, MDC'deki daralmaya karşın, brüt krediler, likit aktifler ve diğer aktiflerde genişleme olduğu görülmektedir.

Bu dönemde brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı yüzde 59,53'den yüzde 62,17'ye, likit aktifler

yüzde 23,72'den yüzde 24,43'e ve diğer aktifler yüzde 8,5'den yüzde 9,75'e yükselirken, MDC yüzde 8,25'den yüzde 3,65'e gerilemiştir. Haziran 2013 itibarıyla, toplam pasifin yüzde 84,75'ini mevduat, yüzde 10,78'ini özkaynaklar ve yüzde 4,47'sini diğer pasifler oluşturmaktadır.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde mevduatın toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 83,98 düzeyinden yüzde 84,75 düzeyine yükselmiş, diğer pasifler ise yüzde 4,86'dan yüzde 4,47 seviyesine, özkaynaklar ise yüzde 11,16'dan yüzde 10,78'e gerilemiştir.

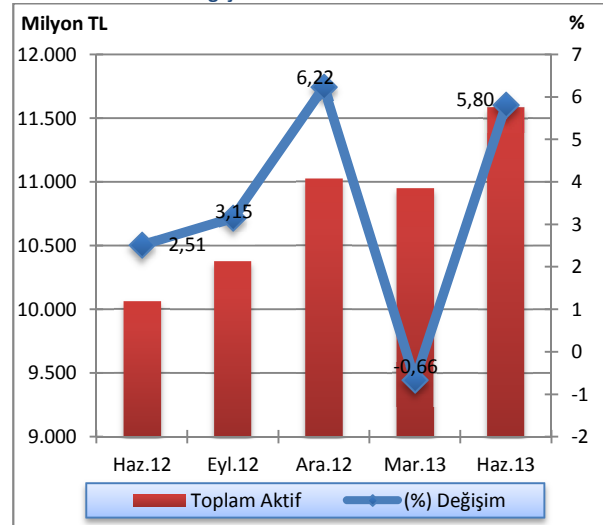
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı

Aktif	2012			2013	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Likit Aktifler	23,72	24,16	26,82	25,78	24,43
MDC	8,25	6,97	5,08	4,83	3,65
Krediler (Brüt)	59,53	59,43	61,48	61,33	62,17
Diğer Aktifler	8,50	9,44	6,62	8,06	9,75
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif					
Mevduat	83,98	83,78	84,21	84,01	84,75
Diğer Pasifler	4,86	4,89	4,88	4,92	4,47
Özkaynaklar	11,16	11,33	10,91	11,07	10,78
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTÇMB

Bankacılık sektörü toplam aktifinin çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.4'e bakıldığında; toplam aktiflerin 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,51, üçüncü çeyreğinde yüzde 3,15, son çeyrekte ise yüzde 6,22 oranlarında arttığı görülmektedir. 2013 yılı birinci çeyreğinde toplam aktiflerde yüzde 0,66 oranında gerileme gerçekleşmiş, ikinci çeyrekte ise yüzde 5,8 oranında artmıştır.

Grafik 5.4: Bankacılık Sektörü Aktif Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

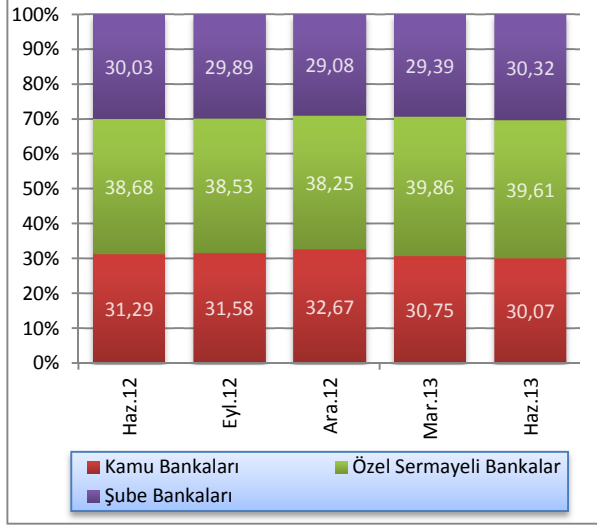
Kaynak: KKTÇMB

Sektörün toplam aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.5'e göre; 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankalar grubu yüzde 39,86'dan yüzde 39,61 düzeyine, kamu bankaları grubu yüzde 30,75 seviyesinden yüzde 30,07'ye gerilemiş, şube bankaları grubu ise yüzde 29,39'dan yüzde 30,32'ye yükselmiştir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde ise, kamu bankaları grubunda azalış, şube bankaları ve özel sermayeli bankalar grubunda ise artış görülmüştür.

Sektörün toplam aktif gelişiminin miktar bazında banka gruplarına göre gösterildiği Tablo 5.7'ye göre; 2013 yılının ikinci çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre, kamu bankaları aktif toplamında yüzde 3,45, özel sermayeli bankalarda yüzde 5,15 ve şube bankalarında yüzde 9,14 oranlarında artış olmuştur. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise, kamu bankaları aktif toplamında 318,9 milyon TL, özel sermayeli bankalarda 715 milyon TL ve şube bankalarında 491,7 milyon TL artmıştır.

Grafik 5.5: Banka Gruplarının Sektör Aktifindeki Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

Tablo 5.7: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi

	2012		2013		Yüzde Değişim 03/2013 - 06/2013
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	
Kamu Bankaları	3.165,4	3.278,3	3.601,8	3.368,1	3,45
Özel Sermayeli Bankalar	3.875,0	3.998,6	4.217,8	4.365,0	5,15
Şube Bankaları	3.021,7	3.102,4	3.205,9	3.219,1	9,14
Toplam	10.062,1	10.379,3	11.025,5	10.952,2	5,80

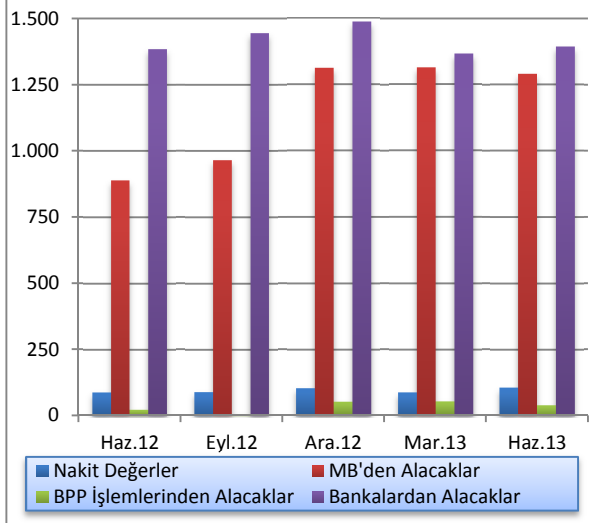
5.2.2: LİKİT VARLIKLAR

Bankacılık sektörü likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlemlerinden alacaklar kalemlerinin toplamı, 2013 yılının ikinci çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre 7,1 milyon TL artarak 2.823,5 milyon TL'den 2.830,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde 13,9 milyon TL ve Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 23,7 milyon TL azalış, nakit değerler kaleminde 17,1 milyon TL, bankalardan alacaklarda 27,6 milyon TL artış meydana gelmiştir.

2012 yılı ikinci çeyrek sonunda 2.387 milyon TL olan likit aktifler, 2013 yılının aynı döneminde yüzde 18,58 oranında artarak 2.830,6 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Anılan dönemde, bankalardan alacaklar kalemi 1.383,5 milyon TL'den 1.392,7 milyon TL'ye, BPP işlemlerinden alacaklar kalemi 24,5 milyon TL'den 41,5 milyon TL'ye, nakit değerler 89,6 milyon TL'den 107,2 milyon TL'ye ve Merkez Bankası'ndan alacaklar 889,4 milyon TL'den 1.289,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

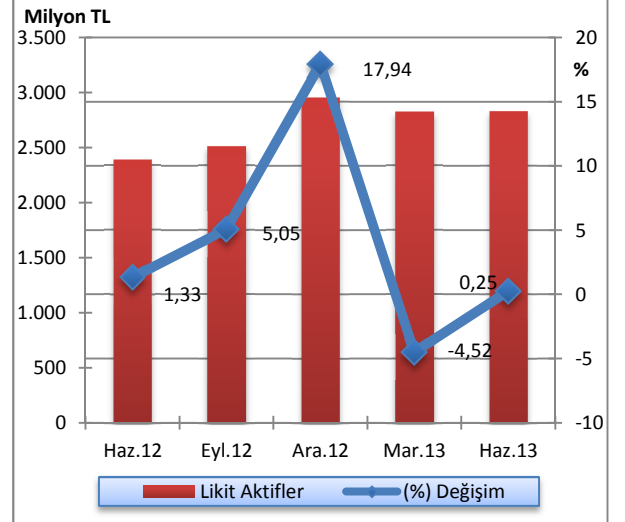
Grafik 5.6: Likit Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)

Kaynak: KKTÇMB

Likit aktiflerin çeyrek dönemlere göre yüzde değişiminin verildiği Grafik 5.7'den de görüleceği üzere; 2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 1,33, üçüncü çeyreğinde yüzde 5,05, dördüncü çeyrekte yüzde 17,94 oranlarında artış olmuştur. 2013 yılı ikinci çeyreğinde likit aktifler birinci çeyreğe göre binde 2,5 oranında artmıştır.

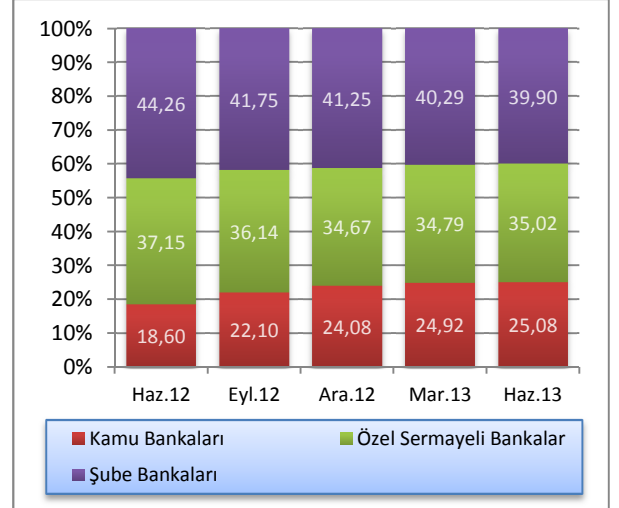
Grafik 5.7: Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün likit aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımı Grafik 5.8'de gösterilmiştir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla, şube bankaları grubunda gerileme, özel sermayeli bankalar ve kamu bankaları gruplarında yükselme görülmüştür. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde ise, kamu bankaları grubunda artış, özel sermayeli bankalar ve şube bankaları gruplarında azalış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.8: Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları (%)

Kaynak: KKTÇMB

5.2.3: KREDİLER

Kredilerin türlerine göre dağılımı Tablo 5.8'de sunulmaktadır. 2013 yılı Haziran ayı itibarıyla 3.290,8 milyon TL olan işletme kredileri geçmiş dönemlerde olduğu gibi birinci sırada yer almaktadır. Bunu 2.254,8 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde işletme kredileri 2.956 milyon TL'den 3.290,8 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise, 1.836,7 milyon TL'den 2.254,8 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.8: Kredilerin (Net) Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)

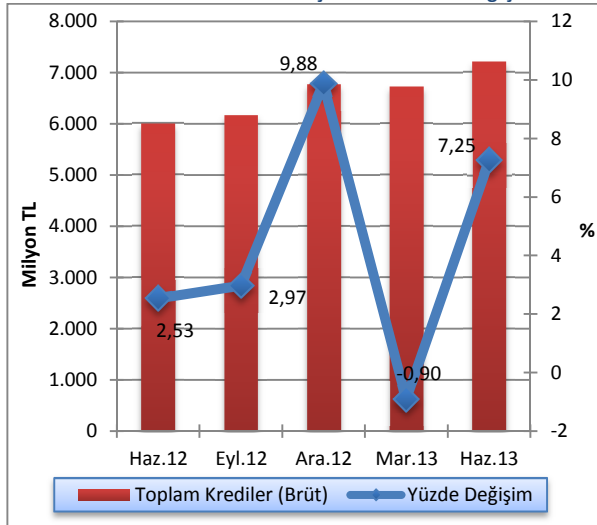
	2012			2013	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
İşletme Kredileri	2.956,0	2.945,5	3.465,2	3.229,6	3.290,8
Tüketici Kredileri	1.836,7	1.998,8	2.020,7	2.085,7	2.254,8
Kredi Kartları	184,1	188,2	199,8	184,3	208,1
İskonto ve İştira Senetleri	68,8	70,9	71,2	68,6	70,1
Diğer Yatırım Kredileri	31,8	31,2	40,6	48,3	55,2
İthalat Kredileri	30,1	16,9	18,2	16,9	43,5
Fon Kaynaklı Krediler	12,0	11,0	10,5	10,1	10,5
İhtisas Kredileri	12,1	7,8	13,6	18,1	11,7
İhracat Kredileri	14,8	13,8	9,9	9,3	9,8
KKTÇMB Kaynaklı Krediler	5,2	4,9	0,4	2,8	2,5
KKTÇMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	1,1	1,2	0,0	0,0	0,0
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,5	0,3	0,4	0,5	1,8
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Krediler	369,9	412,6	437,3	554,7	752,3
Toplam Krediler	5.523,1	5.703,1	6.287,8	6.228,9	6.711,1

Not: TGA dâhil değildir.

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün brüt kredileri, Grafik 5.9'dan da görüleceği üzere, 2012 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 2,53 oranında artmıştır. 2012 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla brüt kredilerde yüzde 2,97 ve Aralık ayı sonu itibarıyla yüzde 9,88 oranlarında artış gerçekleşmiştir. 2013 yılı Mart sonu itibarıyla sektörün brüt kredileri binde 9 oranında daralmış, Haziran sonu itibarıyla ise yüzde 7,25 artış gerçekleşmiştir.

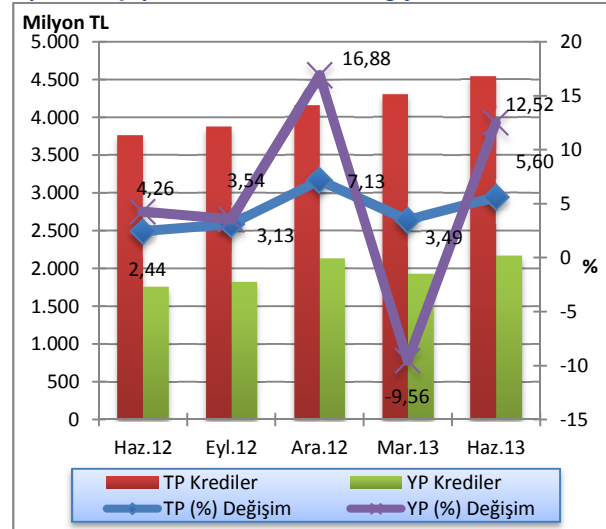
Grafik 5.9: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Değişim

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün kredilerinin Türk parası (TP) - Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.10'da gösterilmektedir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde kredilerin 4.539,2 milyon TL'si TP cinsinden, 2.171,9 milyon TL'si YP cinsindedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 5,6, YP cinsinden kredilerde yüzde 12,52 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.10: Bankacılık Sektörü Krediler (Net) TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün brüt kredilerinin banka grupları bazında Türk Parası (TP) ve Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın bir önceki çeyrek döneme göre değişimi Tablo 5.9'da gösterilmektedir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde kamu bankaları brüt kredileri bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinde yüzde 1,08, YP cinsinde yüzde 6,88

oranlarında artmıştır. Özel sermayeli bankaların brüt kredileri TP cinsinde yüzde 5,53, YP cinsinde yüzde 6,88 artmıştır. Şube bankaları brüt kredileri söz konusu dönemde TP cinsinde yüzde 13,78, YP cinsinde yüzde 19,47 ve toplamda yüzde 15,65 oranında yükselmiştir.

Tablo 5.9: Banka Grupları İtibarıyla Brüt Kredilerin Gelişimi (Milyon TL)

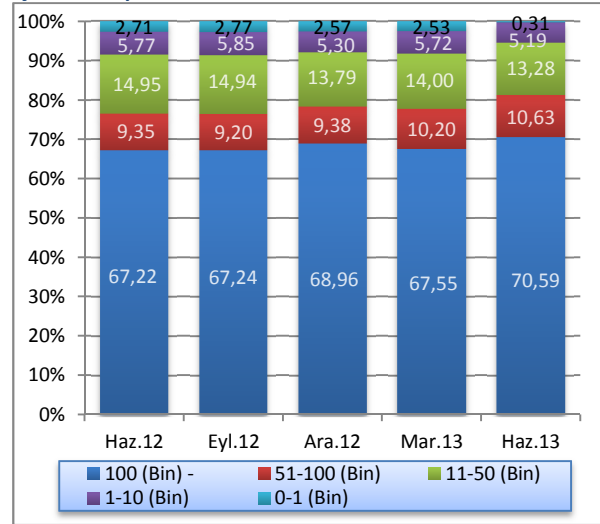
	Mart 2013			Haziran 2013			Yüzde Değişim 03/2013-06/2013		
	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.
Kamu Bankaları	1.814,6	517,1	2.331,7	1.834,2	552,7	2.386,9	1,08	6,88	2,37
Özel Sermayeli Bankalar	1.640,9	1.012,3	2.653,2	1.731,6	1.081,9	2.813,5	5,53	6,88	6,04
Şube Bankaları	1.165,1	567,0	1.732,1	1.325,7	677,4	2.003,2	13,78	19,47	15,65
Toplam Krediler	4.620,6	2.096,4	6.717,0	4.891,5	2.312,1	7.203,6	5,86	10,29	7,24

Sektörün kredi büyüklüklerinin toplam krediler içindeki paylarına ilişkin Grafik 5.11'e bakıldığında, 2013 ikinci çeyreği sonunda 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı 3,04 puan artarak yüzde 70,59 oranında gerçekleşmiştir.

Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 13,28'lik payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 10,63 ve yüzde 5,19'unu oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise, yüzde 0,31 payla bin TL'ye kadar olan krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde; 100 bin TL'den büyük ve 51-100 bin TL dilimindeki kredilerde artış, 11-50 bin, 1-10 bin TL ve 0-1 bin TL dilimindeki kredilerde ise azalış olmuştur.

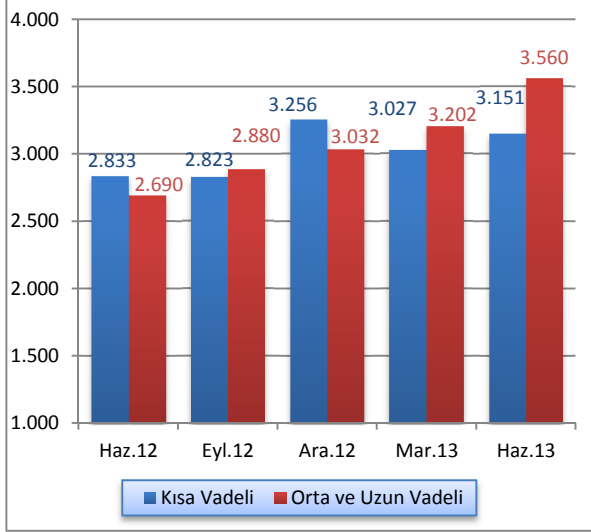
Grafik 5.11: Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı

Kaynak: KTCMB

Grafik 5.2'den de görüleceği üzere; kısa vadeli krediler, 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki döneme göre 123,5 milyon TL artmış ve 3.027,2 milyon TL'den 3.150,7 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler, yüzde 11,2 oranında artarak 3.201,7 milyon TL'den 3.560,4 milyon TL'ye yükselmiştir. Kısa vadeli krediler, Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde yüzde 11,22, orta ve uzun vadeli krediler yüzde 32,34 oranında genişlemiştir.

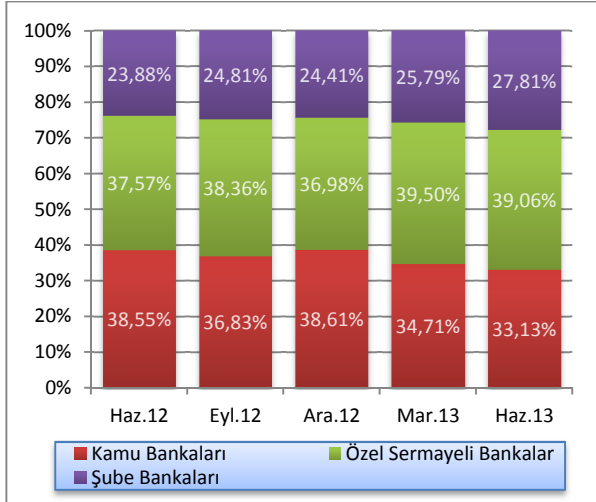
Grafik 5.12: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)

Kaynak: KKTÇMB

Sektörün brüt kredilerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.13'e göre; 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların kullandığı kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 39,5'den yüzde 39,06 düzeyine, kamu bankaları yüzde 34,71 seviyesinden yüzde 33,13'e gerilerken, şube bankalar grubunun kullandığı krediler ise yüzde 25,79'dan yüzde 27,81 düzeyine yükselmiştir. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde kamu bankalarının kullandıkları kredilerin toplam krediler içindeki payında azalış, özel sermayeli bankalar ile şube bankalarının payında artış olmuştur.

Grafik 5.13: Banka Gruplarına Göre Krediler (Brüt) Payları (%)

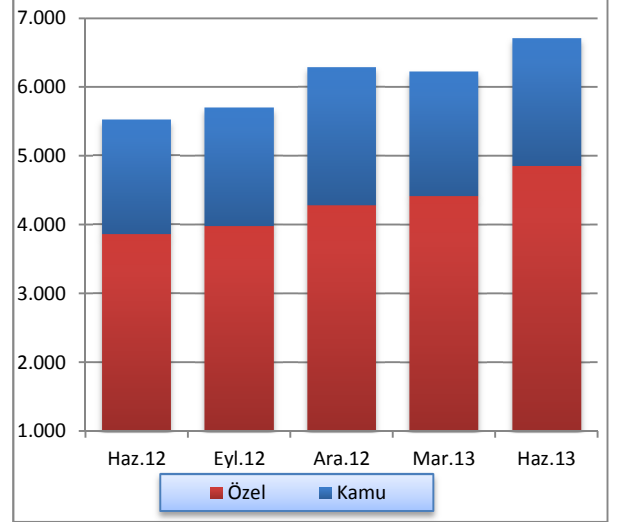
Kaynak: KKTÇMB

Kredilerin kamu ve özel sektör dağılımı Grafik 5.14'de gösterilmektedir. Haziran 2013 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 72,36'sı özel sektöre, yüzde 27,64'ü ise kamuya aittir. Söz konusu dönemde kamu kesimi kredileri bir önceki çeyreğe göre 44,1 milyon TL artarak 1.811,1 milyon TL'den 1.855,2

milyon TL'ye, özel kesim kredileri ise 438,1 milyon TL artarak 4.417,8 milyon TL'den 4.855,9 milyon TL'ye yükselmiştir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde kamu tarafından kullanılan kredilerin artış oranı yüzde 11,59, özel kesim kredilerinin artış oranı ise yüzde 25,78'dir.

Grafik 5.14: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)

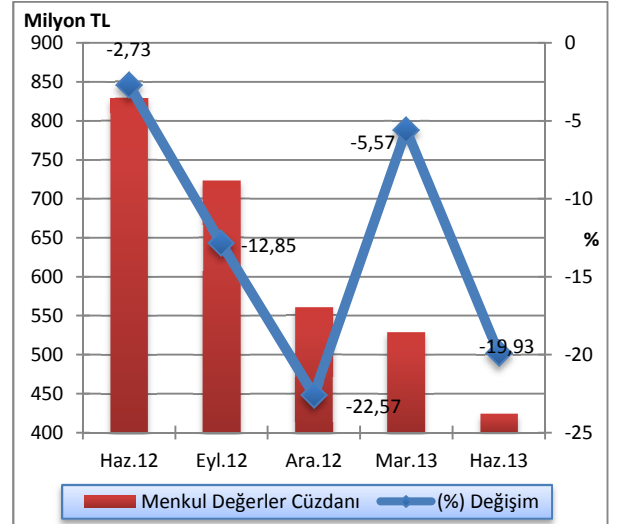

Kaynak: KKTÇMB

5.2.4: MENKUL DEĞERLER CÜZDANI

Bankacılık sektörü menkul değerler cüzdanı (MDC) çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.15'e bakıldığında; 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,73, üçüncü çeyreğinde yüzde 12,85 ve dördüncü çeyreğinde yüzde 22,57 oranlarında azaldığı görülmektedir. 2013 yılı Mart sonu itibarıyla MDC yüzde 5,57, Haziran sonu itibarıyla ise yüzde 19,93 oranlarında gerilemiştir.

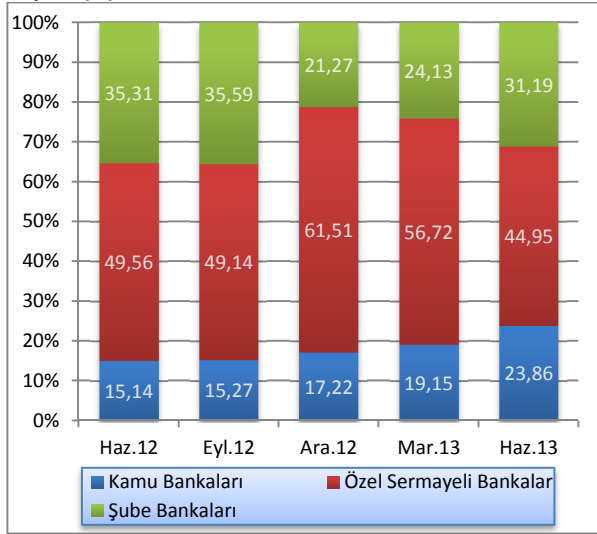
Grafik 5.15: Menkul Değerler Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTÇMB

MDC'nin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.16'ya göre; 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 56,72'den yüzde 44,95 düzeyine gerilemiştir. Şube bankalarının toplam MDC'deki payı ise yüzde 24,13'den yüzde 31,19'a, kamu bankalarının payı ise yüzde 19,15 seviyesinden yüzde 23,86'ya yükselmiştir. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde ise, kamu bankaları grubunda artma, şube bankaları ve özel sermayeli bankalarda ise azalma olmuştur.

Grafik 5.16: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%)

Kaynak: KKTCMB

5.2.5: MEVDUAT

Mevduatın türlerine göre gelişiminin gösterildiği Tablo 5.10'dan da görüleceği üzere; sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, bir önceki çeyreğe göre yüzde 6,73 oranında ve 619,5 milyon TL artmıştır. Bir yıllık dönemde ise, yüzde 16,22 oranında (1.370,6 milyon TL) artış göstermiş ve Haziran 2013 sonunda 9.821,1 milyon TL olmuştur.

Aynı tabloda 2013 Haziran ayı itibarıyla geçmiş dönemlerde olduğu gibi en büyük payın 7.304,9 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 74,38'lik payla tasarruf mevduatına ait olduğu gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 1.258,1 milyon TL ve yüzde 12,81'lik payla ticari mevduat, 602,1 milyon TL ve yüzde 6,13'lük payla resmi mevduat izlemektedir. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde tasarruf mevduatında yüzde 13,56, ticari mevduatta yüzde 44,38 ve resmi mevduatta yüzde 0,64 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

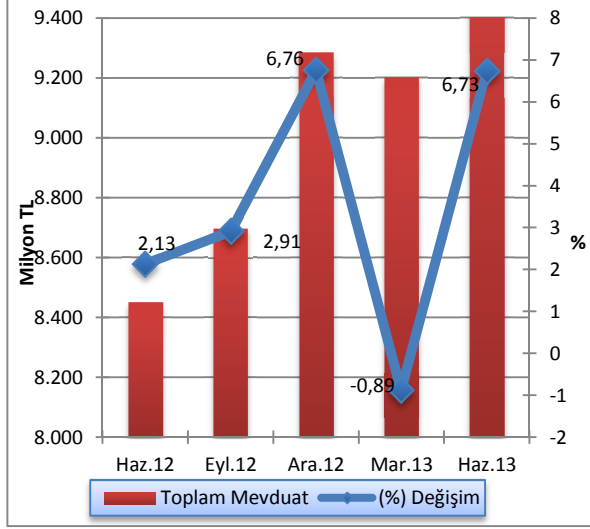
Tablo 5.10: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)

	2012			2013	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Tasarruf	6.432,8	6.652,3	6.952,3	7.022,6	7.304,9
Ticari	871,4	905,0	976,7	1.015,7	1.258,1
Resmi	598,2	600,8	782,9	590,2	602,1
Bankalararası	253,5	245,9	310,3	298,3	384,5
Diğer	294,6	292,3	261,9	274,8	271,5
Toplam Mevduat	8.450,5	8.696,2	9.284,1	9.201,6	9.821,1

Kaynak: KKTCMB

Sektördeki toplam mevduat gelişiminin gösterildiği Grafik 5.17'ye göre; 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,13 oranında artan mevduat, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 2,91 ve dördüncü çeyreğinde yüzde 6,76 oranlarında genişlemiştir. 2013 yılı birinci çeyreğinde yüzde 0,89 oranında gerileme gerçekleşmiş, ikinci çeyreğinde yüzde 6,73 oranında genişlemiştir.

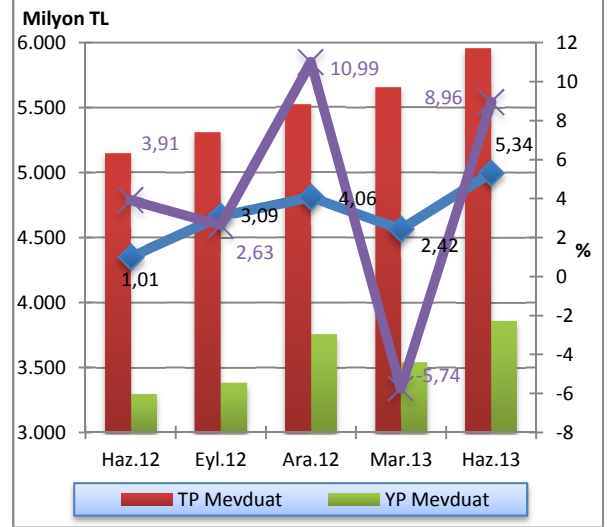
Grafik 5.17: Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının TP - YP ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.18'de verilmektedir. 2013 yılının ikinci çeyreğinde mevduatın 5.957,8 milyon TL'sinin TP cinsinden, 3.863,3 milyon TL'sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 5,34, YP cinsinden mevduatta yüzde 8,96 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.18: Mevduatın TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının banka grupları bazında TP-YP ayrımı ve bu ayrımın bir önceki çeyrek döneme göre değişimi Tablo 5.11'de gösterilmektedir. Haziran 2013 sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu bankalarının TP mevduatı yüzde 1,93, YP mevduatı ise yüzde 7,91 artmıştır. Özel sermayeli bankaların TP ve YP mevduatlarında sırasıyla yüzde 6,08, yüzde 6,74 oranlarında artış olmuştur. Aynı dönemde şube bankalarının TP mevduatı yüzde 9,16, YP mevduatı ise yüzde 12,84 oranlarında artmıştır.

2013 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe göre sektör toplam mevduatındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, kamu bankalarında yüzde 3,54, özel sermayeli bankalarda yüzde 6,37 ve şube bankalarında yüzde 10,77 oranlarında artış görülmektedir.

Tablo 5.11: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)

	2012								2013				Yüzde Değişim			
	Haziran		Eylül		Aralık		Mart		Haziran		03/2013-06/2013		06/2012-06/2013			
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.
Kamu Bankaları	1.914,2	771,2	1.979,1	788,9	2.057,3	1.039,1	2.101,6	777,7	2142,1	839,2	1,93	7,91	3,54	11,91	8,82	11,02
Özel Sermayeli Bankalar	1.793,5	1508,1	1.879,0	1.530,1	2.049,2	1.560,4	2.087,3	1.627,3	2214,2	1737	6,08	6,74	6,37	23,46	15,18	19,68
Şube Bankaları	1.440,6	1022,9	1.449,1	1.070,0	1.416,0	1.162,1	1.467,1	1.140,6	1601,5	1287,1	9,16	12,84	10,77	11,17	25,83	17,26
Toplam Mevduat	5.148,3	3302,2	5.307,2	3389,0	5.522,5	3.761,6	5.656,0	3.545,6	5957,8	3863,3	5,34	8,96	6,73	15,72	16,99	16,22

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatındaki vade yoğunluğu, önceki dönemlerde olduğu gibi, yüzde 57,08'lik oranla bir ay vadeli mevduattadır. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 16,01 oranla vadesiz, yüzde 13,95 oranla üç ay vadeli, yüzde 10,28 oranla bir yıl vadeli ve yüzde 2,68'lik oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade dağılımı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, 1 ay ve 6 ay vadeli mevduatlarda

sırasıyla 2,65 ve 0,45 puan azalış yaşanırken, vadesiz, 3 ay ve 1 yıl vadeli mevduatlarda sırasıyla 0,38, 0,86 ve 1,85 puan artış gerçekleşmiştir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde 1 ay ve 6 ay vadeli mevduatlarda sırasıyla 3,22 ve 0,76 puan azalma olmuş, vadesiz, 3 ay ve 1 yıl vadeli mevduatlar ise sırasıyla 0,62, 0,82, ve 2,54 puan artmıştır.

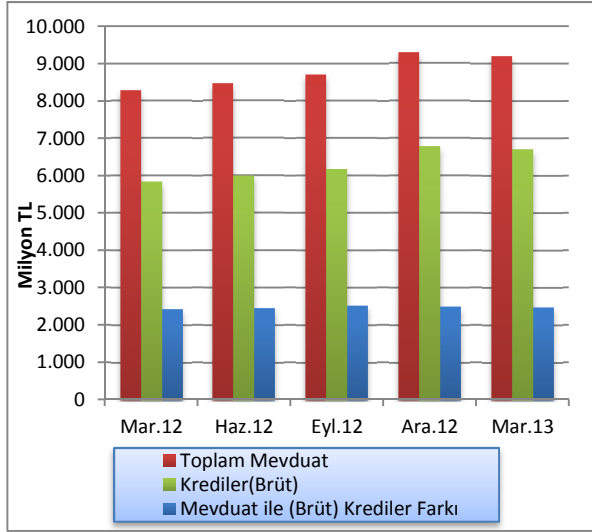
Tablo 5.12: Mevduatın Vade Dağılımı (%)

	2012				2013		Değişim (Puan)	
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	03/2013-06/2013	06/2012-06/2013	
Vadesiz	15,39	14,92	15,80	15,63	16,01	0,38	0,62	
1 Ay Vadeli	60,30	60,22	60,31	59,73	57,08	-2,65	-3,22	
3 Ay Vadeli	13,13	13,74	12,79	13,09	13,95	0,86	0,82	
6 Ay Vadeli	3,44	3,06	3,28	3,13	2,68	-0,45	-0,76	
1 Yıl Vadeli	7,74	8,06	7,82	8,42	10,28	1,85	2,54	
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00			

Kaynak: KKTCCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Mart 2013 sonunda 2.484,7 milyon TL olan fark, 2013 Haziran ayında 132,8 milyon TL artmış ve 2.617,5 milyon TL'ye yükselmiştir (Grafik 5.19).

Grafik 5.19: Mevduatlar, Krediler (Brüt) ve Fark

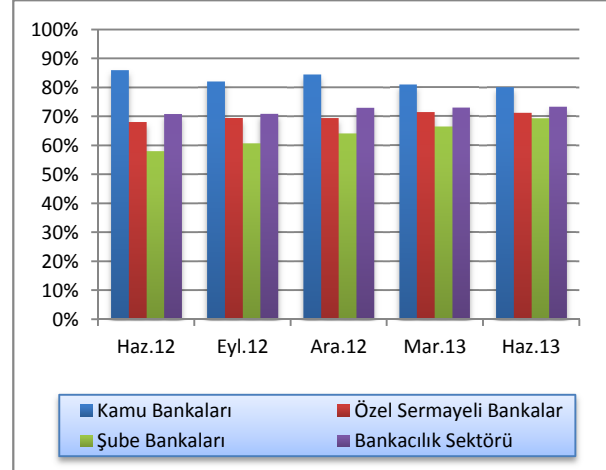

Kaynak: KKTÇMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, Mart 2013 sonunda yüzde 73 oranında gerçekleşmiş ve Haziran 2013 sonunda yüzde 73,35 seviyesine yükselmiştir. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 2,46 puan artmıştır.

Mevduatın kredilere dönüşüm oranı bankalar bazında incelendiği zaman, kamu bankaları yüzde 80,07 ile birinci sırada yer almaktadır. Kamu bankalarını yüzde 71,2 oranla özel sermayeli bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 69,35 dönüşüm oranına sahiptir (Grafik 5.20).

Grafik 5.20: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTÇMB

5.2.6: ÖZKAYNAKLAR

Sektörün istikrarı ve gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre 37,6 milyon TL artarak 2013 yılının ikinci çeyreği sonunda 1.249,7 milyon TL düzeyine gelmiştir.

Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde ise, yüzde 11,24 oranında artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 64,1 milyon TL, yedek akçeler 47,7 milyon TL artmıştır.

Tablo 5.13: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

	2012			2013	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Ödenmiş Sermaye	667,3	680,5	683,0	684,4	731,4
Yedek Akçeler	162,5	168,5	166,8	180,8	210,2
Sabit Kıymet Yeniden Değer. Fonu	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	6,3	6,4	6,4	10,5	9,6
Dönem Kârı (Zararı)	103,7	148,6	177,9	55,6	108,2
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	180,1	167,6	165,6	277,3	186,9
Toplam	1.123,4	1.175,1	1.203,2	1.212,1	1.249,7

Kaynak: KKTÇMB

5.2.7: PARA ARZI

En dar tanımlı para arzı M1, Mart 2013 dönemine göre Haziran 2013 sonunda yüzde 4,52 oranında artarak 1.690,9 milyon TL seviyesinden 1.767,3 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 18,58 oranında ve 276,9 milyon TL tutarında artış olmuştur.

Mart 2013 sonunda 8.958,1 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2013 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 6,13 oranında artarak 9.507,6 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde yüzde

16,89 oranında ve 1.373,9 milyon TL tutarında artış göstermiştir.

M2 para arza resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, 568,7 milyon TL artarak 9.608,9 milyon TL'den 10.177,6 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı yüzde 16,06, artış tutarı ise, 1.408,1 milyon TL'dir.

Tablo 5.14: Para Arzı Verileri (Milyon TL)

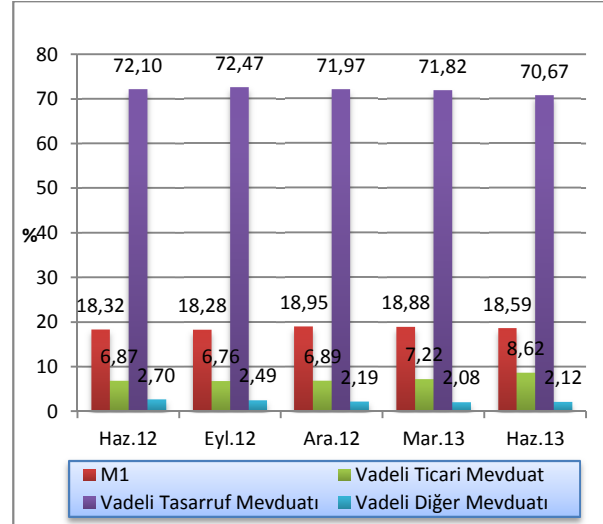
Yıllar	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	28,25	6.193,4	16,99	6.842,3	15,94
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.446,0	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,9	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92

Kaynak: KKTCCMB

M2 para arzının yapısına ilişkin bilgi verilen Grafik 5.21'e bakıldığında, önceki dönemlerde olduğu gibi, Haziran 2013 itibarıyla en büyük payın yüzde 70,67 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 18,59'luk payla M1, yüzde 8,62 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,12'lik oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde 1,43 puan azalarak yüzde 70,67'ye gerilemiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1 yüzde 18,32'den yüzde 18,59'a ve vadeli ticari mevduat yüzde 6,87'den yüzde 8,62'ye yükselmiş, vadeli diğer mevduat ise yüzde 2,7'den yüzde 2,12'ye gerilemiştir.

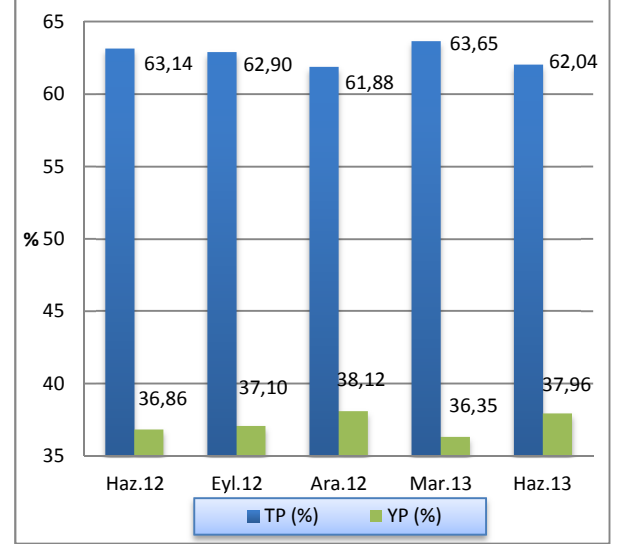
Grafik 5.21: M2'nin Yapısı

Kaynak: KKTCCMB

Haziran 2013 itibarıyla M3 tanımlı para arzı, TP-YP yüzde dağılımı incelendiğinde, TP mevduatın M3 içindeki payının yüzde 62,04, YP mevduatın ise yüzde 37,96 oranında olduğu görülmektedir. Bu oranlar Mart 2013 sonunda TP'de yüzde 63,65, YP'de ise yüzde 36,35 seviyesinde idi.

Grafik 5.22: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı

Kaynak: KTCMB

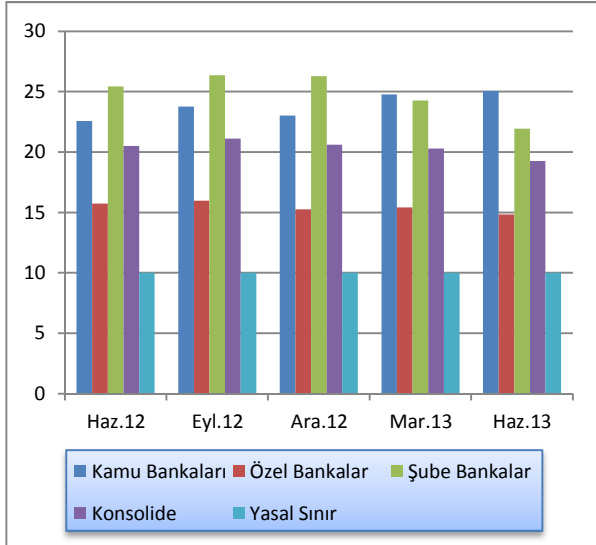
6: FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

6.1: SERMAYE YETERLİLİĞİ

2013 yılının ikinci çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 1,03 puan azalmasına rağmen, yüzde 10 olan yasal sınırın oldukça üzerinde, yüzde 19,25 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılı ikinci çeyreğinde ise SYSR oranı yüzde 20,49 idi.

Haziran 2013 itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu bankalarında yüzde 25,07, özel bankalarda yüzde 14,82 ve şube bankalarında yüzde 21,94 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki dönemde bu oranlar sırasıyla, yüzde 24,76, 15,41 ve 24,26 seviyesinde idi. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kamu bankalarında SYSR 2,5 puan artmış, özel bankalarda 0,92 ve şube bankalarında 3,5 puan azalmıştır.

Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Kaynak: KKTCCMB

Tablo 6.1'den de görüleceği üzere, sektörün risk ağırlıklı varlıkları, Haziran 2013 sonunda bir önceki dönemle kıyaslandığında, yüzde 0, yüzde 20, yüzde 50 ve yüzde 100 risk grubuna giren risk ağırlıklı varlıkların artış oranları sırasıyla, yüzde 3,71, 2,86, 2,72 ve 12,7 olmuştur. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 27,5 milyon TL artarak 1.439,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 6.1 Risk Ağırlıklı Varlıklar

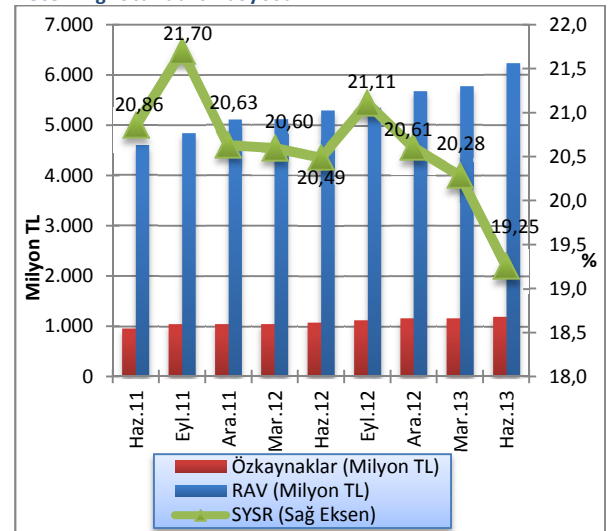
	Haz. 2012	Eyl. 2012	Ara. 2012	Mar. 2013	Haz. 2013	Yüzde Değişim
% 0	4.786,3	4.933,0	5.245,5	5.224,8	5.418,4	3,71
% 20	1.628,9	1.681,0	1.712,9	1.592,2	1.637,7	2,86
% 50	1.454,4	1.554,2	1.677,8	1.645,3	1.690,1	2,72
% 100	2.932,2	2.935,4	3.089,6	3.210,0	3.617,7	12,70
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	1.312,3	1.301,1	1.393,4	1.412,1	1.439,6	1,95

Kaynak: KKTCCMB

Grafik 6.2'den de görüleceği üzere, 2013 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, risk ağırlıklı varlıklarda yüzde 8,1, özkaynaklarda ise yüzde 2,6 oranında artış olmuştur. Mart 2013 itibarıyla yüzde 20,28 olan sektörün SYSR'si, Haziran 2013 itibarıyla yüzde 19,25 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki çeyrek sonunda 5.763,2 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıklar toplamı, Haziran 2013 sonunda 6.229,9 milyon TL olmuş, ilgili dönemde özkaynaklar 1.168,9 milyon TL'den 1.199,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sektörün özkaynakları ve risk ağırlıklı varlıkları önceki yılın aynı dönemine göre; sırasıyla yüzde 10,49 (113,9 milyon TL) ve yüzde 17,6 (932,4 milyon TL) artmıştır.

Grafik 6.2: Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

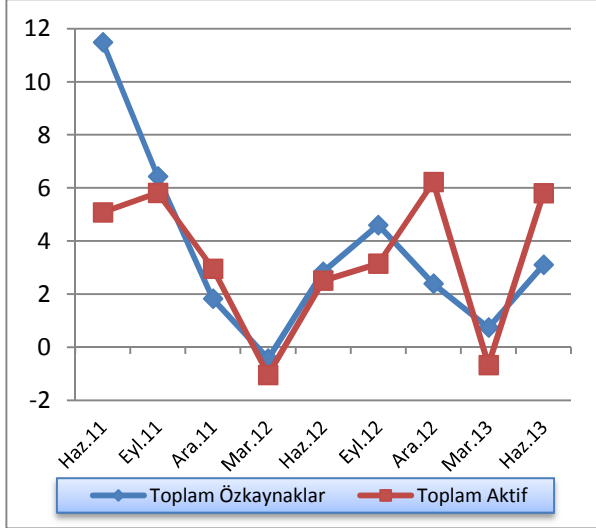

Not: Özkaynaklar, KKTCC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine istinaden hesaplanmıştır.

Kaynak: KKTCCMB

Toplam özkaynaklar ve aktiflerin bir önceki çeyrek döneme göre yüzde değişimlerinin gösterildiği Grafik 6.3'te de görüldüğü üzere, Haziran 2013 sonu itibarıyla toplam aktifler yüzde 5,8, toplam özkaynaklar yüzde 3,1 artış göstermiştir. Bu oranlar önceki yılın aynı döneminde sırasıyla yüzde 2,51 ve yüzde 2,85 olarak gerçekleşmiştir.

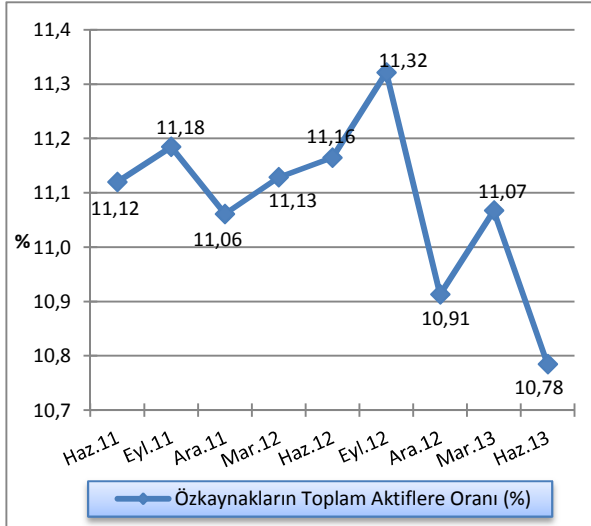
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktifler

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektöründeki toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı Haziran 2011'de yüzde 11,12 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik 6.4). 2011 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 11,18'e ulaşmış, son çeyrekte ise yüzde 11,06'ya gerilemiştir. 2012 yılı birinci çeyreğinde yüzde 11,13, ikinci çeyreğinde yüzde 11,16, üçüncü çeyreğinde yüzde 11,32 seviyesine yükselmiş, 2012 Aralık sonu itibarıyla yüzde 10,91 seviyesine gerilemiştir. 2013 yılının ilk çeyreği itibarıyla özkaynakların aktiflere oranı yüzde 11,07'ye yükselmiş, Haziran 2013 itibarıyla yüzde 10,78'e gerilemiştir.

Grafik 6.4: Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı

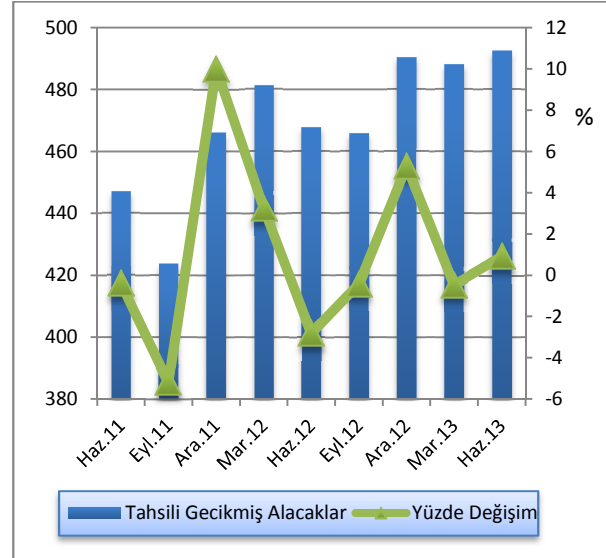

Kaynak: KKTCMB

6.2: TAHSİLİ GECİKMiŞ ALACAKLAR

Tahsili gecikmiş alacakların çeyrek dönemler bazında gelişiminin gösterildiği Grafik 6.5'de, Mart 2013 sonu itibarıyla 488 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, Haziran 2013 sonunda yüzde 0,92 artarak 492,5 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında 24,9 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

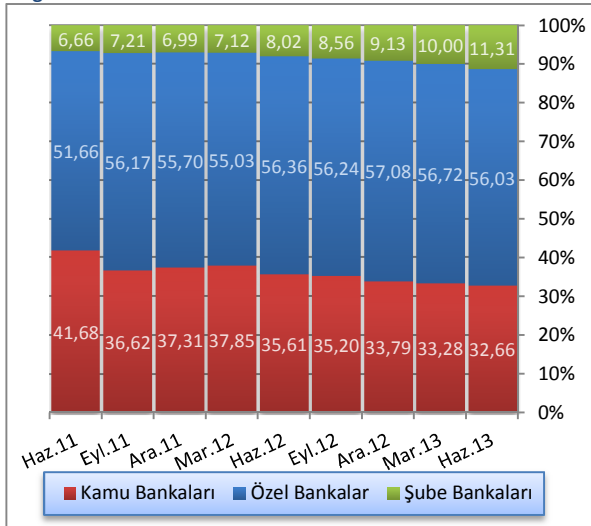
Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi

Kaynak: KKTCMB

TGA'nın banka gruplarına göre dağılımının verildiği Grafik 6.6'ya bakıldığında; 2013 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla şube bankalarının toplam TGA içindeki paylarında artış, özel bankaların ve kamu bankalarının paylarında ise azalış olduğu görülmektedir. Buna göre, Mart 2013 – Haziran 2013 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 33,28'den yüzde 32,66'ya, özel sermayeli bankaların yüzde 56,72'den yüzde 56,03'e gerilerken, şube bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 10'dan yüzde 11,31'e yükselmiştir. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 35,61'den yüzde 32,66'ya, özel sermayeli bankaların yüzde 56,36'dan yüzde 56,03'e gerilemiş, şube bankalarının payı yüzde 8,02'den yüzde 11,31'e yükselmiştir.

Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı

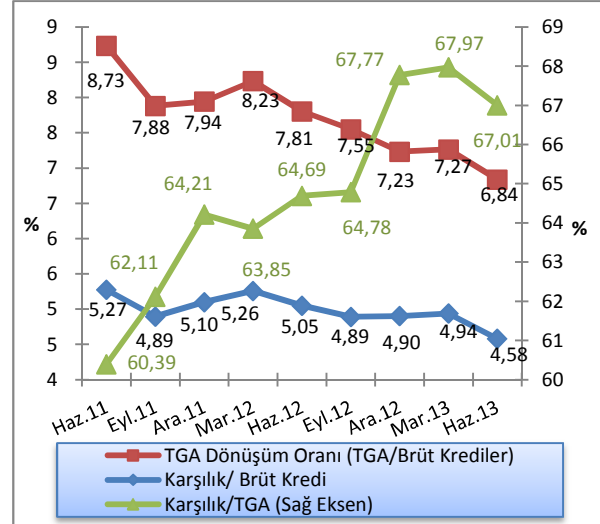
Kaynak: KKTCMB

2013 Mart sonu itibarıyla yüzde 7,27 olan TGA dönüşüm oranı, Haziran 2013 sonunda yüzde 6,84 seviyesine gerilemiştir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ise, yüzde 7,81 olan TGA'ya dönüşüm oranı 0,97 puan azalmıştır.

TGA için ayrılan karşılıklar oranı, Mart 2013 itibarıyla yüzde 67,97 iken, Haziran 2013'de 0,96 puan azalmış ve yüzde 67,01'e gerilemiştir. Haziran 2012 - Haziran 2013 döneminde TGA için ayrılan karşılıkların oranı 2,32 puan artmıştır.

2013 Mart ayı itibarıyla yüzde 4,94 olan karşılıklar toplamının brüt kredilere oranı, 2013 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 4,58 seviyesine gerilemiştir. Haziran 2012 dönemi ile karşılaştırıldığında ise, karşılıklar / brüt krediler oranı yüzde 0,47 oranında gerilemiştir.

Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA

Kaynak: KKTCMB

2013 yılı birinci çeyreğinde yüzde 1,64 olan sektör aktif kârlılığı, ikinci çeyrekte yüzde 1,56'ya, yüzde 14,58 olan özkaynak kârlılığı yüzde 13,99'a gerilemiştir. Net faiz marjı ise, yüzde 3,69 düzeyinden yüzde 3,61 seviyesine gerilemiştir.

Tablo 6.2 : Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları

Açıklama	2012			2013	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Aktif Kârlılığı¹	1,70	1,56	1,75	1,64	1,56
Özkaynak Kârlılığı²	15,18	13,85	15,57	14,58	13,99
Net Faiz Marjı³	3,92	3,83	4,15	3,69	3,61

1 Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

2 Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

3 (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTCMB

6.3: FİNANSAL SAĞLAMLIK ENDEKSİ

Bankacılık sektörünün finansal sağlamlığını, konsolide riskini ve kırılganlıklarını izlemek amacıyla oluşturulan Finansal Sağlamlık Endeksi (FSE), bu sektördeki risk ve kırılganlıkları en iyi yansıtacak rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmektedir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlamlığını, risklerini ve kırılganlıklarını ortaya koyabilmek amacıyla Bankaca hazırlanan bu endeksin sonuçları, sektörün gidişatına dair bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

FSE, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlara ışık tutması amacıyla yayınlanmaktadır. Sadece bu endekse bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılması yanıltıcı olabilir.

FSE'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar, önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki kutuda verilmektedir.

Tablo 6.3: Finansal Sağlamlık Endeksi Değişkenleri

	Finansal Sağlamlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktifler ² / Toplam Aktifler	Pozitif	1,00
Kârlılık	Net Kâr / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	Net Kâr / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağlı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, BPP işlemlerinden alacaklar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

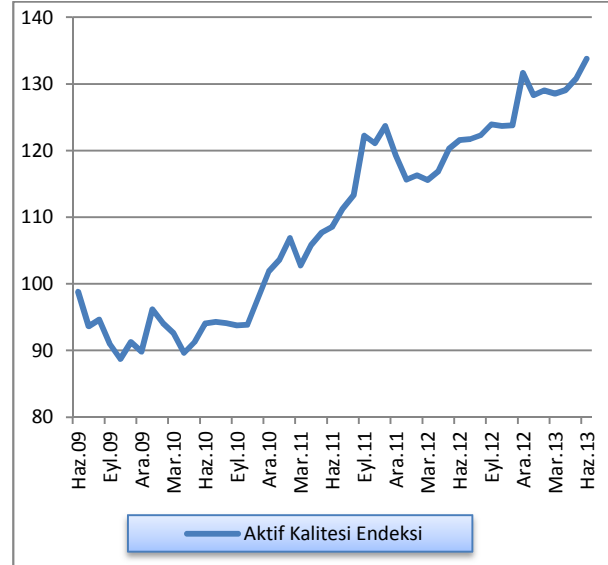
³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal Sağlamlık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile irdelenmiştir.

6.3.1: AKTİF KALİTESİ ENDEKSİ

Aktif kalitesi endeksi 2011 yılı dördüncü çeyreğinde ve 2012 yılı birinci çeyreğinde gerilemiştir. 2012 yılı ikinci çeyreği içinde artışa geçen endeks, Haziran ayı itibarıyla 121,57 seviyesine ulaşmıştır. 2012 yılı üçüncü çeyrekte 123,92 olan aktif kalitesi endeksi, dördüncü çeyrekte 131,65 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılı ilk çeyreğinde 128,56 seviyesine gerilemiş, ikinci çeyrekte ise 133,76 seviyesine yükselmiştir. Aktif kalitesi endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektöründe gerek duran aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, gerekse takibe dönüşüm oranlarına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını ifade etmektedir.

Grafik 6.8: Aktif Kalitesi Endeksi

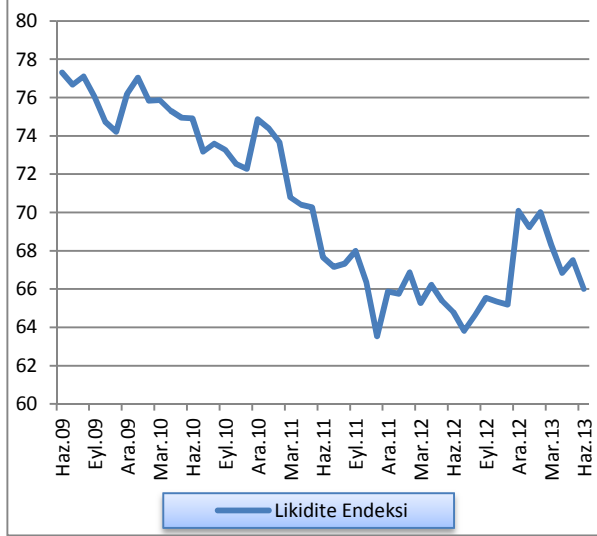

Kaynak: KKTCMB

6.3.2: LİKİDİTE ENDEKSİ

Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, 2010 yılı içinde gerileme trendine girmiş, bu süreç 2011 yılında da devam etmiştir. Sektörün likidite endeksi, 2011 yılsonunda 65,87 iken, Haziran 2012 itibarıyla 64,8 seviyesine gerilemiştir, Eylül 2012’de ise 65,54, Aralık 2012’de 70,08 seviyesine ulaşmıştır. 2013 Mart sonu itibarıyla 68,3, Haziran sonu itibarıyla 66 seviyesinde gerçekleşmiştir. Likidite endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün likit aktiflerinin toplam aktifler oranına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.9: Likidite Endeksi

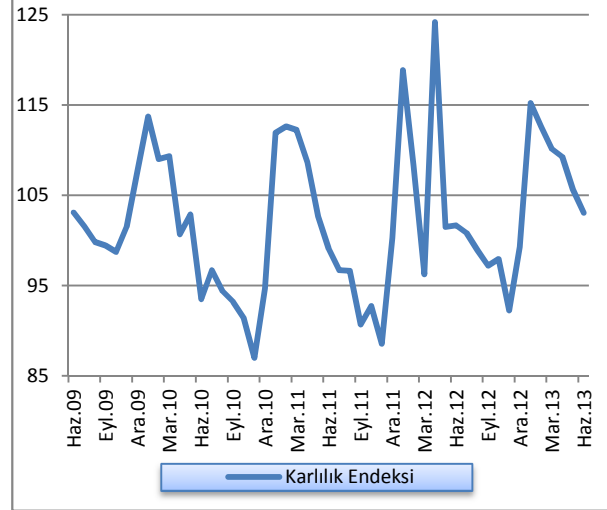

Kaynak: KKTÇMB

6.3.3: KÂRLILIK ENDEKSİ

Finansal Sağlık endeksleri arasında en fazla oynaklık gösteren kârlılık endeksi; 2011 yılı sonunda 100,27 seviyesinde iken, 2012 yılının ilk yarısını 101,65 seviyesinde kapatmıştır. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 97,18’e gerileyen kârlılık endeksi, yılsonunda 99,26 seviyesine yükselmiştir. 2013 yılı Mart sonu itibarıyla 110,15, Haziran sonunda 103,04 seviyesine gerçekleşmiştir. Kârlılık endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektöründeki net kârın gerek toplam aktifler gerekse özkaynaklar içindeki oranlarına bağlı olarak güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.10: Kârlılık Endeksi

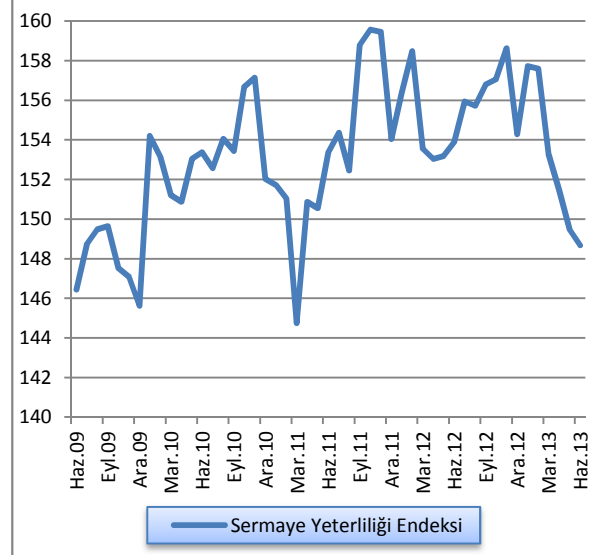

Kaynak: KKTÇMB

6.3.4: SERMAYE YETERLİLİĞİ ENDEKSİ

2011 yılı sonunda 154,04 seviyesinde olan sektör sermaye yeterliliği endeksi, 2012 yılı ilk yarısı sonunda çok az bir değişim göstermiş ve 153,87 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 156,81 seviyesine yükselmiş, dördüncü çeyrekte ise 154,28 seviyesine gerilemiştir. Mart 2013 itibarıyla sermaye yeterliliği endeksi 153,28, Haziran sonunda ise 148,66 seviyesindedir. Sermaye yeterliliği endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün özkaynaklarının güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

Grafik 6.11: Sermaye Yeterliliği Endeksi

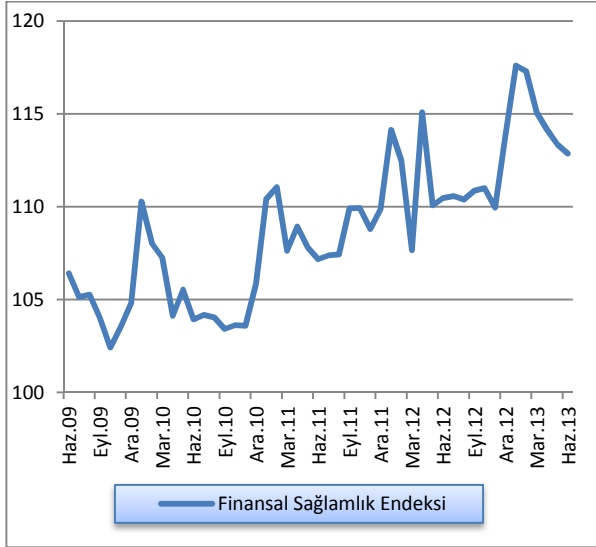

Kaynak: KKTÇMB

6.3.5: FİNANSAL SAĞLAMLIK ENDEKSİ

Bankacılık sektörünün finansal sağlamlığının ve kırılabilirliklerinin genel hatlarıyla tespit edilebilmesi ve tek bir göstergede özet bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, seçilmiş rasyolardan yararlanılarak oluşturulan ve Haziran 2012 döneminde 110,47 olan Finansal Sağlamlık Endeksi, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 110,86, dördüncü çeyreğinde 113,82, 2013 yılı birinci çeyreğinde 115,07 düzeyine yükselmiş, ikinci çeyrekte ise 112,87 seviyesine gerilemiştir. Bankacılık sektörünün finansal yapısının sağlamlığının ne yönde hareket ettiğine ilişkin bir “bileşik gösterge” oluşturmak amacıyla hesaplanmaktadır. Finansal sağlamlık endeksinde görülen artış/azalış aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği endekslerine bağlı olarak sektör genelinin güçlendiğini/zayıfladığını ifade etmektedir.

Grafik 6.12: Finansal Sağlamlık Endeksi

Kaynak: KKTÇMB

EK A. EKONOMİK KARARLAR

Tablo A.1: KKTC Merkez Bankası

Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete’de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu’nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası’nın 11 (1) maddesi uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Parası ve Yabancı Para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı.	09.05.2013	847	16.05.2013	85
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu’nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası’nın 11 (1) maddesi uyarınca, 31 (1) (A) (B) ve (C) maddesinde öngörülen sürelerle uygun olarak, kredi türlerine göre Türk Parası ve Yabancı Para reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan yıllık faiz oranı değişiklik kararı.	09.05.2013	848	16.05.2013	85
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu’nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası’nın 11 (1) ve 23 (3) maddeleri uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki Türk Parası ve Yabancı Para yasal karşılık hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı.	09.05.2013	849	16.05.2013	85

Tablo A.2: KKTC Cumhuriyet Meclisi

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Yasalar				
Borç İlişkilerinden Kaynaklanıp Tahsili Geciken ve/veya Tahsil Edilemez Hale Gelen Borçların Ekonomik İyileştirme Kapsamında Yeniden Yapılandırılması (Geçici Kurallar) Yasası	28.03.2013	12	08.04.2013	54
Yasa Tasarıları				
Serbest Bölgeler Yasa Tasarısı				
Teşvik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)				
Ödünç Para Veren Finans Şirketleri (Düzenleme ve Denetim) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)				
Fon Kaynaklarının Kullanımına Yetki Veren (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)				

EK B. İSTATİSTİK TABLOLARI

Tablo B.1: KKTÇMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
31 Mar. 2009	1.490.226.308	152.767.250	54.015.758	1.697.009.316	126.748.391	993.998.278	490.254.160	86.008.487	1.697.009.316
30 Haz. 2009	1.529.634.301	137.571.126	60.547.645	1.727.753.072	127.627.406	965.821.610	507.526.438	126.777.618	1.727.753.072
30 Eyl. 2009	1.571.464.773	119.288.779	72.368.998	1.763.122.550	128.539.877	952.927.448	506.903.513	174.751.712	1.763.122.550
31 Ara. 2009	1.708.379.938	116.187.312	110.440.922	1.935.008.172	134.499.707	1.084.554.996	515.449.402	200.504.067	1.935.008.172
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950
30 Eyl. 2010	1.641.664.513	115.422.553	14.440.147	1.771.527.213	212.615.964	895.021.945	541.784.790	122.104.514	1.771.527.213
31 Ara.2010	1.719.425.324	123.724.734	31.091.462	1.874.241.520	194.571.649	994.278.682	557.496.973	127.894.216	1.874.241.520
31 Mar. 2011	1.748.892.393	126.314.616	1.578.560	1.876.785.569	173.458.225	972.150.758	593.676.788	137.499.798	1.876.785.569
30 Haz. 2011	1.713.776.587	128.556.362	1.762.373	1.844.095.322	166.918.505	880.984.358	618.854.443	177.338.016	1.844.095.322
30 Eyl. 2011	1.907.242.898	130.795.555	1.720.340	2.039.758.793	239.855.500	974.059.560	652.645.993	173.197.740	2.039.758.793
31 Ara. 2011	2.048.219.876	105.307.355	34.359.045	2.187.886.276	234.385.757	1.104.172.084	656.680.143	192.648.292	2.187.886.276
31 Mar. 2012	1.910.176.349	107.106.497	1.559.683	2.018.842.529	189.239.560	939.798.281	662.028.513	227.776.175	2.018.842.529
30 Haz. 2012	1.922.297.719	133.825.379	1.645.791	2.057.768.889	190.100.113	930.807.533	671.272.129	265.589.114	2.057.768.889
30 Eyl. 2012	2.024.266.363	153.308.695	1.725.758	2.179.300.816	191.283.228	982.830.467	691.217.788	313.969.333	2.179.300.816
31 Ara. 2012	2.454.557.334	91.651.874	40.831.510	2.587.040.718	260.911.511	1.357.819.974	700.000.506	268.308.727	2.587.040.718
31 Mar. 2013	2.529.386.602	99.080.149	2.320.907	2.630.787.658	217.047.397	1.366.592.597	746.030.636	301.117.028	2.630.787.658
30 Haz. 2013	2.622.682,346	105.015.585	1.830.484	2.729.528.415	217.783.359	1.352.697.549	805.019.967	354.027.540	2.729.528.415

Kaynak: KKTÇMB

Tablo B.2: KKTCCMB Likit Varlıklar (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
31 Mar. 2009	41.253.227	1.102.232	332.627.571	530.370.417	3.765.687	581.107.174	1.490.226.308
30 Haz. 2009	43.011.879	1.102.232	428.710.343	555.479.912	14.957.825	486.372.110	1.525.634.301
30 Eyl. 2009	45.836.472	1.102.232	585.856.115	584.959.903	17.957.401	335.752.650	1.571.464.773
31 Ara. 2009	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31 Mar. 2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971
30 Eyl. 2010	42.712.314	1.382.809	946.829.816	624.827.812	20.536.662	5.375.100	1.641.664.513
31 Ara. 2010	52.567.022	1.842.719	960.029.810	678.713.328	20.897.345	5.375.100	1.719.425.324
31 Mar. 2011	41.962.279	1.842.719	991.175.321	689.296.008	24.616.066	-	1.748.892.393
30 Haz. 2011	28.611.782	1.842.719	970.094.347	688.233.683	24.994.056	-	1.713.776.587
30 Eyl. 2011	64.835.489	1.842.719	1.044.627.429	771.463.393	24.473.868	-	1.907.242.898
31 Ara. 2011	52.452.796	2.510.610	1.104.161.634	802.876.430	62.943.406	23.275.000	2.048.219.876
31 Mar. 2012	51.628.782	2.510.610	931.735.115	845.174.892	46.371.650	32.755.300	1.910.176.349
30 Haz. 2012	32.888.691	2.510.610	897.704.643	915.582.330	27.756.201	45.855.244	1.922.297.719
30 Eyl. 2012	37.746.858	2.510.610	937.959.685	991.822.178	17.852.088	36.374.944	2.024.266.363
31 Ara. 2012	41.824.170	2.506.876	1.224.645.577	1.016.589.138	126.405.173	42.586.400	2.454.557.334
31 Mar. 2013	48.582.643	2.506.876	1.248.835.118	1.153.243.815	23.927.150	52.291.000	2.529.386.602
30 Haz. 2013	61.108.724	2.506.876	1.274.274.978	1.206.215.874	36.180.430	42.395.464	2.622.682.346

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.3: KKTCCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
31 Mar. 2009			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2009		1.677.527	3.497.163				3.863.397	9.038.087
30 Eyl. 2009		466.648	4.416.690				7.520.845	12.404.183
31 Ara. 2009		778.149	4.393.957				3.964.792	9.011.434
31 Mar. 2010			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792	8.534.660
30 Eyl. 2010			2.485.038				3.690.421	6.175.459
31 Ara. 2010		1.139.470	1.730.873				3.970.466	6.840.809
31 Mar. 2011		607.245	1.305.250				3.883.051	5.795.546
30 Haz. 2011			2.871.605				4.129.096	7.000.701
30 Eyl. 2011		693.532	2.908.030				4.720.429	8.321.991
31 Ara. 2011			1.944.518					1.944.518
31 Mar. 2012		649.673	1.294.691				4.461.879	6.406.243
30 Haz. 2012		630.574	1.262.944				4.591.479	6.484.997
30 Eyl. 2012			1.629.494				4.581.056	6.210.550
31 Ara. 2012			453.024					453.024
31 Mar. 2013			464.117				2.369.863	2.833.980
30 Haz. 2013							2.546.937	2.546.937

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dâhil edilmiştir.

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.4: KKTCCMB Nezdindeki Mevduat (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar		TP	YP	
	TP	YP	TP	YP	TP	YP			
31 Mar. 2009	35.902.683	18.179.795	599.797.649	339.120.108	281.252.635	209.001.525	515.521	482.522	1.484.252.438
30 Haz. 2009	20.662.007	9.044.368	571.758.526	357.075.096	293.736.408	213.790.030	3.949.510	3.332.103	1.473.348.048
30 Eyl. 2009	45.524.084	1.360.569	500.184.219	403.763.487	304.655.068	202.248.445	477.931	1.617.158	1.459.830.961
31 Ara. 2009	34.510.076	6.533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31 Mar. 2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228
30 Eyl. 2010	28.380.542	4.891.007	446.717.135	413.255.046	334.533.263	207.251.527	1.413.160	365.055	1.436.806.735
31 Ara. 2010	39.262.620	5.426.546	490.577.798	457.890.552	340.851.345	216.645.628	616.120	505.045	1.551.595.655
31 Mar. 2011	27.518.933	10.726.226	493.038.906	436.700.665	374.071.687	219.605.101	2.622.860	1.543.168	1.565.827.546
30 Haz. 2011	39.155.386	9.938.706	439.150.886	386.531.843	387.113.721	231.740.722	4.766.666	1.440.871	1.499.838.801
30 Eyl. 2011	58.693.790	11.223.063	413.007.975	489.658.420	403.547.033	249.098.960	353.745	1.122.567	1.626.705.553
31 Ara. 2011	27.731.396	10.675.726	536.918.341	527.722.327	402.779.176	253.900.967	630.168	494.126	1.760.852.227
31 Mar. 2012	31.379.984	20.450.950	346.170.321	540.025.452	411.506.192	250.522.321	422.942	1.348.632	1.601.826.794
30 Haz. 2012	30.289.431	7.340.149	316.499.424	555.341.233	417.689.731	253.582.398	444.930	20.892.366	1.602.079.662
30 Eyl. 2012	14.402.529	6.604.084	346.198.534	580.702.034	417.571.483	273.646.305	448.719	34.474.567	1.674.048.255
31 Ara. 2012	29.068.032	12.594.336	569.036.541	705.950.851	427.106.666	272.893.840	6.803.900	34.366.314	2.057.820.480
31 Mar. 2013	48.816.728	11.822.337	613.253.255	654.092.851	453.851.811	292.178.825	6.076.543	32.530.883	2.112.623.233
30 Haz. 2013	55.172.326	12.858.690	491.417.120	772.260.838	486.606.486	318.413.481	396.500	20.592.075	1.157.717.516

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.5: KKTCCMB Döviz Kurları

Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO		KL	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2002		1.634.501	1.642.384	2.618.888	2.632.577	1.703.477	1.711.693	2.800.000	2.940.000
2003		1.395.835	1.402.567	2.476.610	2.489.556	1.745.072	1.753.489	2.880.000	3.024.000
2004		1.342.100	1.348.600	2.576.500	2.590.000	1.826.800	1.835.600	3.046.800	3.199.140
2005		1,3418	1,3483	2,3121	2,3242	1,5875	1,5952	2,6934	2,8281
2006		1,4056	1,4124	2,7569	2,7713	1,8515	1,8604	3,1067	3,2620
2007		1,4221	1,4290	2,7941	2,8087	1,8432	1,8521	2,8256	2,9669
2008		1,5123	1,5196	2,1924	2,2039	2,1408	2,1511		
2009		1,5057	1,5130	2,3892	2,4017	2,1603	2,1707		
2010		1,5460	1,5535	2,3886	2,4011	2,0491	2,0590		
2011		1,8889	1,8980	2,9170	2,9322	2,4438	2,4556		
2012		1,7826	1,7912	2,8708	2,8858	2,3517	2,3630		
2013	1	1,7588	1,7673	2,7716	2,7861	2,3805	2,3920		
	2	1,8050	1,8082	2,7271	2,7413	2,3627	2,3669		
	3	1,8087	1,8120	2,7441	2,7584	2,3189	2,3230		
	4	1,7953	1,7985	2,7840	2,7985	2,3501	2,3543		
	5	1,8661	1,8695	2,8234	2,8381	2,4208	2,4252		
	6	1,9248	1,9282	2,9292	2,9445	2,5137	2,5183		

Not: Kurlar ay sonu itibarıyla verilmiştir.

Tablo B.6: Çapraz Kurlar

Yıllar	Aylar	Yabancı Para / ABD doları		
		£	€	KL
2002		1,6029	1,0422	1,7901
2003		1,7750	1,2502	2,1560
2004		1,9205	1,3611	2,3722
2005		1,7238	1,1831	2,0975
2006		1,9621	1,3172	2,3095
2007		1,9979	1,4683	2,5351
2008		1,4503	1,4156	
2009		1,5874	1,4347	
2010		1,5456	1,3254	
2011		1,5449	1,2938	
2012		1,6111	1,3192	
2013	1	1,5765	1,3535	
	2	1,5134	1,3090	
	3	1,5198	1,2821	
	4	1,5533	1,3090	
	5	1,5245	1,3060	
	6	1,5320	1,3273	

Not: Ay sonu ve yılsonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.7: KKTCCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	₺	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
20.09.2007	16,75	3,50	2,25	4,25	20.09.2007	613	08.10.2007	182
26.10.2007	16,25	3,50	2,25	4,25	26.10.2007	618	06.11.2007	197
22.11.2007	15,75	3,50	2,25	4,25	22.11.2007	621	04.12.2007	214
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	14.12.2007	626	19.12.2007	224
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	18.01.2008	631	24.01.2008	17
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	05.02.2008	635	19.02.2008	32
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	29.02.2008	640	13.03.2008	50
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	25.03.2008	646	03.04.2008	59
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	22.05.2008	652	16.06.2008	113
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	26.06.2008	662	02.07.2008	124
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	30.07.2008	666	15.08.2008	153
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,05	0,75	0,50	09.05.2013	847	16.05.2013	85

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.8: KKTCCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	05.10.2001	460	28.11.2001	124
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	30.04.2002	474	07.05.2002	50
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	29.11.2002	483	12.12.2002	121
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	02.07.2003	498	09.07.2003	79
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	25.08.2004	531	01.09.2004	127
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	29.03.2005	549	31.03.2005	47
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi																
	TL					₺				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
06.02.04	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
10.12.04	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
04.02.05	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.04.05	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
03.06.05	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.11.05	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.06.06	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
03.07.06	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
21.09.07	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
26.10.07	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7
29.02.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
25.03.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%)

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	Türk Parası Yükümlülüklerde	Yabancı Para Yükümlülüklerde
30.06.2002		15	16
30.11.2002		14	15
30.04.2003		13	14
30.10.2003		12	13
31.01.2004		11	12
31.07.2004		10	11
31.12.2005		10	11
30.06.2006		9	10
30.09.2007		9	9
31.12.2008		8	8
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dâhil)	8	
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dâhil)	7	
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dâhil)	6	
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	
	Yabancı Para Yükümlülüklerde		8
	Kıymetli Maden Yükümlülüklerde		0

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs Adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2009			3.636
2010			3.329
2011	1	230	230
	2	229	459
	3	284	743
	4	240	983
	5	218	1.201
	6	295	1.496
	7	255	1.751
	8	285	2.036
	9	289	2.325
	10	279	2.604
	11	298	2.902
	12	342	3.244
2012	1	314	314
	2	321	635
	3	336	971
	4	350	1.321
	5	316	1.637
	6	272	1.909
	7	347	2.256
	8	325	2.581
	9	289	2.870
	10	327	3.197
	11	264	3.461
	12	381	3.842
2013	1	305	305
	2	352	657
	3	320	977
	4	253	1.230
	5	277	1.507
	6	238	1.745

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.12: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)

Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
31 Mar.10	2.346,3	656,3	526,0	4.015,1	-251,9	512,8	7.804,6	6.607,8	377,6	819,2	7.804,6
30 Haz. 10	2.355,9	565,6	538,2	4.189,4	-267,0	562,2	7.944,3	6.713,9	362,3	868,1	7.944,3
30 Eyl. 10	2.304,4	547,2	539,9	4.260,8	-263,9	641,7	8.030,1	6.737,6	387,2	905,3	8.030,1
31 Ara. 10	2.494,0	500,2	556,7	4.630,6	-266,5	501,8	8.416,8	7.066,9	414,5	935,4	8.416,8
31 Mar. 11	2.357,9	611,8	592,2	4.850,5	-270,7	520,9	8.662,6	7.365,3	389,4	907,9	8.662,6
30 Haz. 11	2.312,6	882,1	616,5	5.117,5	-269,9	443,9	9.102,7	7.658,3	432,1	1.012,3	9.102,7
30 Eyl. 11	2.465,5	902,0	651,8	5.376,8	-263,1	499,1	9.632,1	8.118,1	436,7	1.077,3	9.632,1
31 Ara. 11	2.415,1	965,5	653,5	5.868,5	-299,3	314,5	9.917,8	8.402,9	417,9	1.097,0	9.917,8
31 Mar. 12	2.355,7	853,4	663,4	5.842,6	-307,2	407,5	9.815,4	8.274,4	448,7	1.092,3	9.815,4
30 Haz. 12	2.387,0	830,0	670,9	5.523,1	-302,5	953,6	10.062,1	8.450,4	488,3	1.123,4	10.062,1
30 Eyl. 12	2.507,5	723,4	691,5	6.168,8	-301,7	589,9	10.379,4	8.696,2	508,1	1.175,1	10.379,4
31 Ara. 12	2.957,3	560,1	700,0	6.778,1	-332,5	362,5	11.025,5	9.284,1	538,2	1.203,2	11.025,5
31 Mar. 13	2.823,5	528,9	744,8	6.716,9	-331,7	469,9	10.952,3	9.201,6	538,6	1.212,1	10.952,3
30 Haz. 13	2.830,6	423,5	802,7	7.203,6	-330,0	657,3	11.587,7	9.821,1	516,9	1.249,7	11.587,7

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.13: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2010	44,1	1,6	14,6	0,0	6,7	1.858,7	21,6	16,4	1.054,5	124,7	0,0	7,6	1,7	421,0	3.573,2
30 Haz. 2010	46,5	1,7	15,0	0,0	6,0	1.966,9	20,2	16,1	1.151,6	133,7	0,0	6,1	1,7	371,0	3.736,5
30 Eyl. 2010	53,0	1,9	15,5	0,0	6,2	1.972,2	15,8	14,3	1.182,9	140,8	0,0	4,4	1,7	400,7	3.809,4
31 Ara. 2010	59,3	4,4	16,8	0,0	6,5	2.202,1	19,3	14,9	1.273,7	146,2	0,0	5,7	1,0	439,4	4.189,3
31 Mar. 2011	55,4	6,4	16,9	0,0	20,2	2.262,1	22,1	13,4	1.368,9	144,3	0,3	5,7	0,0	488,6	4.404,3
30 Haz. 2011	62,9	10,4	17,5	0,0	26,2	2.354,2	17,2	12,8	1.515,2	156,1	0,3	5,7	1,1	490,9	4.670,5
30 Eyl. 2011	64,0	12,1	20,0	0,0	26,7	2.581,8	12,6	14,0	1.637,0	164,0	0,0	6,9	1,2	412,7	4.953,0
31 Ara. 2011	62,6	15,3	18,1	0,0	32,2	2.865,9	16,9	13,4	1.686,5	168,0	0,1	0,7	1,2	521,4	5.402,3
31 Mar. 2012	61,0	16,2	23,9	0,0	32,6	2.857,6	18,0	12,7	1.739,9	172,0	0,1	5,3	1,2	420,9	5.361,4
30 Haz. 2012	68,8	14,7	30,1	0,0	31,8	2.956,0	12,1	12,0	1.836,7	184,0	0,5	5,2	1,1	369,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	70,9	13,8	16,9	0,0	31,2	2.945,5	7,8	11,0	1.998,8	188,2	0,3	4,9	1,2	412,6	5.703,1
31 Ara. 2012	71,2	9,9	18,2	0,0	40,6	3.465,3	13,6	10,5	2.020,7	199,8	0,3	0,4	0,0	437,3	6.287,8
31 Mar. 2013	68,6	9,3	16,9	0,0	48,3	3.229,6	18,1	10,1	2.085,7	184,3	0,5	2,8	0,0	554,7	6.228,9
30 Haz. 2013	70,1	9,8	43,5	0,0	55,2	3.290,8	11,7	10,5	2.254,8	208,1	1,8	2,5	0,0	752,3	6.711,1

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.14: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2010	30,5	0	0,2	0	0,5	1.304,8	21,6	8,8	580,8	124,2	0	0	0	306,4	2.377,8
30 Haz. 2010	32,9	0,2	0,3	0	0	1.376,1	20,1	8,5	668,6	133,2	0	0	0	251,5	2.491,4
30 Eyl. 2010	39,8	0,1	0,5	0	0	1.383,7	15,5	7,5	723,3	140,0	0	0	0	279,1	2.589,5
31 Ara. 2010	43,7	0,3	0,4	0	0	1.536,8	19,3	7,7	782,9	145,5	0	0	0	303,8	2.840,4
31 Mar. 2011	41,7	0,3	0,4	0	13,2	1.546,7	22,1	6,8	866,5	143,5	0,3	0	0	351,4	2.992,9
30 Haz. 2011	47,7	0,1	0,4	0	19,2	1.564,4	17,2	6,0	988,0	154,0	0,3	0	0	322,0	3.119,3
30 Eyl. 2011	48,3	0,1	0,4	0	19,9	1.685,1	12,6	5,7	1.057,7	161,7	0,2	0	0	262,4	3.254,1
31 Ara. 2011	46,1	0,3	1,0	0	25,9	1.946,4	16,9	5,5	1.104,9	165,9	0,1	0	0	355,6	3.668,6
31 Mar.2012	48,3	0,3	8,3	0	27,0	1.977,1	18,0	5,1	1.161,4	166,8	0,5	0	0	257,1	3.669,9
30 Haz. 2012	53,8	0,4	14,0	0	26,7	2.022,2	12,1	4,3	1.221,4	181,7	0,5	0	0	222,2	3.759,6
30 Eyl. 2012	55,5	0,5	0,5	0	26,8	2.045,9	7,8	3,6	1.293,9	185,7	0,3	0	0	255,7	3.877,2
31 Ara. 2012	54,7	0,0	0,5	0	31,6	2.288,1	13,6	3,5	1.309,7	198,2	0,3	0	0	253,3	4.153,5
31 Mar. 2013	52,9	0,3	0,7	0	40,0	2.246,0	18,1	3,0	1.414,4	183,6	0,4	0	0	339,2	4.298,6
30 Haz. 2013	50,2	0,5	26,6	0	51,1	2.242,0	11,7	3,2	1.544,4	207,3	1,8	0	0	400,4	4.539,2

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.15: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2010	13,6	1,6	14,4	0	6,2	553,9	0	7,6	473,7	0,5	0	7,5	1,7	114,7	1.195,4
30 Haz. 2010	13,6	1,5	14,6	0	6,0	590,9	0	7,6	482,9	0,5	0	6,0	1,7	119,8	1.245,1
30 Eyl. 2010	14,3	1,8	14,8	0	6,4	588,3	0	6,7	459,5	0,7	0	4,3	1,7	121,4	1.219,9
31 Ara. 2010	15,5	4,1	16,4	0	6,5	665,5	0	6,7	490,9	0,8	0	5,7	1,0	135,8	1.348,9
31 Mar. 2011	13,7	6,1	16,5	0	6,7	715,4	0	6,6	502,4	0,8	0	5,7	0	137,5	1.411,4
30 Haz. 2011	15,2	10,2	17,1	0	7,0	789,8	0	6,8	527,0	2,1	0	5,7	1,2	169,1	1.551,2
30 Eyl. 2011	15,8	11,9	19,5	0	6,7	896,8	0	8,2	579,4	2,0	0	7,0	1,2	150,4	1.698,9
31 Ara. 2011	16,4	15,0	17,1	0	6,3	919,5	0	7,9	581,7	2,2	0	0,7	1,2	165,7	1.733,7
31 Mar.2012	12,7	15,9	15,6	0	5,4	880,5	0	7,6	578,5	5,2	0	5,2	1,2	163,7	1.691,5
30 Haz. 2012	14,9	14,3	16,1	0	5,1	933,7	0	7,6	651,2	2,3	0	5,2	1,1	147,7	1.763,5
30 Eyl. 2012	15,4	13,3	16,4	0	4,4	898,6	0	7,4	705,0	2,5	0	4,9	1,1	156,9	1.825,9
31 Ara. 2012	16,5	9,9	17,7	0	9,0	1.177,2	0	7,0	711,0	1,6	0	0,4	0	184,0	2.134,3
31 Mar. 2013	15,7	9,0	16,2	0	8,3	983,5	0	7,1	671,3	0,8	0	2,8	0	215,6	1.930,3
30 Haz. 2013	19,9	9,3	16,8	0	4,0	1.048,8	0	7,3	710,4	0,8	0	2,5	0	352,1	2.171,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.16: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)

Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
31 Mar. 2010	2.078,1	-0,75	1.495,1	4,96	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	2.093,1	0,72	1.643,4	9,92	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	2.128,9	1,71	1.680,5	2,26	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	2.345,3	10,16	1.844,0	9,73	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	2.401,3	2,39	2.002,9	8,62	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	2.445,7	1,85	2.224,7	11,07	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	2.548,6	4,21	2.404,4	8,08	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	2.888,4	13,33	2.513,9	4,55	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	2.803,1	-2,95	2.558,4	1,77	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	2.833,0	1,07	2.690,1	5,15	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	2.823,1	-0,35	2.880,0	7,04	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	3.255,7	15,32	3.032,1	5,28	6.287,8	10,25
31 Mar. 2013	3.027,2	-7,02	3.201,7	5,59	6.228,9	-0,94
30 Haz. 2013	3.150,7	4,08	3.560,4	11,20	6.711,1	7,74

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.17: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL)

Tarih	Kamu Kredileri	Yüzde Değişim	Özel Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
31 Mar. 2010	1.343,9	-2,33	2.229,3	4,06	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	1.339,5	-0,33	2.396,9	7,52	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	1.346,5	0,52	2.462,9	2,75	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	1.503,2	11,64	2.686,1	9,06	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	1.516,5	0,88	2.887,8	7,51	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	1.481,5	-2,31	3.189,0	10,43	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	1.485,4	0,26	3.467,6	8,74	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	1.752,2	17,96	3.650,1	5,26	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	1.664,0	-5,03	3.697,4	1,30	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	1.662,4	-0,10	3.860,7	4,42	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	1.721,7	3,57	3.981,4	3,13	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	2.003,1	16,34	4.284,7	7,61	6.287,8	10,25
31 Mar. 2013	1.811,1	-9,58	4.417,8	3,11	6.228,9	-9,94
30 Haz. 2013	1.855,2	2,43	4.855,9	9,92	6.711,1	7,74

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.18: Kredi Büyüklükleri (Milyon TL)

Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	Genel Toplam
31 Mar. 2010	2.331,5	308,9	571,6	248,3	99,9	3.560,2
30 Haz. 2010	2.417,3	354,1	608,1	252,2	104,8	3.736,5
30 Eyl. 2010	2.454,4	352,5	643,2	256,3	103,0	3.809,4
31 Ara. 2010	2.707,6	391,4	676,9	259,9	153,53	4.189,3
31 Mar. 2011	2.899,8	422,5	705,4	257,9	119,1	4.404,3
30 Haz. 2011	3.076,5	461,3	725,5	273,5	133,7	4.670,5
30 Eyl. 2011	3.278,6	500,6	737,9	283,9	152,0	4.953,0
31 Ara. 2011	3.698,5	505,3	765,0	287,6	145,5	5.402,3
31 Mar. 2012	3.617,2	521,8	782,3	300,9	139,2	5.361,4
30 Haz. 2012	3.716,3	514,6	824,3	318,0	149,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	3.834,6	524,9	852,3	333,4	157,9	5.703,1
31 Ara. 2012	4.340,4	587,7	865,7	332,7	161,3	6.287,8
31 Mar. 2013	4.197,4	636,3	872,5	365,9	156,8	6.228,9
30 Haz. 2013	4.737,3	713,5	891,0	348,3	21,0	6.711,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.19: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
31 Mar. 2010	528,6	101,8	3,5	3,8	52,2	129,3	819,2
30 Haz. 2010	562,3	107,6	3,5	3,8	104,0	86,9	868,1
30 Eyl. 2010	562,5	107,6	3,5	3,8	141,0	86,9	905,3
31 Ara. 2010	567,4	107,8	3,5	3,8	170,6	82,3	935,4
31 Mar.2011	567,6	121,6	3,5	4,2	42,4	168,6	907,9
30 Haz. 2011	630,2	133,3	3,5	5,0	98,0	142,2	1.012,2
30 Eyl. 2011	641,0	141,6	3,1	5,0	162,5	124,1	1.077,3
31 Ara. 2011	641,3	143,2	3,5	5,0	181,5	122,5	1.097,0
31 Mar. 2012	653,5	150,6	3,5	6,3	44,5	233,9	1.092,3
30 Haz. 2012	667,3	162,5	3,5	6,3	103,7	180,1	1.123,4
30 Eyl. 2012	680,5	168,5	3,5	6,4	148,6	167,6	1.175,1
31 Ara. 2012	683,0	166,8	3,5	6,3	178,0	165,6	1.203,2
31 Mar. 2013	684,4	180,8	3,5	10,5	55,6	277,3	1.212,1
30 Haz. 2013	731,4	210,2	3,5	9,6	108,2	186,9	1.249,7

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.20: Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)

Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
31 Mar. 2010	196,1	74,1	36,4	63,1	52,2
30 Haz. 2010	391,7	142,7	75,3	128,0	104,0
30 Eyl. 2010	591,2	224,8	112,4	197,1	141,0
31 Ara. 2010	785,8	287,5	147,3	270,4	170,6
31 Mar.2011	202,0	78,9	39,4	67,0	42,4
30 Haz. 2011	419,1	165,6	80,2	135,2	98,0
30 Eyl. 2011	653,0	257,3	114,1	204,4	162,5
31 Ara. 2011	897,3	316,8	158,9	289,2	181,5
31 Mar.2012	250,9	94,9	44,8	79,1	44,5
30 Haz. 2012	504,7	184,3	99,9	160,9	103,7
30 Eyl. 2012	761,0	274,8	145,3	242,9	148,6
31 Ara. 2012	1.027,0	347,6	187,7	327,6	178,0
31 Mar. 2013	253,2	94,7	54,4	89,296	55,6
30 Haz. 2013	504,4	187,1	106,3	178,4	108,2

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.21: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2010	971,3	4.642,5	361,2	203,2	429,6	6.607,8
30 Haz. 2010	974,7	4.739,1	335,2	231,5	433,4	6.713,9
30 Eyl. 2010	1.007,6	4.719,0	342,3	209,0	459,7	6.737,6
31 Ara. 2010	1.136,6	4.838,5	416,9	196,3	478,6	7.066,9
31 Mar. 2011	1.165,9	4.682,3	769,5	224,3	523,3	7.365,3
30 Haz. 2011	1.245,0	4.745,0	852,4	226,3	589,7	7.658,4
30 Eyl. 2011	1.301,3	4.939,3	948,4	252,2	676,9	8.118,1
31 Ara. 2011	1.448,5	5.013,3	986,7	272,5	681,9	8.402,9
31 Mar. 2012	1.254,3	5.013,7	1.061,7	298,3	646,4	8.274,4
30 Haz. 2012	1.300,5	5.095,5	1.109,7	290,4	654,4	8.450,5
30 Eyl. 2012	1.297,6	5.236,5	1.194,9	266,3	700,9	8.696,2
31 Ara. 2012	1.466,7	5.599,1	1.187,8	304,3	726,2	9.284,1
31 Mar. 2013	1.438,0	5.495,9	1.204,2	287,7	775,8	9.201,6
30 Haz. 2013	1.572,0	5.605,9	1.370,2	263,2	1.009,8	9.821,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.22: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar.2010	465,4	3.179,3	173,8	109,0	57,5	3.985,0
30 Haz. 2010	470,2	3.213,2	176,6	116,4	58,3	4.034,7
30 Eyl. 2010	499,3	3.244,2	195,9	106,6	82,6	4.128,6
31 Ara. 2010	611,8	3.325,8	233,7	112,9	87,8	4.372,0
31 Mar. 2011	593,7	3.260,6	520,9	130,4	92,4	4.598,0
30 Haz. 2011	648,0	3.285,2	591,1	126,7	130,0	4.781,0
30 Eyl. 2011	684,6	3.367,9	657,2	139,6	153,6	5.002,9
31 Ara. 2011	795,6	3.443,0	682,0	151,0	157,3	5.228,9
31 Mar. 2012	645,4	3.437,4	706,4	175,7	131,7	5.096,6
30 Haz. 2012	652,6	3.476,0	718,4	168,4	132,7	5.148,3
30 Eyl. 2012	668,4	3.563,4	777,9	134,4	163,1	5.307,2
31 Ara. 2012	774,2	3.667,8	752,7	151,9	175,9	5.522,5
31 Mar. 2012	747,5	3.778,6	764,5	139,9	225,4	5.656,0
30 Haz. 2013	783,6	3.826,2	870,2	142,6	335,2	5.957,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.23: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar.2010	505,7	1.463,2	187,3	94,2	372,2	2.622,8
30 Haz. 2010	504,4	1.525,9	158,5	115,1	375,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	508,3	1.474,9	146,4	102,4	377,0	2.609,0
31 Ara. 2010	524,9	1.512,8	183,0	83,5	390,7	2.694,9
31 Mar. 2011	572,3	1.421,7	248,5	93,8	431,0	2.767,3
30 Haz. 2011	597,0	1.459,7	261,3	99,7	459,7	2.877,4
30 Eyl. 2011	616,8	1.571,4	291,2	112,6	523,2	3.115,2
31 Ara. 2011	652,9	1.570,4	304,6	121,4	524,7	3.174,0
31 Mar. 2012	608,9	1.576,2	355,4	122,6	514,7	3.177,8
30 Haz. 2012	647,8	1.619,5	391,3	122,0	521,6	3.302,2
30 Eyl. 2012	629,2	1.673,1	416,9	131,9	537,9	3.389,0
31 Ara. 2012	692,5	1.931,4	435,1	152,3	550,3	3.761,6
31 Mar. 2013	690,4	1.717,3	439,7	147,7	550,5	3.545,6
30 Haz. 2013	788,4	1.779,7	500,0	120,6	674,6	3.863,3

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.24: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar.2010	630,9	638,2	5.022,7	195,8	120,2	6.607,8
30 Haz. 2010	518,0	745,1	5.123,1	174,4	153,3	6.713,9
30 Eyl. 2010	579,2	693,6	5.147,9	178,4	138,5	6.737,6
31 Ara. 2010	638,9	679,6	5.332,1	192,2	224,1	7.066,9
31 Mar. 2011	583,3	781,4	5.585,1	197,4	218,1	7.365,3
30 Haz. 2011	531,8	834,0	5.839,0	219,6	234,0	7.658,4
30 Eyl. 2011	529,7	905,1	6.162,0	226,1	295,2	8.118,1
31 Ara. 2011	569,1	899,2	6.334,3	285,3	315,0	8.402,9
31 Mar. 2012	568,5	850,6	6.324,6	272,1	258,6	8.274,4
30 Haz. 2012	598,2	871,4	6.432,8	294,6	253,5	8.450,5
30 Eyl. 2012	600,8	905,0	6.652,3	292,3	245,8	8.696,2
31 Ara. 2012	782,9	976,8	6.952,3	261,8	310,3	9.284,1
31 Mar. 2013	590,2	1.015,7	7.022,6	274,8	298,3	9.201,6
30 Haz. 2013	602,0	1.258,1	7.304,9	271,5	384,6	9.821,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.25: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar.2010	551,2	410,1	2.881,2	105,6	36,8	3.984,9
30 Haz. 2010	439,1	481,8	2.952,7	104,2	56,9	4.034,7
30 Eyl. 2010	509,2	431,2	3.038,5	107,9	41,8	4.128,6
31 Ara. 2010	573,2	428,7	3.157,8	122,9	89,4	4.372,0
31 Mar. 2011	518,6	504,4	3.392,8	122,9	59,3	4.598,0
30 Haz. 2011	470,0	546,9	3.555,8	146,9	61,4	4.781,0
30 Eyl. 2011	457,9	577,9	3.690,7	143,5	132,9	5.002,9
31 Ara. 2011	495,4	586,4	3.832,9	202,4	111,8	5.228,9
31 Mar. 2012	491,5	507,8	3.812,9	189,5	94,9	5.096,6
30 Haz. 2012	515,1	501,9	3.847,6	211,9	71,8	5.148,3
30 Eyl. 2012	520,0	522,3	3.976,3	203,7	84,9	5.307,2
31 Ara. 2012	455,7	609,6	4.215,1	174,8	67,3	5.522,5
31 Mar. 2013	500,8	615,8	4.262,7	189,3	87,4	5.656,0
30 Haz. 2013	502,5	769,7	4.407,5	174,8	103,3	5.957,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.26: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar.2010	79,8	228,1	2.141,4	89,9	83,6	2.622,8
30 Haz. 2010	78,8	263,2	2.170,4	70,3	96,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	69,8	262,4	2.109,4	70,4	96,6	2.609,0
31 Ara. 2010	65,6	250,9	2.174,4	69,4	134,6	2.694,9
31 Mar. 2011	64,7	277,0	2.192,3	74,5	158,8	2.767,3
30 Haz. 2011	61,8	287,2	2.283,1	72,9	172,4	2.877,4
30 Eyl. 2011	71,9	327,3	2.471,2	82,6	162,2	3.115,2
31 Ara. 2011	73,7	312,8	2.501,3	82,9	203,3	3.174,0
31 Mar. 2012	76,9	342,9	2.511,6	82,6	163,8	3.177,8
30 Haz.2012	83,1	369,5	2.585,3	82,7	181,6	3.302,2
30 Eyl.2012	80,8	382,7	2.676,0	88,6	160,9	3.389,0
31 Ara.2012	327,2	367,1	2.737,2	87,0	243,1	3.761,6
31Mar.2013	89,4	399,9	2.759,9	85,5	210,9	3.545,6
30 Haz. 2013	99,5	488,5	2.897,4	96,7	281,2	3.863,3

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.27: Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	6,29	6.193,4	3,38	6.842,3	2,89
2009		1.152,2	6,29	6.193,4	3,38	6.842,3	2,89
2010	I	1.165,6	1,16	6.236,1	0,69	6.893,2	0,74
	II	1.149,9	-1,35	6.427,0	3,06	6.974,7	1,18
	III	1.182,6	2,84	6.408,1	-0,29	7.020,5	0,66
	IV	1.174,0	-0,73	6.592,6	2,88	7.292,8	3,88
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.445,9	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22
2013	I	1.690,9	1,79	8.958,1	2,19	9.608,9	0,25
	II	1.767,3	4,52	9.507,6	6,13	10.177,6	5,92

Kaynak: KKTCCMB

Tablo B.28: Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNİVERSAL BANK LTD.
12	VİYA BANK LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
16	HSBC BANK A.Ş.
17	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.
18	T.HALK BANKASI A.Ş.
19	T.İŞ BANKASI A.Ş.
20	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
21	ING BANK A.Ş.
22	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.29: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GSMH (Cari Fiyatlarla ₺)	1.070.424.473	1.418.703.263	1.907.070.964	2.520.806.747	3.143.699.611	4.101.387.190	4.671.255.885	5.128.334.134	5.415.280.698	5.649.534.936	6.374.000.000 ^(T)
GSMH (1977 Fiyatlarıyla ₺)	8.545,9	9.133,1	10.177,1	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.950,4	14.451,2	15.068,7 ^(T)
GSMH (ABD doları)	908.780.125	941.377.075	1.283.711.116	1.765.199.135	2.327.804.229	2.845.221.776	3.598.810.389	3.995.585.613	3.502.542.331	3.750.600.000	n.a
Reel Büyüme Hızı (%)	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	4,3
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	5.068	6.645	8.837	11.560	14.271	17.063	19.165	20.739	21.538	22.147	n.a
Fert Başına GSMH (ABD)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Enflasyon Oranı (%)	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,3	14,7 ^(G)
Bütçe Açığı (Mil. ABD doları) (1)	146,1	225,1	176,9	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	491,0	375,8	n.a
Mevduatlar. (Mil. ABD doları) (2)	805,4	1.153,5	1.785,9	2.355,8	2.707,4	3.330,4	4.239,2	3.678,6	4.207,4	4.571,1	n.a
Döviz Rezervi (Mil. ABD doları)	722,6	941,6	1.222,6	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	1.974,7	2.069,1	n.a
İhracat (Milyon ABD doları)	34,6	45,4	50,8	62,0	68,1	68,1	83,7	83,7	71,1	96,4	115,2 ⁽⁴⁾
İthalat (milyon ABD)	272,0	309,6	477,8	853,1	1.255,5	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.326,2	1.604,2	1.625,1 ⁽⁵⁾
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-237,4	-264,2	-427,0	-791,1	-1.187,4	-1.308,1	-1.455,5	-1.597,0	-1.255,1	-1.507,8	-1.612,5 ⁽⁴⁾
İhracat / İthalat (%)	12,7	14,7	10,6	7,3	5,4	4,9	5,4	5,0	5,4	6,0	6,7 ⁽⁴⁾
Gelen Turist Sayısı	365.097	425.556	469.867	599.012	652.779	715.749	791.036	808.682	800.376	902.390	1.022.089 ^(G)
a) Türkiye	277.739	316.193	340.083	434.744	488.023	572.633	634.580	650.405	638.700	741.925	801.326 ^(G)
b) Diğer	87.358	109.363	129.784	164.268	164.756	143.116	156.456	158.277	161.676	160.465	220.763 ^(G)
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	93,7	114,1	178,8	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	390,7	405,8	n.a
İstihdam (3)	90.366	93.114	98.860	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	93.498	n.a
İşsiz Sayısı (3)	1.500	1.535	1.375	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	12.619	n.a
İşsizlik Oranı (%) (3)	1,63	1,62	1,37	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	11,9	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.436	283.736	286.973	286,257
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	3,4	1,1	n.a
Nüfus Yoğunluğu	65,1	65,9	66,6	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	87,5	88,5	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	2,3	2,8	3,3	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	3,5	3,4	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	5,6	5,0	6,1	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	7,4	7,3	n.a
Yıllık Ort. 1 ABD=₺	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1.3505	1.4415	1.2980	1.2835	1.5461	1,5063	n.a

1) Dış yardımlar dahil değildir.

2) Türk Lirası mevduatlar ile döviz mevduatları içermektedir.

3) DPÖ-2006 Yılından itibaren 30 Nisan 2006 yılında gerçekleştirilen Genel Nüfus ve Konut Sayımı sonuçlarına göre hesaplanan yıl ortası de-jure nüfus kullanılmaktadır.

4) Mevcut veriler dikkate alınarak tarafımızdan hesaplanmıştır.

5) Elektrik santralinde kullanılan akaryakıt hariçtir.

(T) Gerçekleşme Tahmini, (G) Gerçekleşme

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, KKTMB, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

Tablo B.30: Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)

Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla ₺)											
Sektörler	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^(T)
1. Tarım	78.627.217,0	125.668.938,8	176.365.031,8	222.993.161,4	214.199.034,4	249.446.249,5	288.151.830,1	259.154.100,9	300.616.430,7	330.292.725,0	384.100.000
2. Sanayi	121.736.377,0	157.576.560,4	191.426.017,9	231.046.611,0	281.023.837,1	377.504.439,0	430.808.660,4	542.766.477,2	516.727.436,0	552.836.167,3	621.200.000
3. İnşaat	38.923.294,0	62.012.967,1	93.301.912,1	106.808.649,0	164.910.647,6	314.785.285,7	364.429.418,0	362.216.034,6	346.383.111,8	312.118.707,4	340.900.000
4. Ticaret-Turizm	165.151.924,5	215.553.627,8	300.879.734,5	391.227.279,3	541.407.692,0	617.508.618,1	630.286.930,1	721.709.047,4	766.293.097,7	900.033.652,9	1.050.000.000
5. Ulaştırma-Haberleşme	133.453.268,5	185.264.817,9	221.109.706,3	257.580.209,2	328.773.502,2	437.242.766,0	533.409.559,0	614.527.377,1	597.262.858,8	525.213.182,4	590.800.000
6. Mali Müesseseler	92.762.971,3	89.952.347,0	115.256.266,8	187.245.581,7	195.523.141,4	259.316.015,9	309.354.672,4	357.835.272,5	388.421.732,4	404.370.969,7	457.100.000
7. Konut Sahipliği	28.508.816,3	41.431.859,9	50.851.059,5	61.591.937,3	70.261.205,2	117.722.525,7	144.191.222,9	175.938.464,6	202.491.463,9	220.581.154,0	249.300.000
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	133.995.824,5	138.860.124,0	152.767.569,2	225.376.845,3	307.873.501,9	441.919.623,1	493.519.363,3	525.208.660,7	609.293.196,4	652.317.269,0	730.200.000
9. Kamu Hizmetleri	199.156.534,7	277.867.134,2	404.604.239,3	510.392.550,4	628.119.921,8	808.000.153,1	1.003.489.892,8	1.103.967.143,1	1.201.228.086,4	1.180.064.551,9	1.304.900.000
10. İthalat Vergileri	76.836.146,0	113.513.407,6	170.842.157,1	262.481.261,1	338.288.483,0	364.654.029,4	406.650.516,8	416.585.101,4	447.601.464,0	536.308.506,4	593.600.000
11. GSYH	1.069.152.373,8	1.407.701.784,7	1.877.403.694,5	2.456.744.085,7	3.070.380.966,6	3.988.099.705,5	4.604.292.065,9	5.079.907.679,4	5.376.318.878,0	5.614.136.886,0	6.322.000.000
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	1.272.099,2	11.001.478,9	29.667.269,5	64.062.661,7	73.318.645,0	113.287.485,0	66.963.820,0	48.426.455,0	38.961.820,8	35.398.050,0	52.000.000
GSMH	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0	6.374.000.000
Fert Başına GSMH (\$)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.436	283.736	286.973	286.257⁽¹⁾

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

(1) De-facto

Kaynak: DPÖ

Tablo B.31: Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı

Sektörler	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Tarım	7,0	6,3	6,3	5,1	5,6	5,9	6,2
1.1. Bitkisel	3,7	3,2	3,5	2,7	2,9	3,0	--
1.2. Hayvancılık	2,8	2,7	2,4	2,1	2,4	2,4	--
1.3. Ormancılık	--	--	--	--	--	--	--
1.4. Balıkçılık	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	--
2. Sanayi	9,2	9,5	9,4	10,7	9,6	9,8	9,8
2.1. Taşocaklığı	0,6	1,0	1,1	0,8	0,7	0,6	0,6
2.2. İmalat Sanayi	4,8	4,5	4,4	4,0	3,2	2,3	2,3
2.3. Elektrik-Su	3,8	3,9	3,9	5,9	5,8	6,9	6,9
3. İnşaat	5,4	7,9	7,9	7,1	6,5	5,6	5,4
4. Ticaret-Turizm	17,6	15,5	13,7	14,2	14,3	16,0	16,6
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	12,1	12,1	9,5	9,7	9,0	10,7	10,8
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	5,6	5,6	4,2	4,5	5,2	5,4	5,8
5. Ulaştırma - Haberleşme	10,7	10,7	11,6	12,1	11,1	9,4	9,3
6. Mali Müesseseler	6,4	6,5	6,7	7,1	7,2	7,2	7,2
7. Konut Sahipliği	2,3	3,0	3,1	3,5	3,8	3,9	3,9
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	11,1	10,7	10,3	11,3	11,6	11,6
9. Kamu Hizmetleri	20,4	20,3	21,8	21,7	22,3	21,0	20,6
10. İthalat Vergileri	11,0	9,2	8,8	8,2	8,3	9,6	9,4
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ

Tablo B.32: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹	2011 ²
1. Toplam Kaynaklar	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4	5.516.650.698,8	6.064.972.476,0	6.698.400.000,0
2. Toplam Yatırımlar	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4	1.185.900.000,0
3. Toplam Tüketim	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5	4.570.044.559,7	5.015.387.977,6	5.512.500.000,0
4. Kamu Harcanabilir Geliri	108.227.350,2	324.355.696,0	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1	1.047.800.000,0
5. Özel Harcanabilir Gelir	1.310.475.913,4	1.582.715.268,0	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9	5.162.400.000,0
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	35,1	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1	33,9	25,7	25,6
7. Toplam Yurt İçi Tasarruflar	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4	697.600.000,0

(1) Gerçekleşme Tahmini

(2) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.33: Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Toplam Yatırımlar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
1.1. Sabit Sermaye Yat.	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,6
1.2. Stok Değişmeleri	16.536.800,8	25.205.219,4	23.069.109,9	43.234.076,3	40.551.250,4	51.384.926,1	24.907.602,8	-13.560.206,3	16.258.667,7	33.086.153,8
2. Toplam Tasarruflar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
2.1. Yurt İçi Tasarruflar	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4
2.2. Dış Tasarruflar	20.141.570,0	-20.571.259,8	-28.820.482,1	20.135.615,7	373.143.150,0	293.489.400,0	325.019.200,0	500.950.050,0	101.370.000,0	415.437.540,0

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo B.34: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)

Sektörler	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Beş Yıllık Ortalama Büyüme
1. Tarım	-13,2	16,1	18,9	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,2	10,0	-0,6
2. Sanayi	4,0	-6,5	5,0	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-9,1	-0,2	-5,2
3. İnşaat	18,7	-20,4	15,9	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-18,5	3,8	-5,1
4. Ticaret-Turizm	-5,4	-15,5	13,9	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-8,7	18,3	0,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	6,7	-0,5	3,7	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	-2,8	-20,0	-6,4
6. Mali Müesseseler	-6,8	-18,0	-10,1	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,7	0,3	4,4
7. Konut Sahipliği	2,2	3,1	2,0	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,8	4,0	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	-10,7	14,3	0,9	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	3,4	-5,3	2,1
9. Kamu Hizmetleri	3,1	-1,5	-0,5	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-5,0	0,4	1,1
10. İthalat Vergileri	3,4	-19,6	6,7	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-7,1	18,6	5,3
11. GSYH	-	-5,4	6,2	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-5,5	3,7	-0,5
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-74,4	-48,2	594,1	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-28,2	-9,9	-31,7
GSMH	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	-1,1

Kaynak: DPÖ

Tablo B.35: Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)

Sektörler	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^T
1. Tarım	15.876.418,2	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9	27.058.393,7	49.136.362,5	41.200.000,0
2. Sanayi	22.529.433,0	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8	103.835.938,2	142.669.112,1	188.000.000,0
3. İnşaat	4.327.423,0	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2	14.168.717,1	18.049.456,8	23.400.000,0
4. Ticaret-Turizm	19.239.532,6	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7	55.600.413,0	71.044.040,8	97.000.000,0
5. Ulaştırma-Haberleşme	29.705.307,4	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4	92.568.156,3	143.832.803,7	101.400.000,0
6. Mali Müesseseler	1.371.729,5	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4	24.946.590,4	12.573.295,1	12.300.000,0
7. Konut Sahipliği	66.347.993,9	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8	427.358.059,0	403.403.564,2	445.900.000,0
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	7.999.201,9	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8	122.716.573,1	143.639.163,1	149.800.000,0
9. Kamu Hizmetleri	31.834.567,3	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3	62.094.630,6	32.150.546,4	55.700.000,0
Toplam	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,7	1.114.700.000,0

(T) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.36: Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^T
1. Kamu Gelirleri	525.661.550,6	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5	1.862.053.831,4	2.107.497.081,5	2.349.100.000,0
2. Transferler	450.263.752,6	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4	1.110.115.570,6	1.126.848.647,4	1.389.400.000,0
3. Kamu Harcanabilir Geliri	75.397.798,0	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1	1.047.800.000,0
4. Kamu Cari Giderleri	322.959.794,0	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8	1.487.589.785,8	1.547.895.080,9	1.671.700.000,0
5. Kamu Tasarrufu	-247.561.996,0	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7	-735.651.525,0	-567.246.646,8	-624.000.000,0
6. Kamu Yatırımı	78.583.801,2	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4	185.112.669,3	181.161.264,3	203.300.000,0
7. Kamu Finansman Gereği	326.145.797,2	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1	920.764.194,3	748.407.911,1	915.400.000,0

(T) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.37: Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Özel Harcanabilir Gelir	938.457.490,2	1.343.305.465,6	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9
2. Özel Tüketim	699.747.072,9	850.735.383,6	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7	3.082.454.773,9	3.467.492.896,7
3. Özel Tasarruf	238.710.417,3	492.570.082,0	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6	1.580.887.664,1	1.201.393.605,2
4. Özel Yatırım	109.385.434,6	145.853.025,0	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5	761.493.469,8	868.423.234,0
5. Kamu Kesimine İkras	129.324.982,7	346.717.057,0	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1	819.394.194,3	332.970.371,2

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo B.38: Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Bütçe Gelirleri	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9	1.850.579.976,4	2.094.884.139,9	2.342.700.000,0
1. Yerel Gelirler	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2	1.577.760.033,6	1.791.246.833,6	1.952.100.000,0
2. Dış Yardımlar	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7	272.819.942,9	303.637.306,3	390.600.000,0
II. Bütçe Giderleri	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4	2.575.108.349,3	2.660.956.990,0	2.844.700.000,0
1. Cari Giderler	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7	1.103.415.414,9	1.140.049.984,5	1.159.000.000,0
2. Transferler	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7	1.154.300.902,4	1.169.441.199,0	1.254.400.000,0
3. Savunma	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4	167.395.579,2	163.327.202,5	200.000.000,0
4. Yatırımlar	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6	149.996.452,8	188.138.604,0	231.400.000,0
III. Finansman Dengesi	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0	-759.185.805,2	-566.072.850,1	-502.000.000,0
GSMH	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.250.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0	6.374.000.000,0

Kaynak: DPÖ

Tablo B.39: Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Bütçe Gelirleri	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6	34,4	37,3	37,1
1. Yerel Gelirleri	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9	29,3	31,9	30,9
2. Dış Yardımlar ve Krediler	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7	5,1	5,4	6,2
II. Bütçe Giderleri	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1	47,9	47,4	45,0
1. Cari Giderler	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0	20,5	20,3	18,3
2. Transferler	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0	21,5	20,8	19,8
3. Savunma	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9	3,1	2,9	3,2
4. Yatırımlar	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3	2,8	3,4	3,7
III. Bütçe Dengesi	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5	-13,4	-10,1	-7,9

Kaynak: DPÖ

Tablo B.40: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T	2011 ^T
1. Cari İşlemler Dengesi	-32,8	-17,1	13,7	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,4	-390,3	-65,4	-275,8	-193,3
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	46,7	143,0	216,7	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5	495,0	438,5	346,7
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	22,5	-90,7	-219	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5	-172,1	-94,4	-47,3
4. Net Hata ve Noksan	-36,4	-35,2	-11,4	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7	-257,5	-68,3	-106,1
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=₺)	626.397,6	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835	1,5461	1,5063	1,6782

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo B.41: Tüketim Harcamaları (TL)

	Cari Fiyatlarla (Milyon TL)			1977 Yılı Fiyatlarıyla (TL)		
	2009 ¹	2010 ¹	2011 ²	2009 ¹	2010 ¹	2011 ²
1. GSMH	5.415,3	5.649,5	6.374,0	13.950,4	14.451,3	15.002,2
2. Toplam Tüketim	4.570,0	5.015,4	5.512,5	11.773,0	12.829,2	12.974,6
2.1. Kamu Tüketimi	1.487,6	1.547,9	1.671,7	3.832,2	3.959,5	3.934,7
2.2. Özel Tüketim	3.082,5	3.467,5	3.840,8	7.940,8	8.869,7	9.040,0
Toplam Tüketim/GSMH(%)	84,4	88,8	86,5	84,4	88,8	86,5
Fert Başına Toplam Tüketim	18.176,1	19.660,9	21.316,1	0,0468	0,0503	0,0502
Fert Başına GSMH	21.537,8	22.146,9	24.647,2	0,0555	0,0567	0,0580
Fert Başına GSMH (\$)	13.930,4	14.702,8	14.686,7	-	-	-

(1) Gerçekleşme Tahmini

(2) Tahmin

Kaynak: DPÖ

Tablo B.42: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları

Aylar	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ocak	4,8	9,5	6,7	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70	1,00
Şubat	14,4	17,0	13,7	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95	0,46
Mart	39,6	25,9	18,6	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03	0,66
Nisan	66,8	27,4	22,9	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83	1,51
Mayıs	109,4	29,6	30,6	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69	1,80
Haziran	116,4	31,6	36,6	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73	3,30
Temmuz	126,6	40,7	48,1	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28	3,21
Ağustos	149,3	50,6	60,8	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84	
Eylül	166,1	60,1	67,0	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57	
Ekim	179,1	63,8	73,5	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52	
Kasım	192,9	67,2	79,9	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61	
Aralık	215,0	72,2	87,5	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60	

Kaynak: DPÖ

Tablo B.43: KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları

Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8			
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0			
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5			
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8			
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4			
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3			
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7			
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7			
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4			
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1			
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5			
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4			
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo B.44: Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)

Ana Gruplar	2013											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler	0,68	-0,56	0,28	0,01	-0,25	0,00	-0,65					
2. Alkollü İçecekler ve Tütün	0,00	0,02	0,00	0,00	0,20	0,00	0,01					
3. Giyim ve Ayakkabı	-0,43	-0,74	0,14	0,90	0,19	0,14	-0,01					
4. Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,27	0,06	-0,03	0,01	0,03	0,06	0,07					
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	0,03	0,01	0,05	0,02	0,03	0,03	0,03					
6. Sağlık	0,07	0,00	0,02	0,00	0,00	0,01	0,07					
7. Ulaştırma	0,46	0,59	-0,29	-0,03	-0,02	1,00	0,29					
8. Haberleşme	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00					
9. Eğlence ve Kültür	-0,11	0,02	0,04	0,01	0,01	0,01	0,02					
10. Eğitim	0,02	0,02	-0,02	-0,02	0,02	0,22	0,04					
11. Lokanta ve Oteller	0,01	0,01	0,00	-0,01	0,10	0,03	0,01					
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler	0,00	0,03	0,01	-0,06	-0,02	-0,03	0,03					
Genel	1,00	-0,54	0,20	0,84	0,29	1,47	-0,09					

Kaynak: DPÖ

Tablo B.45: Asgari Ücret Gelişmeleri

Yıllar	Asgari Ücret (TL / YTL)	Uygulama Tarihi
1979	4.333	18.07.1979
1980	8.660	04.04.1980
1981	13.000	19.06.1981
1982	22.000	10.06.1982
1983	24.270	08.07.1983
1984	30.300	21.02.1984
1985	46.000	01.01.1985
1986	75.000	01.01.1986
1987	90.000	01.01.1987
1988	121.000	01.01.1988
1989	205.001	01.01.1989
1990	340.500	01.01.1990
1991	520.000	01.01.1991
1992	806.000	01.01.1992
1993	1.373.000	01.01.1993
1994	3.000.000	01.01.1994
	5.000.000	01.08.1994
1995	9.420.000	01.01.1995
	11.590.000	01.09.1995
1996	14.800.000	01.01.1996
1997	23.000.000	01.01.1997
	33.800.000	01.09.1997
1998	50.250.000	01.01.1998
	67.000.000	01.09.1998
1999	85.000.000	01.01.1999
	103.000.000	01.01.1999
2000	137.000.000	01.01.2000
	160.000.000	01.07.2000
2001	200.000.000	01.01.2001
	240.000.000	01.08.2001
2002	320.000.000	01.01.2002
	380.000.000	01.10.2002
2003	440.000.000	01.01.2003
	500.000.000	01.08.2003
2004	550.000.000	01.03.2004
	627.000.000	01.07.2004
2005	720 (YTL)	01.06.2005
2006	780 (YTL)	01.01.2006
	860 (YTL)	01.08.2006
2007	950 (YTL)	01.02.2007
2008	1.060 (YTL)	01.01.2008
	1.190 (YTL)	01.09.2008
2009	1.237	01.10.2009
2011	1.300	01.01.2011
2013	1.415	01.01.2013

Kaynak: DPÖ

Tablo B.46: Akaryakıt Satışı (Ton)

Ürünler	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Benzin (Süper+Kurşunsuz)	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538	75.920	107.542	106.348
2. Gazyağı	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093	882	909	1.096
3. Motorin (Euro dizel dahil)	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921	119.426	233.912	148.704
4. Fuel-Oil (1)	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656	22.172	27.863	30.235
6. LPG	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607	20.219	19.606	23.267
7. Madeni Yağ	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599	466	-	-
Toplam	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414	239.085	389.832	309.650

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.47: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları

Tarih	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Motorin	Gazyağı
	95 Oktan	97 Oktan			
15.04.2011	2,70	2,74	2,76	2,56	2,55
05.05.2011	2,75	2,79	2,75	2,55	2,55
19.05.2011	2,73	2,77	2,68	2,46	2,48
03.06.2011	2,74	2,78	2,72	2,50	2,50
17.06.2011	2,71	2,75	2,76	2,55	2,55
01.07.2011	2,70	2,74	2,72	2,52	2,52
15.07.2011	2,80	2,84	2,79	2,59	2,59
29.07.2011	2,90	2,94	2,89	2,68	2,68
12.08.2011	2,88	2,92	2,87	2,66	2,66
26.08.2011	2,93	2,97	2,91	2,72	2,72
10.09.2011	3,00	3,04	2,95	2,76	2,76
24.09.2011	2,94	2,98	2,95	2,76	2,76
08.10.2011	2,91	2,95	2,95	2,76	2,76
22.10.2011	2,99	3,03	3,02	2,83	2,83
05.11.2011	2,91	2,95	3,01	2,82	2,82
19.11.2011	2,90	2,94	3,04	2,87	2,87
17.12.2011	2,92	2,97	3,04	2,82	2,82
05.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,82	2,82
19.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,83	2,83
02.02.2012	2,95	3,00	3,04	2,78	2,78
16.02.2012	2,97	3,02	3,07	2,81	2,81
01.03.2012	3,06	3,11	3,14	2,87	2,87
15.03.2012	3,16	3,21	3,21	2,93	2,93
29.03.2012	3,28	3,33	3,27	2,99	2,99
14.04.2012	3,32	3,37	3,22	2,95	2,95
28.04.2012	3,26	3,31	3,21	2,94	2,94
15.05.2012	3,17	3,22	3,18	2,91	2,91
29.05.2012	3,03	3,12	3,10	2,87	2,87
14.06.2012	3,00	3,09	3,06	2,83	2,83
28.06.2012	2,91	3,00	3,00	2,77	2,77
09.08.2012	2,97	3,02	2,79	3,02	2,79
23.08.2012	3,10	3,14	3,09	2,84	2,84
07.09.2012	3,16	3,20	3,17	2,92	2,92
21.09.2012	3,14	3,18	3,17	2,92	2,92
05.10.2012	3,11	3,15	3,14	2,89	2,89
02.11.2012	3,05	3,14	3,13	2,88	2,88
17.11.2012	2,90	3,02	3,10	2,85	2,85
03.01.2013	2,98	3,10	3,16	2,90	2,90
17.01.2013	3,03	3,15	3,18	2,93	2,93
31.01.2013	3,10	3,22	3,22	2,97	2,97
14.02.2013	3,16	3,28	3,26	3,01	3,01
28.02.2013	3,20	3,32	3,27	3,01	3,01
14.03.2013	3,15	3,27	3,24	2,98	2,98
27.04.2013	3,11	3,23	3,19	2,93	2,93
14.05.2013	3,13	3,25	3,22	2,96	2,96
26.06.2013	3,15	3,27	3,27	3,00	3,00

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.48: İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)

Sektörler	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormanlık, Avcılık ve Balıkçılık	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8	5.300	5,7
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1	73	0,1
3. İmalat Sanayi	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0	8.393	9,0
4. Elektrik, Gaz, Su	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0	1.051	1,1
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1	7.746	8,3
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0	16.547	17,7
7. Lokanta ve Oteller	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0	7.470	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3	5.026	5,4
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1	3.498	3,7
10. Gayrimenkul Kiralama	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6	4.686	5,0
11. Kamu Yönetimi	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8	15.669	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1	9.149	9,8
13. Sağlık İşleri	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8	2.481	2,7
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2	6.408	6,9
Toplam	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100	93.498	100

Kaynak: DPÖ

Tablo B.49: Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri

	2004	2005	2006	2007	2008
15 ve Daha Yukarı Yaştaki Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus	178.117	185.455	190.423	197.660	201.796
İşgücü	96.592	93.248	101.366	99.149	101.104
İstihdam	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223
İşsiz	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881
İşgücüne Katılma Oranı (%)	54,2	50,3	53,2	50,2	50,1
İstihdam Oranı (%)	48,8	46,1	48,2	45,4	45,2
İşsizlik Oranı (%)	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)⁽¹⁾	22,3	20,3	23,8	22,8	24,7

Not: (1) 15-24 yaş grubunda olanlar.

Kaynak: DPÖ

Tablo B.50: 2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması

İlçeler	1996 Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları		2006 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Sonuçları		2011 Nüfus ve Konut Sayımı İlk Kesin Sonuçları		2006-2011 Yüzde Değişim
	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	
Lefkoşa	62.295	31,1	85.579	32,3	97.293	33,1	13,69
Gazimağusa	52.875	26,4	64.269	24,2	69.838	23,7	8,7
Girne	38.715	19,3	62.158	23,5	73.577	25,0	18,4
Güzelyurt	27.523	13,7	31.116	11,7	30.590	10,4	-1,7
İskele	19.179	9,6	21.978	8,3	23.098	7,8	5,1
KKTC Toplam	200.587	100	265.100	100	294.396	100	11,1

Kaynak: DPÖ

Tablo B.51: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İhracat
2005	34.144.209	17.126.856	6.917.539	6.852.957	1.574.261	66.615.822
2006	30.875.362	9.708.799	9.805.754	11.543.938	2.933.694	64.867.547
2007	48.907.443	13.225.555	7.369.006	9.702.231	4.480.578	83.684.813
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	5.572.694	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	4.384.880	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	5.282.030	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	10.645.168	119.896.086
2012	56,746,076	8,600,358	1,014,857	39,820,122	10.007.488	116,188,901

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.52: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İthalat
2005	817.348.068	264.336.128	85.160.122	23.586.046	50.148.935	14.900.227	1.255.479.526
2006	946.978.969	247.072.030	82.977.243	16.460.425	65.267.005	17.464.606	1.376.220.278
2007	1.044.965.855	248.220.981	111.304.222	40.423.905	66.253.726	28.022.604	1.539.191.293
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	27.673.475	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	26.582.965	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	26.375.578	1.604.180.665
2011	1.165.712.306	286.204.302	82.493.886	42.982.735	87.880.256	34.654.478	1.699.927.963
2012	1.234.214.030	247.749.409	81.109.808	28.245.460	81.484.144	31.111.112	1.703.913.963

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.53: Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ocak	78.953,7	132.752,5	378.327,1	724.315,1	560.515,1	364.129,7	482.968,5	1.727.422,0	338.659,24
Şubat	170.087,8	217.548,1	301.845,8	386.100,0	408.366,7	248.651,4	503.684,1	1.487.438,8	298.998,68
Mart	114.833,7	226.488,4	285.667,7	279.753,9	441.556,5	441.055,9	414.340,0	2.614.538,7	286.218,19
Nisan	144.619,2	161.978,4	267.332,1	459.163,1	455.069,5	390.519,9	603.167,2	360.314,1	307.372,27
Mayıs	157.055,3	160.912,8	286.522,9	591.299,6	822.655,4	494.247,7	440.512,7	378.663,7	243.915,37
Haziran	153.520,7	177.400,8	349.496,5	660.486,2	859.735,0	477.789,1	560.555,8	374.590,6	648.198,86
Temmuz	138.207,5	377.646,7	340.366,2	799.846,7	533.476,7	624.588,1	4.921.383,3	345.723,9	
Ağustos	159.754,3	247.649,5	303.721,9	449.733,1	331.540,2	501.049,2	7.416.362,1	416.672,9	
Eylül	120.673,1	281.755,6	336.263,4	790.420,7	438.879,3	651.889,4	7.130.737,4	346.189,4	
Ekim	163.828,7	410.080,5	374.771,9	1.045.821,0	471.312,5	620.878,4	2.095.202,4	306.083,4	
Kasım	145.233,3	453.946,7	514.796,3	598.737,9	420.638,7	681.279,2	2.887.179,9	364.990,5	
Aralık	126.692,3	380.182,9	386.436,1	385.139,3	262.602,4	427.889,4	1.946.483,7	222.718,6	
Yıllık Toplam	1.673.459,6	3.228.342,9	4.125.547,9	7.170.816,6	6.006.347,9	5.923.967,4	29.402.577,1	8.945.346,8	1.224.495,38
Aylık Ortalama	139.454,9	269.026,6	343.795,6	597.568,1	500.529,0	493.664,0	2.450.214,8	745.445,6	306.123,85

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Tablo B.54: KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)

	Malın Cinsi	2011 (Ocak-Aralık)		2012 (Ocak-Aralık)		Yüzde Değişim
		\$	Miktar	\$	Miktar	
1	Narenciye (Kg)	31.422.038	98.601.514	26.291.067	71.860.433	-16
2	Süt Ürünleri (Kg)	26.915.239	6.356.899	29.723.244	7.281.008	10
3	Alçı Taşı (Ton)	2.803.425	179.150	2.993.207	203.300	7
4	Konfeksiyon	3.724.569	n.a	3.234.043	n.a	-13
5	Rakı (Lt)	10.404.480	1.035.229	10.564.444	1.043.061	2
6	Hurdalar (Kg)	14.303.827	52.122.847	9.599.719	33.940.279	-33
7	Patates (Kg)	3.238.776	7.256.768	1.945.932	4.905.005	-39
8	Sigaralar (Ad)	348.536	5.735.000	313.613	9.770.000	-10
9	Konsantre (Kg)	2.906.639	1.160.240	4.438.135	1.537.120	53
10	Piliç Eti (Kg)	5.194.539	3.249.779	6.121.679	3.545.543	18
11	İlaçlar	1.307.848	n.a	116.018	n.a	-91
12	Sebzeler (Kg)	1.590.662	10.252.448	1.301.441	9.494.553	-18
13	Deriler (Ad)	1.022.688	187.568	1.173.687	165.076	15
14	Narenciye Esans Yağı (Kg)	144.274	21.060	145.004	36.355	-8
15	Meşrubat/Meyvesuyu (Kg)	325.241	341.875	554.080	549.263	70
16	VODKA (Lt)	377.620	234.911	71.807	51.468	-81
17	VİSKİ (Lt)	21.567	8.358	-	-	-100
18	Cin (Lt)	106.047	74.742	11.005	9.082	-90
19	Likör (Lt)	111.373	60.252	8.521	6.114	-92
20	Keçi Boynuzu (Öğütülmüş) (Kg)	422.166	1.093.000	466.019	1.126.000	10
21	Keçi Boynuzu (Bütün) (Kg)	43.820	88.520	221.544	135.000	-68
22	Keçi Boynuzu (Çekirdek) (Kg)	688.260	473.000	104.605	303.220	139
23	Tütün (Kg)	390.590	52.797	129.490	15.060	-67
24	Zeytin Yağı (Lt)	42.734	16.000	16.883	4.000	-60
25	Yün Yapağı (Kg)	55.637	239.610	44.408	131.740	-20
26	Yumurta (Ad)	1.155.715	n.a	4.702.724	31.275.060	306
27	Kaju Cevizi (Kg)	1.451.207	132.650	-	-	-100
28	Badem (Kg)	2.247.679	282.024	823.182	109.739	-63
29	Çay (Kg)	72.000	18.000	-	-	-100
	Ara Toplam	112.839.196		105.513.294		-7
	Diğerleri	2.351.472		5.850.060		184
	Toplam	115.190.668		111.363.354		-3
	Güney Kıbrıs'a Yapılan İhracat (*)	4.705.418		4.825.547		1
	Genel Toplam	119.896.086		116.188.901		-3

Not: (*) Güney Kıbrıs'a verilen elektrik enerjisi dahil değildir.

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.55: KKTC'nin Önemli İthal Malları (\$)

Malın Cinsi	2011	2012	% Değişim
	Ocak-Aralık	Ocak-Aralık	
1 Yakıt	190.017.965	192.702.469	1,41
2 Taşıt Araçları	100.290.457	107.142.413	6,83
3 Konfeksiyon	40.279.751	40.454.539	0,43
4 İlaçlar	30.447.919	32.118.436	5,49
5 Hayvan Yemleri Ve Katkı Mad.	28.554.864	30.947.136	8,38
6 İnşaat Demiri	34.758.721	29.702.345	-14,55
7 Lpg Gazı	23.643.394	25.927.134	9,66
8 Mobilya Ve Aksamları	29.569.763	22.920.433	-22,49
9 Sanayi Tipi Makineleri	28.151.083	22.316.792	-20,72
10 Alkollü İçkiler	21.580.201	20.314.405	-5,87
11 Oto Aksamları	21.182.494	18.957.294	-10,50
12 Mısır	14.996.377	18.718.969	24,82
13 Süt Ürünleri	19.057.792	18.634.779	-2,22
14 Telefon Cihazları	8.640.064	18.251.790	111,25
15 Bilgi İşlem Makineleri Ve Aks.	21.643.203	18.181.989	-15,99
16 Sigaralar	19.792.213	17.119.512	-13,50
17 Meşrubat, Meyvesuları	16.159.621	16.735.085	3,56
18 Cep Telefonları	7.917.989	16.616.702	109,86
19 Elektrik Malzemeleri	21.237.367	16.189.435	-23,77
20 Elektrik Santral Aks.	24.040.118	15.471.053	-35,64
21 Plastik Mamülleri	16.137.540	15.014.473	-6,96
22 Temizlik Ürünleri	13.711.144	12.140.972	-11,45
23 Taze Meyveler	12.520.388	11.744.210	-6,20
24 Kimyevi Gübre	10.864.077	11.643.212	7,17
25 Kozmetik Ürünleri	11.864.391	11.635.221	-1,93
26 Buğday	10.750.626	11.422.010	6,25
27 Alüminyum Profil	13.764.595	10.670.067	-22,48
28 Oto Lastikleri	9.315.612	10.654.000	14,37
29 Çimento	12.718.304	10.475.273	-17,64
30 Deri Ayakkabılar	9.039.553	10.317.781	14,14
31 Elektikli Ev Eşyaları	10.621.002	9.842.027	-7,33
Toplam	833.268.588	824.981.956	-0,99
Diğer	866.659.375	878.932.007	1,42
Genel Toplam	1.699.927.963	1.703.913.963	0,23

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.56: Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri

Yıllar	Net Turizm Geliri (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığı (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı (%)
2001	93,7	-237,4	39,5
2002	114,1	-264,2	43,2
2003	178,8	-427,0	41,39
2004	288,3	-791,1	36,4
2005	328,8	-1.187,4	28,0
2006	303,2	-1.308,1	23,2
2007	381,0	-1.455,5	26,2
2008	383,7	-1.597,1	24,0
2009	390,7	-1.255,1	31,1
2010	405,8	-1.507,8	26,9
2011	459,4	-1.481,5	31,0

Kaynak: DPÖ

Tablo B.57: KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı

Yıllar	T.C. Vatandaşı			Yabancı			KKTC Vatandaşı			Toplam		
	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam
2003	195.009	145.074	340.083	122.505	7.279	129.784	92.628	27.054	119.682	410.142	179.407	589.549
2004	242.778	191.966	434.744	157.097	7.171	164.268	109.626	25.260	134.886	509.501	224.397	733.898
2005	295.632	192.391	488.023	158.411	6.345	164.756	131.604	21.200	152.804	585.647	219.936	805.583
2006	414.247	158.386	572.633	137.497	5.619	143.116	161.392	16.843	178.235	713.136	180.848	893.984
2007	508.598	125.982	634.580	149.733	6.723	156.456	182.931	13.886	196.717	841.162	146.591	987.753
2008	543.370	107.035	650.405	149.265	9.012	158.277	186.862	13.212	200.074	879.497	129.259	1.008.756
2009	558.046	80.654	638.700	153.290	8.386	161.676	193.481	11.738	205.219	904.817	100.778	1.005.595
2010	664.257	77.668	741.925	152.290	8.175	160.465	203.835	13.015	216.850	1.020.382	98.858	1.119.240
2011	739.337	61.989	801.326	212.590	8.173	220.763	219.272	10.903	230.175	1.171.199	81.065	1.252.264
2012	848.622	55.883	904.505	254.696	6.985	261.681	237.052	9.783	246.835	1.340.370	72.651	1.413.021

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi.

Tablo B.58: Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı

Yıllar	Otel															II. Sınıf Tatil Köyü	Turistik Bangalov	Yöresel Ev	Turistik Pansiyon	Sınıf Belirlenmeyen/ Kapalı		Toplam						
	5 Yıldızlı		4 Yıldızlı		3 Yıldızlı		2 Yıldızlı		1 Yıldızlı		Özel Belgeli		Butik		Apart					Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı
2004	5	2.212	9	2.272	28	3.782	32	2.084	42	1.576	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	11.926
2005	7	3.644	7	1.850	28	3.162	31	1.986	44	1.747	1	34	-	-	1	162	1	198	1	56	-	-	-	-	-	-	121	12.839
2006	7	3.644	6	1.584	18	2.227	10	538	24	866	1	34	1	42	9	548	6	1.005	33	1.868	1	24	-	-	11	1.073	127	13.453
2007	11	6.274	6	1.536	17	2.183	15	979	23	785	1	34	1	42	7	416	6	1.005	31	1.706	1	24	-	-	11	848	130	15.832
2008	12	6.530	6	1.536	17	2.225	17	1.183	19	573	1	34	1	42	6	396	6	1.005	33	1.892	1	24	-	-	-	-	119	15.440
2009	12	6.712	6	1.644	16	2.045	19	1.361	19	581	1	34	1	42	6	396	6	1.005	32	1.851	1	34	-	-	-	-	119	15.705
2010	13	7.712	6	1.644	15	1.959	20	1.435	19	581	1	34	2	138	6	396	6	1.045	32	1.885	1	34	6	84	-	-	127	16.947
2011	14	9.302	6	1.704	15	2.211	22	1.588	19	583	1	34	2	214	7	456	6	1.045	32	1.881	1	34	9	110	-	-	134	19.162
2012	15	9.580	6	1.704	15	2.211	22	1.588	22	718	1	34	3	418	7	456	6	1.045	32	1.891	1	34	15	188	-	-	145	19.867

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.59: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı

Ülkeler	2009	2010	2011	2012
	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı
Yabancı	114.218	108.343	156.381	183.651
KKTC	55.440	52.653	45.243	45.175
Türkiye	304.942	336.240	393.238	459.529
Genel Toplam	474.600	497.236	594.862	688.355

Kaynak: DPÖ

EK C. NOTLAR

Para Arzı

En geniş anlamıyla 'Para Arzı'; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye

veya zaman içerisinde farklılık gösterse de 'para arzı' likidite derecelerine göre; M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCCMB'deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCCMB'deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten'de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları 'KKTCC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı'ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve 39/2001 sayılı 'KKTCC Bankalar Yasası' altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTCC'de faaliyet gösteren toplam 22 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 22 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTCC Merkez Bankası'na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar 'Geçici' olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten'de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Bankamızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüştürme, ilgili yabancı para birimine ait 'Döviz Alış Kuru' kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten'de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.kktccmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten'de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

KKTC Merkez Bankası

Bülten 2013 / II

Bilgi ve Önerileriniz için: www.kkctcmerkezbankasi.org